К. ΤΟΠΧΑΡΑ

Ι ΓΡΑΜΑΤΙΚΙ
ΤΙ ΡΟΜΕΙΚΥ ΤΙ ΠΟΝΤΕΙΚΥ ΤΙ ΓΛΟΣΑΣ

1 9 3 2

ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΙΣ"

ΡΟΣΤΟΒ-ΤΟΝ

Κ. ΤΟΠΧΑΡΑ

Ι ΓΡΑΜΑΤΙΚΙ

ΤΙ ΡΟΜΕΙΚΥ ΤΙ ΠΟΝΤΕΙΚΥ ΤΙ ΓΛΟΣΑΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΙΣ"
ΡΟΣΤΟΒ-ΤΟΝ 1932.

К. ТОПХАРА

ГРАММАТИКА
Понтийского языка



ИЗДАТЕЛЬСТВО „КОММУНИСТИС"
РОСТОВ-ДОН
1932

ΓΙΑ ΤΙΝ ΓΡΑΜΑΤΙΚΙΝ ΤΙ Σ. ΤΟΧΠΑΡΑ

Για το ρομειχον το γλοςικον το ζιτιμαν ατορα καλατζεβνε τα πλαιτεα ςτροματα τεργαζομενιον. Σο κεντρον τι προςοχιςεμυν ςτεκ το ζιτμαν — πος να εφταμε κε ι γλοςα ντο θα καματιζομε να βοιθαμας, πραματικα να εν γλοςα τι μαζαςεμυν. Να καταλαβενεμας ολ κε οχι μονον να καταλαβενεμας αλα να καλατζεβνε κεκιν, να επορυν να περνε ενεργον μερος ςιν δυλιανεμυν — ςο χτιςιμον τι ςοςιαλιζμυ.

Ι γλοςα κεπορι να εν ςκοποςεμυν, αλα μεςον, οπλον πυ να βοιθαμας ςον ςκοπονεμυν.

Αικον γλοςα για τεμετερα τα ρομεικα μαζας πεκςεβαν αςον Ποντον εν το ποντεικον ι γλοςα. Το ποντεικον τιν γλοςαν καταλαβενε, το ποντεικον τιν γλοςαν καλατζεβνε, ατο εν το μιτρικον ι γλοςατυν. Καθαρα φενετε πος ι καταςταςι ςο οπιον εβριυμες ος τα τελεφτεα χρονια κε ςο καπιον βαθμον κε ος οςιμερον, αλο να ιποφερκετε κεν. Το Σοβετικον το ςιςτιμαν ελεφθεροςεν ολια τα εθνι αςο ικονομικον κε αςο πολιτικο-μορφοτικον τιν ςκλαβιαν.

Κιατορα, τα εθνι ντο εςαν αγραματα ολος διολυ, πυ γραματα πα ακομαν κιχαν, εςκοθαν ςο παδαρ, μαθανε, προχορυνε, κιαλο κεγνοριυνταν. Το Κομυνιςτικον Κομαν με το λενινιςτικον τι γραμινεθε αλαζ ταν-θροπς, αλαζ τι γις τον προςοπον κε πραματικα αδελφον τα εργαζομενα μαζας αςολια τα εθνι αφκα ςο κοκινον τι ςιμεανεθε. Τολμιρα ι πολςςεβικ καθαριζνε τι ςτραταν αςολια τα φραχτια, αςολια τα εμπόδια για να προχορυν ςον ςοςιαλιζμον τα εργαζομενα μαζας. Απλοπια το Κομαν τι γραφιν ςανατολικα τα εθνι, διμιυργα για τατυνυς λατινικοπιμενον αλφαβιτον κε εφται γιατατα τα εθνι πολα εφκολον τιν μορφοςιν ςο μιτρικον τιν γλοςανατυν.

Μονον το ςοβετικον το ςιςτιμαν κε το μιτρικον ι γλοςα εδοκαν τιν εφκεριαν ςατα τα εθνι να εφταγνε ςα καποςα χρονια πραματα πυ ςο καπιταλιςτικον το ςιςτιμαν κεπορυν να γινταν ςα εκατονταδας χρόνια.

Ονταν τερυμε ατα τα προοδυς ντο εχνε ταδελφικαμυν εθνι — ι ατιγει, ι καπαρτιν κ.τ.λ. πρεπ να ερωτυμε, εμις ντο επικαμε? Κε ςα

να βαλομε ολια τα διναμιαμυν κε να παμε εμπροστα κιαλο αλιγορα ασοτι επεγναμε ος ατορα. Σο πολιτικο-μορφοτικον το μετοπον ατο αλο ςοια κεπορι να γινετε, παρα ολεν ι δυλια να περαν ςο μιτρικον τιν γλοςανεμυν. Σατο το ζιτιμαν τα ςκολια πα εκςερεςιν να εφταγνε κεν ςοστον. Το ςκολιον κεπορι να απομονυτε αςιν ζοιν. Μονον το πυρζζυαζικον το ςχολαςτικον το ςκολιον επορνεν να ετον μακρα αςιν ζοιν, γιατι εκινο κε ςκοπο'αθε πα ιςςεν να φιλατ το νεον, το εργαζομενον τιν γενεαν, μακρα αςιν ζοιν. Τεμετερον το πολιτεχνικον το ςκολιον κεπορι να ςτεκ μακρα αςιν ζοιν — αλα ολος διολυ ταντιθετον ολεν ι δυλιαθε πρεπ ςτενα να ενυτε με τιν ζοιν. Το ςκολιον τεργαζομενιον κεπορι ςεμετερον το κρατος να ςτεκ μακρα αςον αγοναν για το λικβιταριζμαν τι τακςιον, αςον αγοναν για το χτιςιμον τυ ςοςιαλιςτικυ τι κινονιας. Ιςτερα αςατο ντο ιπαμε κι φενετε-μι καθαρα πος κανεναν δικεολογιαν κεπορι να εν για τιν καταςταςιν πυ εβριυμες ατορα — οποταν ολεν το πολιτικο-μορφοτικον ι δυλια αναμεςα ςενιλικυς γινετε ςο μιτρικονατυν ςο ποντεικον τιν γλοςαν κε τα ςκολια εφταγνε τι δυλιανατυν ςιν διμοτικιν — κςενον για τα πεδια κε για τα μαζας γλοςαν.

Αςα προβλιματα ντο ςτεκνε εμπροςταμυν κιαςο ρολον ντο πεζ ι γλοςα ςο πολιτικο-μορφοτικον τιν δυλιαν αναμεςα ςα εργαζομενα τα μαζας για να λινε ατα τα προβλιματα επορυμε να καταλαβενομε ποςον ςοβαρον ζιτιμαν εν το ςοστον το λιςιμον τι γλοςικυ ζιτιματι κε ποςον ςοβαρον πολιτικον ζιτιμαν εν ατο.

Ιμες βεβει πος ςα ςυμα ατο το ζιτιμαν θα λιετε κε για τα ςκολια.

Το ποντεικον το μιτρικον ι γλοςα τι πεδιον θα εμπεν κε ςα ςκολια.

Εναν αςα ςοβαρα διςκολιας ντο εςτεκεν εμπροςταμυν ονταν εγινυτον λογος για ταναπτιγμαν τι ποντεικυ γλοςας ετον το ζιτιμαν τι γραματικις. Γραμενον γραματικιν το ποντεικον ι γλοςαμυν κιςςεν. Ατο πολα εμποδιζεν ςο χαλιτερεμαν τι γραφτυ κε προφορικυ λογυ τι γλοςαςεμυν. Ατο ετον πυ επινεν ςα καπιυς εντιποςιν πος το ποντεικον ι γλοςα, γλόςα πα κεν.

Αρ για τατο επορυμε να λεγομε πος ο ς. Τοπχαρας Κοςτας με τιν γραματικιν τι ποντεικυ γλοςας, ντο εγραπςεν, επικεν τρανον, πολιτιμον για τα εργαζομενα μαζαςεμυν, δυλιαν. Επορυμε να λεγομε πος ο ς. Τοπχαρας εςενκεν το τεμελ τι γραφτυ κε προφορικυ λογυ τι γλοςαςεμυν. Ατο ι γραματικι αςεναν το μερος βοιθα κε θα βοιθαμας να καματιζομε ςοςτα τιν γλοςανεμυν κιαςαλο το μερος θα βοιθαμας

ναναπτιζομε, να καλιεργυμε, να πλυτενομε τιν γλοςανεμυν. Κι αετς πα ι γραματικι τι ποντεικυ γλοςας τι ς. Τοπχαρα Κοστα βοιθαμας πολα να εφταμε τιν γλοςανεμυν καλον οπλον για τα εργαζομενα μαζαςεμυν ςο χτιςιμον τι ςοςιαλιζμυ.

Εκατονταδας κε ιςος χιλιαδας χρονια εζιςεν το ποντεικον ι γλοςα κε γραφτον γραματικιν κιςςεν. Ακομαν περιςοτερον, κιαναγνοριυτον κε ος γλοςα, ντο εν ακςιον να ςπυδαετε. Ετον κε κετον. Το ςοβετικον το ςιςτιμαν, ενταμαν με αλα δεκαδας γλοςας, πυ ιχαν το ιδιον τιν τιχιν οπος κε το ποντεικον ι γλοςα, εκςενκενατο ςο μεςον κε διατο το ελεφθερον να αναπτιγετε ενταμαν με το πολιτικο-μορφοτικον ταναπτιγμαν τεργαζομενιον πυ καλατζεβνε ςατο τι γλοςαν

Ο ς. Στάλιν ςο λογονατ ςο XVI το ςινεδριον τι κοματί ελεγεν γιατεκινυς πυ εχνε τιν αροςτιαν τι μεγαλορυςικυ ςςοβινιζμυ:

„Ατιν, φενετε καθαρα, κι καταλαβενε πος ταναπτιγμαν ςα εθνικα κυλτυρας θα παι εμπροστα με ***νεον διναμιν*** ονταν εφαρμοςςκετε κε δενριζας το ιποχρεοτικον γιατολτς ταρχικον ι μορφοςι ςο μιτρικον τιν γλοςαν. Ατιν κι καταλαβενε, πος μονον με ταναπτιγμαν τεθνικυ τι κυλτυρας θα εν δινατον καθεαφτυ να εμπενε ςιν δυλιαν για το χτιςιμον τι ςοςιαλιζμυ τα εθνικοτιτας ντο επεμναν οπις. Ατιν κι καταλαβενε πος ίςα ιςα αρ ατο εν το τεμελ τι λενινιςτικυ πολιτικις για το βοιθεμαν κε τιν ιποςτιρικςιν ςα εθνικα κυλτυρας τι ΣΣΣΔ να αναπτιγονταν“. Σατο τον δρονον εναν τρανον ποδαρεαν εν αυτο ι γραματικι τι ποντεικυ γλοςας τι ς. Τοπχαρα Κοστα.

Εν μι ανανκι ναναφερομε πος ατο ι γραματικι κεπορι να εν τελιον, πος ατο εν το προτον, αν κε το πολα ςοβαρον, ι ποδαρεα. Τιν αρχιν ομος επικεν ο ς. Τοπχαρας Κοςτας κε αμον το εν γνοςτον ι αρχι τι δυλίας, ιλιαμ-ιλιαμ ςαικα ζιτιματα, εν διςκολον πραμαν. Ο ς. Τοπχαρας Κοςτας επικεν ςοβαρον επιςτιμονικον δυλιαν. Πρεπ ι νεολεχμυν να μαθαν κιαετς προςεχτικα να φερκετε ςαικα λεπτα ζιτιματα, γιατι ταικα ζιτιματα εχνε τρανον πολιτικον ςιμαςεαν.

Τεκδοτικον.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ολ ενθιμυνταν τιν μεταριθμισιν ντο επικεν ςιν γλοςανεμυν ςα 1926 10 τι καλομινα το Πανςιδεζμικον ι ςιςκεπςι οπυ εμαζεφταν αντιπροσοπι ασι ρομεις δυλεφταδες τι μορφοςις.

Ατο ι μεταριθμιςι εκρεμςεν το τεχνιτον τιν γλοςαν „καθαρεβυσα" κε το ιςτορικον τιν ορθογραφιαν, απαν ςα οπια εμαθιζαν υς ατοτες ςα ςκολια κε απαν ςα οπια εγινυτον ολεν το μορφοτικον ι δυλια αναμεςα ςι εργαζομενυς ρομεις τι ΣΣΣΔ.

Σον τοπον τατινετερον ι ςιςκεπςι εβαλεν το φονιτικον τιν ορθογραφιαν κε τιν διμοτικιν, διλαδι τιν γλοςαν το οπιον ομιλυν ςιν Ελαδαν.

Το ςπυδεοτερον ι ςιμαςια τι μεταριθμιςις ετον το εμπαζμαν τι φονιτικυ τορθογραφιας κιατο ετον μεγαλον ποδαρεαν προς τα εμπρος ςο γλοςικον το ζιτιμανεμυν. Ελαμεν οπος εςαν ατοτε τα υςλόβιας ι ςινδιαςκεπςι κεπορεςεν να λιν ριζικα το γλοςικον το ζιτιμαν. Ι ςιςκεπςι εςτιλεν ςον κρεμον κε ςον αγιριςτον το τεχνιτον, το πςοφεμενον τιν καθαρεβυςαν κε εςενκεν ςον τοποναθε τιν διμοτικιν, γλοςαν ζοντανον, αλομος ζοντανον οχι για τεμετερον τι μαζαν, επιδι ςατο τι γλοςαν εκαλατζεβαν κε καλατζεβνε, οχι τα εργαζομενα ρομεικα μαζας τι Σοβ. Σιδεζμυ, αλα ι κατομεριτ ι ελινες αφκα ςιν Ελαδαν.

Εναν αςα κιριοτερα ετιας, ντο ατοτες κεπορεςεν τελιοτικα να λιετε το γλοςικον ζιτιμαν εν το εκςις— υς ατοτε ακομαν κε υς τελεφτεα κανις κεκαταπιαςτεν να μελετα επιςτιμονικα, διαλεχτικα το μιτρικον τι γλοςανεμυν, το ποντειкον τιν γλοςαν.

Ετια ατο, πολι ελογαριαζαν πος ι γλοςαμυν εν εναν παρακλαδ τι διμοτικις, πος εν πολα εφτοχον κε κιακςιζ τον κοπον να καλιεργυματο. Αετς πα οχι μονον επιςτιμονικα κανις κεμελετιςενατο, αλα κανις πα κεκαταπιαςκυντον να γραφτ να μεταφραζ ςατο τιν γλοςαν. Κε το αποτελεζμαν ετον πος πολι εθαρναν πος ατο ι γλοςα αντζακ να εκφραζ κανις απλα ετιας εν ικανον, κε πος τεαςι ςαςο τιν γλοςαν κεπορι να γραφκετε γιαχοτ να μεταφραςκετε εναν βιбλιον, εναν προςςυραν.

Ι ςτροφι ντο επικεν ο „Κομυνιςτις" κε το εκδοτικον απεδικςαν πος οχι μονον πιματοπα κε διγιματοπα επορυν να γραφκυνταν ςο ποντεικον τι γλοςαν αλα κε ςοβαρα εργα.

Αςαλο το μερος τα 6 χρονια ντο επεραςαν αςον κερον τι γλοςικο τι μεταριθμιςιςεμυν εδιχςαν, πος ςο διμοτικον τιν γλοςαν κεπορι να γινετε πολιτικο-μορφοτικον δυλιαν αναμεςα ςα εργαζομενα τα μαζαςεμυν, ας ει αναμεςα ςι ιλικιομεντς, ας εν ςα ςχολια.

Οχι μοναχον τα πεδια ντο ετελιοναν Ι βαθμιδαν, αλα εκινα πα ντο ετελιοναν ΙΙ βαθμιδαν, τεχνικυμ κεμαθαναν κε ζατι κεπορναν να μαθανε τι διμοτικιν.

Ατο ι πιρα ενταμαν με τα αποτελεζματα τι δυλιας τι „Κομυνιςτι“ πυ επεραςεν ολεν τι δυλιαν ςο μιτρικον, ςο ποντεικον τι γλοςαν απεδιχςαν πος το ποντεικον ι γλοςα κεν παρακλαδ τι διμοτικις, αλα ιδιετερον γλοςαν ντο ανεπτιχτεν ςε διαφορετικα κινονικο-ικονομικα κε παραγογικα ςινθικας κε εδιαμορφοςεν τατινεθι λεχτικον, φτονκολογιαν, τιπικον, πυ διαφερνε αςι διμοτικιν οςον το υκρανικον ι γλοςα αςο ρυςικον.

Ι διμοτικι εφανθεν πος οχι μονον κεν κινον γλοςα για ολτς τι ρομεις, αλα εφανθεν πος εν κςενον γλοςα για τι εργαζομενυς ρομεις τι Σ.Σ.Σ.Δ.

Κε ζατι ετον-μι ι διμοτικι, κινόν γλοςα τολυνετερον τι ρομειον κε τεμετερον ιδιετερα; Ατο εν τρανον ζιτιμαν, για το οπιον εχτεταμενα εγραπςα ςιν προςςυραν „Πιον εν ι γλοςαμυν“ Αδακα απαντο κοφτα ςατο τιν εροτιςιν. Κινον λεχκετε εκινο ι γλοςα πυ εν χτιμαν τολυνετερον. Κε πος επορι να εν κινον γλοςα ι διμοτικι, αφυ ι ελαδιτ, ονταν εμις καλατζεβομε εκιν κεγρικυνεμας, κιονταν εκιν καλατζεβνε εμις κεγρικυματς, αναβα τι γραματιζμεντςεμυν κεκινυς πυ ολίγον πολα ερυχςαν κεςκοθαν με τι κατομεριτας. Θα λετε ιν αγραματι κε κεγρικυνατς, κιαμον ντο μαθανε ολιγα γραματα κι θα διςκολεφκυνταν να ςινενοιυνταν αναμεςατυν. Ατυκα ομος πρεπ να εκςερομε πος τα γραματα κιν να ςπυδαζομε κςενα γλοςας. Ονταν ςπυδαζ κανενας οτι γλοςαν θελτς επορι να καλατζεβ. Μαραφετ εν ο ινας τον αλον να εγρικυνε, κιονταν κικςερνε γραματα, χορις διερμινεαν: αμον ντο καλατζεβ ο μερτζανλις τον τζιχιτζβαρλιν κε ο τζιχιτζβαρλις τον νοχυτλιν κε κςαι κι διςκολεφκυνταν να εγρικυν ο ινας τον αλον. Ατιν πυ λεγνε πος κινον γλοςα εν ι διμοτικι ας τερυνε ντο λει ο λαον. Τεκινυ τι γλοςαν ρομεικον λειατο κε ταλο ελενικον. Ο λαον με τιν αμαθιανατ χοριζιατα κιατιν με τι „ςοφιαν“ ατυν κι χοριζνατα.

Το ποντεικον ι γλοςα εν ι γλοςα τι δυλεφταδιον τι Σ.Σ.Σ.Δ. Διαφερ πολα αςιν διμοτικιν. Κιαν θέλομε να χτιζομε κεμις πα, κε πρεπ να χτιζομε με τι γιτοναδεςεμυν τον ςοςιαλιζμον ςεμετερον τιν γλοςαν πρεπ να ςτιριχχυμες.

Πολι εθαρυνε πος ατο ι γλοςα γραματικιν κεςς, γιατι υς ατορα κανις κεφροντιζεν να ςπυδαζιατο κε να γραφιατο.

Γλοςα χορις γραματικιν κεβριετε. Επορι εναν γλοςαν γραφτον γραματικιν να μι εςς, αμον τεμετερον, γραματικιν αμαν εςς. Χορις να ςπυδαζιατο ο λαον εκςεριατο πραχτικα. Κι θα λες καμιαν „το πεδιν εροςτεςες“ θα λες „το πεδι εροςτεςεν“. Ατο εν ι γραματικι να εκςερ πος να καταθεκ τα λογια. Ιπαμε ο αγραματον πα εκςερ τι γραματικιν τι γλοςαςατ πραχτικα. Ο γραματιζμενον πρεπ να μαθανιατο κε θεοριτικα. Θελομε να τονιζομε, πος κι πρεπ να εκςεριατο μονον αμον τον αγραματον πυ εγρικα πος το εναν κε το αλο αετς πρεπ να λεχκουνταν, αμαν γιατι, εκινο κικςερ. Αρ ατο το γιατι πρεπ να μαθανε ολ.

Θα ιπι τεμετερον ι γλοςα, το ποντεικον πα εςς τι γραματικιναθε, πυ υς ατορα ετον γραφτον. Με ταυτο το βιβλιον εφταγο το προτον τιν προςπαθιαν.

Εκςερο αμαν πος καπιι θα χλιμιτιζνε, ονταν θα διβαζνατο. Κε θα χλιμιτιζνε γιατι εγο κι περιοριςκυμε ςο λεχτικον τι γλοςανεμυν, ονταν κεχομε περατα αςιν αρχεαν. Αρ ι „ςοφι“ θα λεγνε „ολαν ντο ποντεικον γλοςαν εν ατο! Εςς απες διμοτικιν, αρχεαν, τυρκικα κε ρυςικα.“ Κε κι κςερνε πος ολια ατα τα κακα, κατα κε τιν γνομινατυν, ιν ςολια τα γλοςας, ακομαν κε ςο αγαπεμενονατυν τι διμοτικιν. Κιαλο πολα αμαν θα χλιμιτιζνε ονταν θα διβαζνε τα τιπυς, ι καταλικςι, τα καταλικςια κτλ γιαχοτ τονομαςτικον ι πτοςι κ. αλ.

Το διεςτραμενον αςιν παραδοςιν οτινατυν κι θα επορι να δεχκετιατα. Εγο αμαν ονταν εγραφα κιχα ιποπςιν τατινετερον το διεςτραμενον τοτιν, αλα τοτιν τι λαυ. Κε ο λαος πυ επικεν ι γνος τα γνοςια θα δεχκετε κε τα παρομια ι καταλικςι τα καταλικςια, ι διαδιλοςι τα διαδιλοςια κτλ. Σιν περιπτοςιν **τονομαςτικυ τι πτοςις** πολι θα προετιμαναν **τονομαςτικις τι πτοςις**. Ατοτες αμαν πρεπ να λέγομε κε ***ι ονομαςτικι ι πτοςι*** αλα διμοτικα. Εθαρο πος πρεπ να εν κανις ςινεπις κε να τερι κε να εβρικ το νομον κε ονταν ο νομον ατο ερτε κε ςταμπον, εκινος πυ γραφτ κε καλιεργα τιν γλοςαν, χρεοςατ εν ναγλαθιαζ κε νανι το δρομοναθε. Ατο εφταγο κεγο ςατο τιν περιπτοςιν. Το επιθετον με το υςιαςτικον το γενικον τιν πτοςιν τενικυ αριθμυ ςχεδον κι λεγνατα. Καπυ-καπυ εκςα τι τρανυ τι πορτας, αλα ατο γενικον κεν. Κεν οχι γιατι αετς κι λεχκετε, αλα γιατι το γενικον ι πτοςι ςκεδον κεν. Κε ατυκα-πα διο τροπυς ιν να λανκεβομε αποπαν ας ατο το προζβολ οπος εδικςαμε κιαλαπαν. Για να εκλεγομε το ςοςτον πρεπ να εκςερομε τα νομς τι γλοςαςεμυν. Εναν αςα κιριοτερα τα νομς τι γλοςαςεμυν εν, πυς το επιθετον λεχκετε ςο υδετερον γενος. Εκςερεςιν εφταγνε τα επιθετα πυ προςδιοριζνε τα εμψιχα, κιριος τανθροπς. Ατο ο νομον εν

γενικον κε κινος πυ θα λει τονομαστικις τι πτοσις παι εναντια ςατο το νομον. Παραβιαζιατο. Κε τα νομς τι γραματικις να παραβιαζομε κι γινετε. Πρεπ να ιποταχκυμες ςατα αν θελομε να μι αποχοριυμες αςα μαζας κε να μι διμιυργυμε εναν ιδος καθαρεβυςας.

Αχα ντο ιχα να λεο για το βιβλιομ.

Κεχο τιν ακςιοςιν να θεοροατο τελιον κε προθιμα δεχκυμε καθαινος το φιλικον, το ςιντροφικον τιν παρατιριςιν.

Ντο θελο να λεο τελεφτεα εν πος ι γλοςαμυν κεν ατοςον εφτοχον, οπος εθαρυν καπιι. Πος επορι να εν εφτοχον αςυ ολεν ι εφιμεριδα „Κομυνιςτις" διο χρονια κιαν γραφτ ςατο τι γλοςαν ολια τα ςπυδεα τα πολιτικα ζιτιματα, αςυ εμεταφρασταν ςατο αικα τεμελια εργα οπος λογυς τι ς. Σταλιν, τι ς. Μολοτοφ, ταλφαβιτον τι Λενινιζμυ, τ „Απςιματενεν ι χαλαρδια" τι Σεραφιμοβιτζ, ι «Εβδομαδα„ τι Λιπετινςκι κτλ κτλ.

Γραματικιν πα εςς. Κε αν υς ατορα ετον αγραφτον ατορα εγεντον το προτον ι ποδαρεα πυ αμα ςιμπλιρονατο κε αλ ςιντροφ θα τελιοπιιετε κιαλο πολα.

Το χρεοςεμυν εν να μελετυμε τι γλοςανεμυν, να ςιμπικνυμες ολογερα ςιν εφιμεριδανεμυν „Κομυνιςτις" κε ςο εκδοτικονεμυν, να περιςεβομε το πολιτικον, το αγροτικον, το τεχνικον, το καλιτεχνικον τι φιλολογιαν τι γλοςαςεμυν κε αφκα ςιν καθοδιγιςιν τι λενινιςτικυ κοματι να διμιυργυμε κε να πλυτενομε τιν κυλτυρανεμυν εθνικον ςι φορμαν, ςοςιαλιςτικον ςο περιεχομενον, να κατορθονομε οςτε τα μαζαςεμυν να επικινονυν κιαλο ενεργιτικα ςο ςος. χτιςιμον.

Ο ςινγραφεας

ΜΕΡΟΣ ΠΡΟΤΟΝ

ΦΤΟΝΚΟΛΟΓΙΑ

ΙΣΑΓΟΓΙ.

Καθαεναν γλοςαν εςς κε τιν γραμάτικιναθε

Περιφρονεμενον οπος ετον ι γλοςαμυν υς ατορα κανις ςο νυνατ κεδεβεν να γραφτ τιν γραματικιναθε. Κε πολι ακομαν κε οςιμερον τεαςι γραματιζμεν κςαι το κατςινατυν κι κοκινια, ονταν λεγνε πος το ποντεικον ι γλοςα γραματικιν κεςς. Κεπορεςαν τεμεκ υς ατορα να εγρικυνε πος γλοςα χορις γραματικιν κι γινετε κε πος αςιν γραματικιν κεβγεν ι γλοςα, αλα ι γραματικι αςιν γλοςαν.

Ντο ονομαζομε γραματικιν

Γραματικιν λεγομε τιν τεχνιν πυ ςιςτιματοπια κε κανονιζ τα νομς ινος γλοςας ςοριζμενον περιοδον.

Καθαεναν γλοςαν εςς αγραφον ςιν αρχιν τιν γραματικιναθε, υζνα ι λογιι ςπυδαζνατο κε εβρικνε τα νομς πυ επικρατυνε ςιν γλοςαν. Κι αετς πα γραφκετε ι γραματικι τι γλοςας.

Καθαενας λαος καλατζεβ τιν γλοςανατ χορις λαθος χορις να εκςερ τιν γραματικιναθε.

Ο λαος ςιν ομιλιανατ μεταχιριςςκετε αςινεςτιτα τα νομς τι γλοςαςατ ςοςτα χορις νεφται κανεναν λαθος. Ο μορφομενον, ι διαφορα εκεκαεν, μεταχιριςςκετε τα νομς τι γλοςαςατ ςινιδιτα λ. χ. λεγομε ολ: ατορα αγαπο κε εμπροςτα εγαπανα, εγαπεςα. Ο αμορφοτον θα λεατο κε κινος ςοςτα κι θα παρατιρί ομος, οπος θα ελεπιατο ο μορφομενον, πος ολια τα ριματα πυ αρχινυν απο α ςον ενεςτοταν, ςα περαζμενα τα χρονυς το α εφταγνε ε λ. χ. αρχινο ερχινεςα, αποφεβο επεφεβα, αχπανο εχπανα, αχπαραζο εχπαραζα κ. τ. λ.

Κι αραετς πα ι διαφορα τι γραματιζμενονος ασον αγραματον σιν γλοσαν κεκα εν, οτι ο προτον εκσερ πος γιριζ ο μιχανιζμον τι γλοσας, ενο ο δεφτερον κυλανεβ τιν γλοσαν χορις να εκσερ τον μιχανιζμονάθε.

Ο προριζμον τι γραματικις

Ο προοριζμον τιν γραματικις κεν στενον κε περιοριζμενον κε κι τελιον με το να φοτογραφιζ τιν κατάστασιν τι γλοσας, αλα εν κιαλο πλατιν. Στιριχκετε απαν σα φακτια ντο ελεπ σιν γλοσαν *κε αγλαθιας κε ανι τον δρομοναθε* κε εφκολινιατο να επορι να εκσαπλυτε κε κι πυ υς ατοτες κετολμανεν να συμον. Απατο τιν αποπσιν ι γραματικογραφ βοιθυν τιν αναπτικσιν τι γλοσας. Κιαδακα πα ι γραματικι ολιγον εμποδιζ με το να καταγραφ τα νομς τι γλοσας, πυ κινε σονια κε αλαζνε με τον κερον κε κινα. Κι αραετς πα ι γραματικι βοιθα τα παλεα τα νομς να ζυνε κιαλο πολα.

ΦΤΟΝΚΟΛΟΓΙΑ

Ι φτονκολογια (φτονκος-λεγο) λει για τα φτονκυς.

ΦΤΟΝΚΙ

Σο ρομεικον το ποντεικον τιν γλοσαν τα παραπαν τα φτονκυς ινε ασο αρχεον τελενικον (το ιονικον). Ιν αμα κε φτονκι πυ εμπεσαν σιν γλοσανεμυν ασο κσενικον τιν επιδρασιν. Εχομε διλ. φτονκυς πυ κισσενατα ταρχεον τελενικον ι γλοσα κε επεραματα ασι κσεντς. Κε καπια ασεκινα πυ επεμνανεμας ασι παλευσεμυν κεφικαματα αετς οπος επεραματα. Ελακσαμε ολιγον πολα τιν προφορανατυν.

Εχομε παι να ιπι σοσιμερνον τιν ιμεραν σο ρομεικον το ποντεικον τιν γλοσαν τρια λογιον φτονκυς.

1. Φτονκυς πυ επεμνανεμας ολιγον πολα αετς οπος επεραματα ασι παλευς.

2. Φτονκυς πυ τιν προφορανατυν ολιγον πολα ελακσαμε κε κεφικαματα αετς οπος εσαν.

3. Νεα φτονκυς πυ διμιυργεθαν α) ασο κσενικον τιν επιδρασιν κε β) ασιν εκσελιξιν τι γλοσασεμυν.

Τα αλαγας ατα ντεγενταν κεσιμιοθαν με ιδιστερα γραματα σιν γραφινεμυν. Εχασαμε τα περισα γραματα; ντο εχριασκυμες αμα κεπεραμε.

Κε αετς πα επεμναμε με τα 20 γραματα ταλφαβιτυ τι Εφκλιδι. *
Τα 24 γραμάτα προτι ασυς Ελενας μεταχιριστανατα ι ιονες κεπεκι ι αθινει κιστερνα ολ ι αλ ι ρομει.

Ακομαν υς ατορα αφκα ςο πυρζζυαζικον τιν Ελαδαν ταλφαβιτον τΕφκλιδι εχνε. Εμις πα το ςοςτον πολα μακρα κε πιγαμε αν κε επρεπεν να παμε. Εβγαλαμε μονον τα περιςα η κε ω κε το ξ κε το ψ. Τα διο προτα γιατι ατορα κςαι κεπεμνανε ςιν γλοςανεμον· κε τα διο τελεφτεα για να λιπ ι ςινχιςι. Επιδι ατα διπλα ελεγανατα κε διπλα πα ινε κε πρεπ να γραφκυνταν με διο γραματα. Το επιχιριμαν τι ςιντομιας κε εφκολιας πυ φερνε καπιι πυδεν κι κρυι.

Κιαν ενυνιζαν ατο ντο λεγνε, κι θα ελεγανατο καμιαν. Γιατι αν εν εφκολια μεναν γραμαν να γραφομε διο φτονκυς, γιατι να περιοριςκυμες ςατα κεκα μονον κε να μι διπλαζομε κε ταλα κε να τριπλαςιαζοματα αν αγαπατε αμον ντεπιναν ι καλογερ κε αμον ντο εςαν γραμενα τα παλεα τα θριςκεφτικα τα βιβλια! Ατο ολιγον να νυνιζιατο κανενας εγρικα πος παλαλοςινια εν. Οχι εφκολιαν, διςκολιαν διγνε τα διπλα τα γραματα.

Το ςπυδεοτερον ι ςιμαςια τι μεταριθμιςις πυ εγεντον ςα 10 τι καλομινα, εν πυ επλοπιεςεν τιν ορθογραφιαν.

Εχαςαμε μονον τα περιςα η κε ω κε τα διπλα ξ κε ψ, γιατι κιχαν κανεναν λογον να ιπαρχνε κε ςατο κεκα ικανοπιεθαμε.

Κι αραετς αςο παλεον το αλφαβιτον εχομε εμις ατορα τα ακολυθα 20 γραματα. Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Θ, Ι, Κ, Λ, Μ, Ν, Ο, Π, Ρ, Σ, Τ, Υ, **, Φ, Χ,

Ολια ατα επεμνανεμας ολιγον πολα με ταρχεον τιν προφορανατυν. Αςα παλεα τα φτονκυς πυ εχαθαν λ. χ. ο η εχονεφτεν με τον ε κε καπυ καπυ επεμνεν ι κοντοχρονον.

Εγεντον ε

1. Οπυ ετον ριζικον φτονκος λ. χ. κηριον κεριν, κηπος κεπιν, πηγαδι(ο)ν πεγαδιν κε πεγαδ, τηρο τερο, χηρος ςςερος κ. τ. λ.

---

* Ο Εφκλιδις ετον αρχοντας ςα παλεα τΑθινας. Εζιςεν ςον 5-ον εοναν Π. Χ. Καθιεροςεν ταλφαβιτονατ ςα 403 Π. Χ.

** Το υ με ταρχεον τιν προφορααναθε αμον ντο λεομαατο εμις ςα λεκςις: ζυμονο, ζολιχτος κτλ.

2. Εκι οπυ ετον αφκςισι χρονικον λ. χ. αχπανο εχπανα, ανιγο ενιγα, ακυγο εκυγα, αγαπο εγαπανα κ. τ. λ.

3. Εκι οπυ ετον χαραχτιρας ςα αλοτε περιςπομενα (οκςιτονα) λ. χ. ετερηςα ετερεςα, εφιληςα εφιλεςα, ενικηςα ενικεςα, ετιμηςα ετιμεςα κ. τ. λ.

4 Εκι οπυ ετον ατονον καταλικςι λ. χ. ο εργατης ο εργατες, ο χοριατης ο χορετες, ο Γιανης ο Γιάνες, ι αραχνη ι αραχνε, ι Ελενη ι Ελενε, εκινη εκινε κ. τ. λ.

Το η εγεντον ι κοντοχρονον εκι οπυ ετον καταλικςι τονυμενον λ. χ. ι φιλακι, ι τιμι, ι Πινι, ι Κερεκι, ί Φανι κ. τ. λ.

Ο φτονκος ομεγα ω εχαθεν ολος διολυ αςιν γλοςανεμυν κε εκι οπυ ετον επεμνεν κοντοχρονον ο

Ιπαμε πος αναβα τα 20 φτονκυς ι γλοςαμυν εςς κιαλα φτονκυς νεα: α. *Αςιν εκςελικςιν τι γλοςαςεμυν*: 1. Αςιν ςινκοπιν ατριφτο φτονκυ πυ εφερεν αετς γιαν-γιανα διο τριβαμενα φτονκυς. Αετς εδιμιυργεθεν ο νεον ο φτονκον λ. χ. Το κεπιν α(φ)τ)ις το κεπινατς. Εκοπεν κερυκςεν το φ ςιν αρχιν κε ιςτερα το τ κε αετς εγεντων το κεπινατς. Τις ινε? Τις ιν? Τςεν? Πολιτιςα πολιτςα, ςυρμενιτιςα ςυρμενιτςα, εχτιςα εχτςα κ.τ.λ. Ιςτερνα απο καταλιχτικον φενομενον γινετε κε ριζικον: απαντιετε διλ. κε ςα ριζας πολον λεκςεον λ. χ:

Τςεριζο, τςακονο, τςιριχτον, τςιμπιζο, τςυρμυλιζο κ. τ. λ. Κε ςολα τα λεκςις πυ εχνε το τς ςπανια θαπαντα κανις λεκςις κςενικα (δανιζμενα ας αλα γλοςας) το οπιον φανερον πος ο φτονκος τς εςχιματιεν αςιν εκςελικςιν τις γλοςαςεμυν. 2. Ινε κε φτονκι πυ οχι μονον προετιμαγαν αςιν γλοςανεμυν, αλα εβοιθεςεν ςιν διμιυργιανατυν κε το κςενικον ι επιδραςι λ. χ. ο φτονκον ςς. Τον φτονκον ςς ελεπομε οχι μονον ςα κςενα τα λεκςις, αλα κε ςα καθεαφτυ τα ρομεικα. Σα δεφτερα μαλιστα κιαλο πολα λ. χ. κειρ ςςερ, ονικς νιςς, χηρα ςςερα, χειροχτιον ςςεροτ, αχυρον αςςιρ, παχις παςςις. Σα ριματα αλαζ κε τον χαραχτιρα τι ριματι, αν τιχεν να εν χ λ.χ. νεβρεχυμε νεβρεςςεςε, νεβρεςςετε; εχο, εις, εςς. Ονταν εμπροστα αςον χαραχτιραν τι ριματι εν ς ατοτες το ς ατο γινετε ςς λ. χ. αγονιςκυμε, αγονιςςκεςε, αγονιςςκετε; δεςκυμε, δεςςκεςε, δεςςκετε. Σο δεφτερον κε ςο τριτον προςοπον γιατι το ς ακολυθα αδινατος φτονκος το ε. Σο προτον προςοπον κι γινετε γιατι το ς ακολυθα δινατος φτονκος το .υ Καποτε αλαετε κε ο χαραχτιρας τονοματιον, ονταν τιχεν να εν χ κε γινετε ςς λ. χ. εν. αρ. μοναχος πλ. αριθ. μοναςςι. Παι να ιπι το ςς εν ενας φτονκος πυ εςχιματιςεν ςα ρομεικα τα λεκςις αςα φτονκυς χ κε ς. Κε τα φτονκυς ατα χ κε ς ςε

οριζμενα περιπτοσια γινταν ςς. Κε τα κιριοτερα περιπτοσια ατα ινε α) Ονταν το χ ί ς ακολυθα αδινατος ατριφτος ε ί ι β) Ονταν το χ εν σιμα ςο ϱ κε το λ κε το ς ςο γιαν τι κ. Στοχαστεςτεν τα παραπαν τα παραδιγματα.

β. Ολος διολυ νεα φτονκυς αςιν επιδρασιν πυ επικαν τα κςενα τα γλοςας εχομε. 1. το ζζ λ. χ. ζζιντζιρ, ζζανκον, πυρζζυας. Απαντιετε ο φτονκος ατο αποκλιςτικα ςα λεκςις πυ επεραμε αςι κςεντς. 2. το τζ λ.χ. τζαρτζαφ, καλατζεβ, τζιτιζο.

Κιαραετς το αλφαβιτονεμυν πρεπ να εςς τ. ακολυθα γραματα.

Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, ΖΖ, Θ, Ι, Κ, Λ, Μ, Ν, Ο, Π, Ρ, Σ, ΣΣ, Τ, ΤΣ, ΤΖ, Υ, Φ, Χ.

Τα φτονκυς ΖΖ, ΤΣ, ΣΣ, ΤΖ, γραφοματα προςορας με διο γραματα, υζνα καθοριυνταν ιδιετερα γραματα για τατα.

Κε μεθαριτε πος ατα ομιαζνε το κς κε το πς: Κςαι πα. Το κς κε το πς καθαρα ακυςςεφκυνταν κε τα διο φτονκυς κ+ς κε εκινος πυ κικςερ το ιςτορικον τιν ορθογραφιαν κε εγνοριζ μονον τα φτονκυς, κε ταντιςτιχατυν γραματα τιν λεκςιν πυ εγραφκυτον με κς, με κ+ς θα γραφιατο λ.χ αντι ξενος-κςενος θα γραφ. Ενο ατορα ονταν θελομε να γραφομε το **j** το λατινικον κε το ροςικον **ж** με ζζ ςινθιματικα θαποδινομε τιν φονιν τι φτονκυ. Το ιδιον γινετε κε με το λα.ινικον **ch** κε το ροςικον **ш** θα γράφοματο με ςς. Το ανκλικον **ch** κε το ροςικον **ч** με το τζ. Το ροςικον **ц** με το τς.

Κςεχοριςτα φτονκυς νκ (г), μπ (б), ντ (д), κεχομε. Εχομε ςιχνα ςιν γλόςανεμυν τον ςινδιαζμον ν+π, ν+κ, ν+τ, Σα ςινδιαζμυς αμαν ατα ακυςςεφκυνταν καθαρα κε τα διο τα φ.ονκυς ν+κ, ν+π, ν+τ. λ.χ. ντεφτας? ντο θελτς? ενταμοςα, εμπεςα, αμπαρια, ανκαρια.

Οτι φτονκυς г, б, д, αμον ντο εχνε ι ρυςαντ κε τα λατινικα τα εθνι κεχομε φενετε κε απατο. Τεμετερ ενο κςαι κι διςκολεφκυνταν, να προφερνε κε να γραφνε τα φτονκυς **ch** λ.* **ш** ρ.** **j** λ., **ж** ρ. κε ταλα διςκολεφκυνταν παραπολα να προφερνε ςοςτα τα λεκςις πυ εχνε **b** λ. **б** ρ. **d** λ. **д** ρ. κε κι γραφνατα καμιαν ςοςτα. Κιατο γιατι οπος ιπαμε, ςιν γλοςανεμυν ατα τα φτονκυς κεχομε.

Τατριφτα κε τα τριμενα τα φτονκυς

Τα φτονκυς με τον τροπον πυ προφερομα̣τα χοριυνταν ςε ατριφτα κε τριμένα. Ατριφτα λεγομε εκινα πυ ονταν προφερομα̣τα, αφινομε το στομανεμυν ανιχτον κε εβγεν ελεφτερα ι λαλιαμυν λ.χ. άάά, όόό, κ.τ.λ.

---

* λ ατινικον ** ρ οςικον

Τριμενα λεγομε εκινα τα φτονκυς πυ ονταν προφερομata κιαφινοματα ελεφτερα να εβγενε κε εμποδιζοματα με τιν γλοςαν, τα δοντια, τα ςςιλια λ.χ. π, β, ρ. κ.τ.λ.

Σιμ. Τα φτονκυς ι αρχει εχοριζαν ςε φονιεντα κε σινφονα Τα ορυς αμαν ατα κιν ςοστα. Γιατι τα σιμφονα κι βοιθυνε μονον να εβγενι λαλια (φονι) αλα κε τα ιδια εβγαλνε λαλιαν.

Τατριφτα φτονκυς

Τατριφτα τα φτονκυς ινε πεντε: α, ο, υ, ε, ι.

Ολια τατριφτα τα φτονκυς κι προφερομata με το ιδιον τιν δινaμιν τι λαλιας: αλα προφερομε αλο δινατα, κε αλα αλο χαμελα κε αετς πα εφταγνε κατα κε τιν διναμιν τι λαλιας αμον ςκαλαν.

α, ο, υ, ε, ι.

Σολεν απαν το ςκαλοπατ εν το *α* κε ςολεν αφκα το *ι*.

Τα τριμενα τα φτονκυς

Τριμενα φτονκυς λεγομε ολια ταλα τα φτονκυς παπομενε αςυ εβγαλομε τατριφτα τα φτονκυς. Κε λεγοματα τριμενα γιατι κιαφινοματα ελεφτερα να εβγενε. Ονταν προφεροματα τριφτοματα απες ςο ςτομαν, ςο λαρινκαν κε ςαλα τα φονετικα οργανα. Κε τα τριμενα τα φτονκυς ινε: β, γ, δ, ζ, ζζ, θ, κ, λ, μ, ν, π, ρ, ς, ςς, τ, τς, τζ, φ, χ.

Κε τα τριμενα τα φτονκυς κι προφερκυνταν ολια με τον ιδιον τροπον. Αλα αςατα κεπορυμε να προφεροματα χορις να βαλομε ςιν κινιςιν τα φονετικα τα κορδας τι λαρινκα. λ. χ. ζ, β, γ κ.τ.λ. Για να εγρικυμε ατο τιν κινιςιν, βαλομε το δαχτιλονεμυν ςο καρυςςνεμυν απαν, ονταν προφεροματα. Ταικα τα τριμενα τα φτονκυς λεγοματα ιχικα. Κε ολια ταλα αιχα.

Ιχικα ινε: β, γ, δ, ζ, ζζ, λ, μ, ν, ρ, τς, τζ.

Αιχα ινε: κ, π, τ, φ, χ, θ, ς, ςς.

Το αιχον ο φτονκον μεταβαλκετε ςε ιχικον, ονταν λεγοματο με το παραπαν κε βιαζομε τα φονετικα κορδαςεμυν λ χ. 0000 ονταν διλ. παραλεγοματο τελεφτεα ακυςςεφκετε .δ. Κε ςινιθος τα ιχικα τεριαζνε με τα ιχικα λ.χ. αβλι, ραβδιν βγαλο, βραζο, κ.τ.λ. κε τα αιχα με τα αιχα λ.χ. εφτοχος, χτιζο, ςπονκιζο κ.τ.λ.

Σα λεκςις πυ ιχαμε αιχον κε ιχικον, το αιχον γινετε ιχικον λ.χ. αγμον (ακμον), εγδερο (εκδερο) γριζεβο (εκριζο) κτλ. Σα τρια ατα τα παραδιγματα το αιχον κ εμπροστα αςα ιχικα *μ δ ρ* εγεντον ιχικον *γ*.

Κε κι θα ετον ανανκι κςαι ναναφερομε αδακα ολια ατα, αν παντα με τιν

γραφιν θεπορναμε να ςιμιονομε ταλαγμαν τι φτονκυ ςε ιχικον αςιν γιτονιαν αντιςτιχυ φτονκυ.

Ιν περιπτοςια οπυ ταιχον ο φτονκον γιγετε ιχικον, γραφοματο αμαν οπος ετον αιχον λ.χ. δος-με το ς εμπροςτα αςο μ προφερκετε ζ. Κι γινετε αμαν να γραφτοματο δοζμε. Γιατι αν μιαν θα δεβαζοματο δοζ, ςολα ταλα τα περιπτοςια θα δεδαζοματο δοςμε με ς λ.χ. δοςατον, δος ολτς, δος εκινυς, δος ιναν, δος καριδια, δος πεντε δος γαραμςα δος ζαρυδια κτλ.

Αρ γιατατο κι γίνετε να γραφομε το ιδιον τιν λεκςιν μιαν δος κε μιαν δοζ.

Αικα παραδιγματα ινε κε αλα πολα. Κε αν κι κςέρομε το νομον τιχικον κε αιχον κι θα δεδαζοματα ςπιχτα.

Τα τριμενα τα φτονκυς χοριζοματα κε ςε κςακολυθιτικα κε ςτιγμικα κε ονομαζομε εκςακολυθιτικα τα φτονκυς πυ επορυμε να προφερομε ακαταπαφτα λχ. φφφ, χχχ, ςςς, κτλ. Κε ταλα λεγομε ςτιγμικα λχ. ςτιγμικα ινε τα κ,π,τ.

Ταιχα κςακολυθιτικα χ,φ.θ, ς,ςς, τεριαζνε μονον με ςτιγμικα κε ταιχα ςτιγμικα κ,π,τ τεριαζνε μονον με κςακολυθιτικα.

Γιατατο πρεπ να λέγομε:

επςιφιςτεν κε οχι επςιφιςθεν
ςκολιον „ „ ςχολιον.
εφταν „ φθανι
αναπαπςι „ αναπαφςι; αλα τι ςιντροφς αςο ςιντροφυς καταποκοπιν τατριφτυ υ
εφκυμε „ εφχυμε; αλα εφχαριςτο. Με το νεον τιν λεκςιν εςινιθικςαμε να προφερομεκε κε το φχ
χτιζο „ κτιζο; αλα τα φακτια προφερομε το ςιμπλεγμα κτ για τον ίδιον λογον πυ προφερομε κε το φχ.
ςπονκιζο „ ςφονκιζο
εφτα „ επτα
δαχτιλον „ δακτιλον
φτιζο „ πτιζο

Αετς εγενταν κε το χτυπιζο αςο εκτοπιζο, εχπυλιάζο αςο εκπυλιαζο, εματςα αςο εμαθιςα.

Τα επςιφιςθι, ςχολιον, φθανι, αναπαφςι, εφχυμε, κτιζο, επτα, δακτιλον, πτιο, ινε λεκςις πυ επεμνανεμας αςι παλευςεμυν κε ιν αετς αμον ντο εγραφανατα. Νια αμαν εκιν επροφερνανατα αετς αμον ντο προφερνατα ατορα εκιν πυ θελνε να ελινικυριζνε για να δικνε ελινομαθιαν κε ντελεκατοςινιν, νια εμις (ο λαος) προφεροματα αετς οπος εγραφαναχα ι παλειεμυν.

ΤΑ ΔΙΦΤΟΝΚΥΣ

Διο ατριφα φτονκυς που προφερκουνταν ενταμαν με εναμς φονιν, λεγοματα διφτονκυς.

Τα διφτονκυς ινε:

αι. Ο υτάρνικον εφται τιν δυλιανατ καλα

οι Σοριζμενον οραν πρεπ να *τροι* κανις.

υι Το πεδιν ακ*υι* Νικολα.

ει Δ*ει* το χοριον εν μακρα

ια Δ*ια*σκαλος. Γ*ια* τερεν. Τιρ*ια*νίυμε. **Δ*ια*ρμενεβο**

ιυ Ο Γ*ιυ*ρας

ιο Ο γ*ιο*ςμας

Το ποντεικον ι γλοςα κεςς τα διφτονκυς τι διμοτικις· *ιε* κε *ιι*. Κε κεςς ατα τα διφτονκυς επιδι κε το *ιε* τι διμοτικις εςκιματιεν αςιν καταλιξςιν ες τι πλιθιντ. με τατριφτον *ι* εμπροςτα. Σαικα περιπτοςια το ποντέικον ι γλοςα εςς αντικρι ςιν κατάλιξςιν ες ταρχαικον τιν καταλιξςιν ας λ.χ. τα γλοςας (διλ. γλοςες,) τα λαμπας (διμ. λαμπες) ανάλογα κε τα ονομαςίας τι δεντριον οπυ ι διμοτικι ςκιματιζ το διφτονκον *ιε* λ.χ. απιδιες, λειμονιες κτλ. αν θα ελεγανατα, κι λειατα γιατι κι χοριζ με ιδιετερον καταλιξςιν το δεντρον αςον καρπον, θα ελεγανατα απιδεας, λειμονεας κτλ. Το δίφτονκον *ιι* επιςις κεςςατο γιατι ςιν καταλιξςιν *ιι* τι διμοτικις αντικρι εςς τιν καταλιξςιν ει λ.χ. ι ρομει κε οχι ι ρομιι.

Τα διφτονκυς *ιο* *ιυ* κι ςκιματιζ ι γλοςαμυν οπος ι διμοτικι; ςα ρομεικα τα καθεαφτυ τα λεξςις κεςςατα, εςςατα ςα λεξςις που επιραμε αςι ξςεντς. Σε κινα τα λεξςις (τα ρομεικα) πυ ι διμοτικι ςκιματιζ ατο το διφτονκον, το ποντεικον ι γλοςα κατα κανοναν ςκεδον αποφεβ το ςκιματιζμον τι διφτονκυ, επιδι κε ι διμοτικι ςαικα περιπτοςια τονιζ τον διvατον φτονκον κε το παντικον ι γλοςα ταδινατον λ.χ. το χορίον (διμ. χοριό), ςκολίον (ςκολιό), τιριανίυμε (διμ τιριανιύμε).

Το διφτονκον *ια* επιςις κεςςατον οςον ι διμοτικι· Εςςατο πολα περιοριζμένον ςα καταλιξςια τονοματιον το *ι* με το *α* ποτε διφτονκον κι ςκιματιζ οπος ςιν διμοτικιν λ.χ. Τα πεδία κε οχι τα πεδιά, τα ςκολία κε οχι τα ςκολιά, τα κλιδία κε όχι τα κλιδιά.

ΣΙΜ. Ι διαςκαλ ολ εκςερνε με ποςον διςκολιαν τα πεδία ςινιθιζνε τα διφτονκυς *ια*,*ιε*,*ιυ* ςα περιπτοςια πυ λεατα ι διμοτικι. Υτε προφέρκετε το *ια* τι γλοςαςεμυν, οπος το *ια* τι διμοτικι;. Παραβάλτε το *ια* το διαρμενεβο με το *ια* τι διμοτικις ςα λέξςις πεδια, νιςια, ιτε τα κοματ*ια* με τιν προφοραν τεμετερον κε τι διμοτικις.

Τα διφτονκυς *αι,υι,οι,ει* εςκιματιγαν αςιν ςινκοπιν τι τριμενυ τι φτονκυ ςα ριματα. Το εφται εν αςο εφτα(γ)ι το τροι αςο τρο(γ)ι, το ακυι ας ακυ(γ)ι το λει αςο λε(γ)ι κτλ. Ι ατριφτι *α, υ, ε, ο,* πυ ιν κιαλο δινατα αςον *ι* κεδιναμονε αλο πολα τον τόνον πυ έχνε, αδινατιζνε τα διφτονκυς *αι,οι,υι,ει*. Κε τα δίφτονκυς ατα κεςςιατα ι γλόςαμυν αετς πολα, άμον τι διμοτιχιν.

Ι ΣΙΛΑΒΙ

Τα παραπαν τα λεκςις επορυμε να χοριζομε ςε διο, τρια κιαλο πολα κοματια. Τα κοματια λέγοματα ςιλαβας.

Ινε λεκςις με εναν ςιλαβιν κε λεχκυνταν μονοςιλαβα λ.χ. να, αχ; μεριχα με διο κε λεχκυνταν διςιλαβα λ.χ κατα, περο, κυτιν κτλ. Με τρια κε λεχκυνταν τριςιλαβα λ.χ. εργατες, θαλαςα κτλ. Κε οςα λεκςις εχνε παραπαν αςα τρια λεχκυνταν πολιςιλαβα λ.χ υταρνικος, Νοβοροςιςκ.

Το τελεφτεον ι ςιλαβι λεχκετε λιγυςα, το προτελεφτεον παραλιγυςα κε κινο πεν εμπρ αςατο προπαραλιγυςα.

Το κοματιαζμαν τι λεκςις (ςιλαβιζμαν) γινετε ος εκςις

Τα τριμενα τα φτονκυς ςιλαβίςκυνταν με τον κατοπινον τον ατριφτον λ.χ. δυ-λε-βο. Αν απομενε τριμενα φτονκυς ςο τελος μοναχα ςιλαβίςκυνταν με τον προιγυμενον ατριφτον λ χ πα-ρα-θιρ.

Αν ςιν μεςιν για ςιν αρχιν κες ιν διο κε τρια τριμενα φτονκυς ςιλαβιςκυνταν ενταμαν, αν αρχινα αςατα ρομειχον λεκςιν λ. χ. Αςτραφτ θα ςιλαβιζοματο α-ςτραφτ. Αςσ ςτρ αρχινυν ρομειχα λεκςις: ςτρατα, ςτρονο, ςτρεχκυμε κ.τ.λ.

Σιλαβιςκυνταν χοριςτα τα τριμενα τα φτονκυς, αν αςατα κιαρχινα ρομειχον λεκςιν λ. χ. πορπατο θα ςιλαβιςςκετε πορ-πα-το. Αςο ρπ κιαρχινα ρομειχον λεκςιν.

Πρεπ να εκςερ ο καθαινας πος γινετε ο ςιλαβιζμον για να εποριι να μεταφερ τιν ςιλαβιν ςιν ανανκιν κεκα λ. χ. Σιτια γραφ κε παι ερτε ςιν αχραν τι τετραδι κε επεμνεν να γραφ ακομαν εναν λεκςιν. Ολεν κεχορι. Εναν κοματναθε αμαν περ ι ςιρα. Κι πρεπ βεβεα ναφιν ανιχτον το μερος κε να μεταφερ ςαλο τιν ςιραν ολεν τιν λεκςιν. Θα ινε εκς απες. Πρεπ να γομον τιν ςιραν; εναν κοματ τι λεκςις περ, διο περ πρεπ να γραφιατο. Αρ ατυχα θα χριςιμεβιατον να εκςερ πος πρεπ να χοριζ τιν λεκςιν οπος πρεπ. Πρεπ διλ. να εκςερ ςιλαβιζμον.

ΤΟΝΙΖΜΟΣ

Εναν αςα ςιλαβας τι λεκςις πυ εςς παραπαν αςεναν ςιλαβιν τονιζομε. Τονιζομε ςιμεν: ανιβαζομε τιν λαλιανεμυν κιαλο πολα ςεναν αςα ςιλαβας τι λεκςις. Σιν γλοςανεμυν ιν λεκςις πυ τονιςκυνταν. 1) Σο τελεφτεον τιν ςιλαβιν λ. χ. το φιτόν, ο δυλεφτάς, ι Δεςπινί, το κυτίν. 2) Σο δεφτερον τιν ςιλαβιν αςιν λιγυςαν λ. χ. ο εργάτες, ο χορέτες, ι γλόςα, το μίλον. 3) Σο τριτον τιν ςιλαβιν αςιν λιγυςαν λ.χ. ο άνθροπον, ο έμορφον, ο κολχόζνικον.

Ι γλοςαμυν κι διςκολεφκετε να τονιζ κε το τεταρτον κε το πεμπτον τιν ςιλαβιν αςιν λιγυςαν λ. χ. 1) Σο τεταρτον τιν ςιλαβιν εφίτεπςαμε, έρδεπςαμε, έχπαςαμε κ.τ.λ. 2) Σο πεμτον τιν ςιλαβιν λ.χ. πίπενατοναν (αδακα ταντονιμιας πυ κε ατοναν δεβαςκυνταν ολια ενταμαν αμον εναν λεκςιν). Κε ςα διο ατα τα περιπτοςια ακυςςεφκετε κε δεφτερον τονος, αλο λαφρος αςο προτον, ςο δεφτερον τιν ςιλαβιν αςιν λιγυςαν. Σα παραδιγματαμυν έρδεπςάμε, πίπενατόναν.

Σιμιον για τον τονον κι βαλομε. Το ςιμιον τι τονυ αναβα τα διςκολιας, οφελιαν κανεναν κιδι.

ΤΑ ΣΙΜΙΑ ΤΙ ΣΤΙΚΣΙΣ

Οταν καλατζεβομε στεκομε αλυ πολα κε αλυ ολιγον; αλυ χαμελινομε τιν λαλιανεμυν κε αλυ ςιρομματο; αλυ δικομε θαμαζμον κε αλυ εροτυμε. Ολια ατα τα διαφορας, ςον χροματιζμον τι φονις ςιμιονομε οταν γραφομε, με ιδιετερα, ςιμια, πυ λεγοματα ςιμια τι ςτικςις.

Τα ςιμια τι ςτικςις ινε:

Ι τελια (.) κε βαλοματεν εκι οπυ τελιον ο λογον λ.χ. Ικοδομυμε τον ςοςιαλιζμον.

Το κομαν (,) βαλοματο για να χοριζομε τα προταςια κε τα λεκςις, ονταν μετρυματα λ.χ. ο Σταλιν, ο Μολοτοφ, ο Βοροςςιλοφ, ο Καλινιν, ο Καγανοβιτζ, ο Κυιπιςςεφ, ο Ορζζονικιτςε, ο Κιροφ, ο Κοςιορ κε ο Αντρεεφ ινε μελι τι πολιτπιυρο.

Τελιαν με κομαν (;) βαλομάτο για να χοριζομε νοιματα ςον ιδιον τον λογον λ.χ. Επιγα ςιν βιβλιοθικιν; επερα το „Αλφαβιτον τι λενινιζμυ"; εδεβαςατο. Σιμ. Για να μι ςιχιςκυνταν τα πεδιαμυν πυ μαθανε κε ρυςικα αντι ταπαν τιν τελιαν (·) πρεπ να βαλομε οπος ι ρυςαντ κε ολ ι εβροπει τελιαν με κομαν (;).

Το εροτιματικον (?) βαλοματο ςο τελος τι προταςις πυ εροτυμε λ.χ. Γιατι ερθες αργος ςιν ςινεδριαςιν? Σιμ. Για τον ιδιον λογον πυ

πα για ταπαν τιν τελιαν πρεπ κε το εροτιματικον να αλαζομε να γραφοματο, αμον ντο γραφνατο ολ ι εβροπει (?).

Το επιφονιματικον (!) βαλοματο ςο τελος τι προταςις πυ θελομε να δικομε θαμαζμον, λιπιν, χαραν, φοβον κ.τ.λ. Ντεμορφον κολχοζι! Ντο θεφταμε! Αγαπιτε ςιντροφε! κ.τ.λ.

Τα ιςαγογικα («») Σα κςενα λογια εμπροςτα κε ςο τελος λ.χ. Ο Λενιν ιπεν: «Να μαθανετε, να μαθανετε κε να μαθανετε».

Τιν παρενθεςιν /( )/ για να εκςιγυμε εκιαπες αλο καλιον οςα θελομε να λέγομε. Ο Σ.Σ.Σ.Δ. (Σινδεζμος Σοβετικον, Σοςιαλιςτικον Διμοκρατιον) εν ι πατριδα τολυνετερον τι προλεταριον.

Το ενοτικον (-) ςιν μεταφοραν τι ςιλαβις ονταν κεχορι ολεν ι λεκςι ςεναν ςιραν για ονταν λεγομε διο λεκςις ενταμαν λ.χ. αγαλια-αγάλια.

Το κςιγιματικον (:) α) για να εκςιγιζομε οςα λεγομε κε β)ςα κςένα λογια κεκα; ςαικον περιπτοςιν βαλοματα εμπροςτα αςα ιςαγογικα. λ.χ. Τι ςκολι τα πεδια χρεςκυνταν: τετραδια, βιβλια, κοντιλια κ.τ.λ.

Το *διαλογικον* (—) ςον διαλογον ςιν αρχιν τομιλιας καθαινος ανθροπ. λ.χ. — Ελα ας γραφκυμες υταρνικι, ελεγεν ο Νικον. — Ας γραφκυμες, ιπενατον με ενθυςιαζμον κε ο Κοςτις.

Ταποςιοπιτικα (....) ονταν εχομε κε αλα να λεγομε, αφινοματα αμαν να ςιμπλιρονιατα ο αναγνοςτις. λ.χ. Ενταμαν ατορα εγο κεςι θα παμε ςον πολεμον, ενταμαν θα δυλεβομε, ενταμαν θα χαματιζομε το χομαν.... (Ας„Απςιματενεν τιν χαλαρδιαν“)

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

Τα λεκςις αποτελυν τον λογον. Τα λεκςις αμαν ατα ολια κεπορυμε να λεγοματα παντα μεναν μορφιν. Για να εβγεν καπιον νοιμαν αςον λογον πρεπ ςε μερικα απατα να γινταν καπια αλαγας. λ.χ. Ι θριςκια, ιμε, οπιυμ, ο λαος. Τα τεςερα ατα τα λεκςις αετς οπος ινε, νοιμαν εναν κι διγνε. Για να δ'γνε πρεπ να ενονοματα. Κε για να ενονοματα, χρεςκυνταν καπια αλαγας. Αν ατα τα αλαγας εφταμε, θα ενυνταν λ.χ. ι θριςκια εν οπιυμ για τον λαον. Για να εφταμε τιν ενοςιν ιπα το ιμε ςο τριτον προςοπον, τιν λεκςιν λαος ςο ετιατικον τίν πτοςιν. Κε τα λεκςις ατα λαος κε ιμε θα λεγοματα διαφορετικα αλυ κεκα. Το μερος λιπον τι γραματικις πυ λει για ταλαγας πυ γινταν ςα λεκςις (το τιπικον) λεχκετε μορφολογια.

Ολια τα λεκςις πεφταγνε τον λογον ινε διο λοεν: κλιτα κε ακλιτα. Ακλιτα λεχκυνταν εκινα τα λεκςις πυ καμιαν κι αλαζνε κε απομενε αετς οπος ινε λ.χ. εκι, εμπροςτα, οκςοπις, αφκα,ονταν κ.τ.λ.

Αικα λεκςις ινε τα προθεματα, τα επιριματα, τα σινδεζμυς κε τα επιφονιματα.

Ολια ταλα πυ αλαζνε τεναν το μεροςατυν το τελεφτεον, λεχκυνταν κλιτα λ.χ. το πεγαδ, τι πεγαδι, τα πεγαδια, τι πεγαδιον. Κοφτο, κοφς, κοφ, κοφομε, κοφετε, κοφνε κτλ.

Αικα λεκςις ινε τα ονοματα (υςιαςτικα κε επιθετα) κε τα ριματα. Σα κλιτα λεκςις το μερος πυ αλαζ, λεχκετε καταλικςι κε το μερος πι κιαλαζ λεχκετε θεμαν για ριζα.

Τα κλιτα τα λεκςις αλαζνε τα καταλικςιατυν με διο διαφορετικα τροπυς. Τον εναν τον τροπον λεγομε κλιςιν λ.χ. τα πεδιν, τι πεδι, ο αροςτον, ταροςτονος κε ταλο τον τροπον ςκιματιζμον λ.χ. γραφο, γραφς, γραφτ κτλ.

Τα ονοματα (υςιαςτικα ι επιθετα) αλαζνε με τον προτον τροπον. Τα ριματα με τον δεφτερον τροπον. (Πια λεγομε ονοματα κε ριματα θα λεγομε κιαλαφκα).

Σα κλιτα τα λεκςις ονοματα ινε, ριματα ινε, διακρινομε αριθμυς. Ταριθμυς ινε διο: ο ενικον αριθμον κε ο πλιθιντικον. Ο ενικον εν για να δικομε εναν προςοπον κε ο πλιθιντικον διο κε παραπαν λ.χ. το ςκολιον, τα ςκολια. Γραφς, γραφομε.

Ιδιετερα ςα ονοματα διακρινομε κε:

α) *Γενι.*

Τα γενι ινε τρια λοεν: αρνικον, θελκον κε υδετερον λ.χ. ο αντρας, ι γινεκα, το πεδιν.

Παντα το γενος κι ανταποκρινετε ςο πραματικον τιν φιςιν τοντιον λ.χ. ο υρανον εν αρνικον, εκι πυ πρεπ να εν υδετερον· ι πετρα εν επιςις θελκον, εκι πυ πρεπ να εν κιατο υδετερον. Το κοριτς εν υδετερον, εκι πυ πρεπ να εν θελκον κτλ.

Τα γενι διακρινομε αςα αρθρα κε αρθρα λεγομε τα μονοςιλαβα τα λεκςις ο, ι, το πυ ςινοδεβνε τα ονοματα. Τα αρθρα ινε τρια: ο για τα αρνικα λ.χ. ο μαςτορας, ο εργατες; ι για τα θελκα λ.χ. ι αμιλα, ι μαχιτικοτιτα; το για τα υδετερα λ.χ. το κολχοζ, το Βιτιζοβ κτλ.

β. Πτοςια

Τα διαφορα τα αλαγας ντο παθανε τα ονοματα ονταν περνε καταλικςια ςο τελοςατυν για να τεριαζνε με ταλα τα λεκςις κε ναποτελυνε λογον με νοιμαν τελιομενον, λεχκυνταν πτοςια λ.χ. το τραπεζ, τι τραπεζι, τα τραπεζια, τι τραπεζιον.

Σιν γλοςανεμυν εχομε τεςερα πτοςια για τα ονοματα: τονομαστικον, το γενικον, το ετιατικον κε το κλιτικον λ.χ. ον. ο ανθροπος, γεν. τανθροπι, ετ. τον ανθροπον κλ. ε ανθροπε

Σιμιοματα

Αςα τρια γενι: ταρνικον, το θελκον κε το υδετερον το τελεφτεον παρανκονιζ κε εχτοπιζ τα διο τα προτα κε πιαν τον τοπονατυν. Ο πολεμον ατο ερχινεςεν προπαντον αςα ονοματα πυ ανικυνε ςαπςιχα οντα, οπυ πολα δικεον κιχαν ταρνικα τε τα θελκα. Αμαν εκεκα πα κεςταθεν το υδετερον, εςινεςεβεν κε τα εμπςιχα. Κε τιν αρχιν επικεν αςον πλιθιντικον αριθμον κεπεκι επιγεν ςον ενικον. Αετς πα πολα ζοα ακομαν κιατορα, ατα πυ ελεχκυςαν με ταρνικον ι το θελκον ταρθρον, λεχκυνταν με το υδετερον. Κε ι υδετεροπιιςι (να γινταν υδετερα) αρχινα προτα αςα αρθρα κε παι ςα καταλικςια διλ. τα ονοματα πυ υδετεροπιυνταν (γινταν υδετερα) προτα περνε το υδετερον ταρθρον εμπροςτατυν κε απιςτερα τα καταλικςια τυδετεριον.

Ολια ατα πυ λεμε προςεκςτιατα ςα παρακατο τα παραδιγματα:

Αρνικα πυ εγενταν υδετερα		Θελκα πυ εγενταν υδετερα	
ο κιπος	το κεπιν	ι πιγι	το πεγαδ
ο ποταμος	το ποταμ	ι καλιβα	το καλιβ
ο λιθος	το λιθαρ	ι αγελαδα	ταγελαδ
ο πες	το πεδιν	ι ραχις	το ραςςιν
ο παραςτατις	το παραςταρ	ι αμνας	ταμναδ
ο χιρομιλος	το ςςερομιλ	ι εκς	το γιδ
ο ροθον	το ροθον	ι ιαλος	το γιαλιν
ο ονικς	το νιςς	ι πλακς	το πλακιν
ο ομος	τομιν	ι κεφαλι	το κιφαλ
ο πυς	το ποδι	ι μιτι	το μιτιν
ο δαχτιλος	το δαχτιλον	ι θρικς	το τριχαρ
ο αποςιναγογος	το αποςιναγομαν	ι χελιδον	το ςςελιδον
ο ονιδιζμος	τονιδιζμαν	ι ςινδον	το ςιντον
		ι μελανι	το μελαν
		ι λεφκι	το λεφκιν
		ι φτερις	το φτεριδ
		ι ςφενδαμος	το ςπενταμ.

Κενο ατα κιαλα πολα οχι κςεχοριςτα λεκςις, αλα κατιγοριας ολογια λεκςεον, οπος ελεπ ο αναγνοςτις εγενταν υδετερα, ςπανιος επορι να ινε παρδιγματα, πυ να δικνε ονοματα υδετερα να γινταν αρνικα για θελκα.

Το παρανκονιζμαν ταρνικυ κε τι θελκυ ας̌ο υδετερον γενος αρχινα ας̌ον πλιθιντικον κε παι ς̌ον ενικον.

Λ. χ. ο ς̌ς̌κιλον (εν. αρ.) ι ς̌ς̌κιλ κε τα ς̌ς̌κιλια (πλ. αρ). Το δεφτερον μαλιςτα κιαλο ς̌ινιθιζμενον. Ο γαρταλον, ι γαρταλ κε τα γαρταλια. Ι κατα, τα κατας κε τα κατυδια. Ι κος̌αρα, τα κος̌αρας κε τα κος̌αρια.

Κε οχι μονον ατο; ατορα κε ερχινες̌αμε να λεγομε κιαλο πολα ταλαπαν τα ονοματα κε ς̌ον εν. αρ. το παραπαν ς̌ο υδετερον γενος παρα ς̌ο αρνικον; λεγομε διλ. ο ς̌ς̌κιλον, αλα κε το ς̌ς̌κιλιν (υδετ.), ο γαρταλον, αλα κε το γαρταλ (υδ.). ι κατα κε το κατυδ (υδ.), ι κος̌αρα κε το κος̌αρ (υδ.). Υς̌οτυ τελιοτικα θαναςπαλκυνταν ταρνικα κε τα θελκα κε θαπομενε μονον τα υδετερα ς̌ατα τα περιςτας̌ια.

Κε κι γινταν μονον υδετερα με τα αρθρα; περνε κε τιν καταλικς̌ιν τυδετερον το *ια* : τα ς̌ς̌κιλια, τα κατυδια, τα γαρταλια, τα κος̌αρια.

Καπια αρνικα κε θελκα αντιςτεχκυνταν ακομαν κε δεχκυνταν μονον το υδετερον αρθρον, φιλατνε αμαν τεκινειερον τιν καταλικς̌ιν. Ταρνικα, ταρνικον τιν καταλικς̌ιν; τα θελκα, τι θελκον λ. χ. αρν. Ο λαγυμανον τα λαγυμανυς, ο καπνον τα καπνυς, (οχι το φιτον), ο καπελον τα καπελυς (κε τα καπελα) θελκ. ι καβε τα καβεδες, ι μεζε τα μεζεδες, ι ς̌τρατα τα ςτρατας.

Κιαλο ιςτερα θα λεγομε κε για αλα καρτοθοματα τυδετερυ γενυς. Αδακα ας διγομε εναν μικρον εκς̌ιγις̌ιν για τατο πυ γινετε. Για να εγρικατιατο τερεςτεν πος εκλιναν ταρθρα ι παλειεμυν.

	Εν.		αριθ.	Πλιθ.	αριθμος	
	Αρ.	Θελκ.	Υδετ.	Αρ.	Θελ.	Υδετ.
Ον.	ὁ	ἡ	τὸ	οἱ	αἱ	τὰ
Γεν	τοῦ	τῆς	τοῦ	τῶν	τῶν	τῶν
Δοτ.	τῷ	τῇ	τῷ	τοῖς	ταῖς	τοῖς
Ετ.	τὸν	τὴν	τὸ	τοὺς	τὰς	τὰ
Κλ	ὦ	ὦ	ὦ	ὦ	ὦ	ὦ

Προς̌εκςτεν πιον εν το κιριοτερον το γνοριζμαν τυδετερυ τι γενυς ς̌ο κιριοτερον τιν πτος̌ιν. Θα ελεπετεν πος κε ς̌ον εν. αρ. κε ς̌ον πλ. αριθ. ς̌ο ονομαςτ. τιν πτος̌ιν το κιριοτερον το γνοριζμαν τυδετερυ τι γενυς εν το τ

Ατο το τ θα ελεπετεν πος εχνατο κε το αρν. κε το θελκον ς̌ολια ταλα τα πτος̌ια αναβα ς̌ο ονομ. κε κλιτ. Διλ. το τ τυδετερυ το αρν.

κε το θελκον το αρθρον το καθαεναν ιχανατο 6 φορας (γεν, δοτ. ετ. ςον εν. κε πλ. αρ) κε κιχανατο 4 φορας (ον. κλ. ςον εν. κε ςον πλ. αρ.). Παι να ιπι το τ τυδετερυ το αρν. κε το θελκ. παραπαν ιχανατο παροςον ντο κιχανατο. Αρατυκα εν κατεμεν το μιςτικον τεπικρατιςις τυδετερυ τι γενυς. Προτα το υδετερον το αρθρον επαρανκοντςεν ταρν. κε το θελκον κε απιςτερα κε τονομαν επιρεν τιν καταλικςιν τυδετεριον. Ατο φενετε καθαρα ςεχινα τα ονοματα ταρν. κε τα θελκ. πυ εδεχταν το υδετερον αρθρον ςον πλιθ. αρ. κε εφιλακςαν ακομαν τεκινετερον τιν καταλικςιν λ. χ. ο κρεμον τα κρεμυς, ι γλοςα τα γλοςας κ. τ λ.

Αςα πτοςια το ποντεικον ι γλοςα εφιλακςεν, οπος ιπαμε κιαλαπαν ας αρχεον τελενικον τεςερα. Κε αςατα τα τεςερα το εναν το κλιτικον περιοριςτεν ατοςον πολα, οςτε ςκεδον κεπεμνεν. Απαντυματα με ιδιετερον καταλικςιν μονον ςα ονοματα πυ τελιονε ςε ος λ. χ. ο ανθροπον κλ. ε ανθροπε, ο αροςτον ε αροςτε κ. τ. λ.

Πολα περιοριςτεν επιςις, αν κε οχι οςον το κλιτ. ι πτοςι κε το γενικον ι πτοςι. Σιχνα αποφεβ ι γλοςαμυν το γεν. τιν πτοςιν κε ςον τοποναθε αντικρι βαλ το ετιατικον τιν πτοςιν με τα προθεματα ας (απο) κε ς (ις).

ΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Τα ονομαςιας πυ μεταχιριςκυμες για να φανερονομε οντα λ. χ. προατον, αντικιμενα, λ. χ. τραχτορ, δυλιαν, λ. χ. σπιρςιμον, ιδιοτιτα, λ. χ. μαχιτικοτιτα, λεγοματα ονοματα *υςιαςτικα*.

Τα ονοματα τα υςιαςτικα ινε διο λοεν: κιρια κε κινα. Εκινα τα υςιαςτικα τα ονοματα πυ ανικνε ςεναν οντον για μονον ςεναν μερος, ραςςιν, ποταμ, λιμνιν, λεχκυνταν *κιρια ονοματα* κε γραφκυνταν με κεφαλεον γραμαν λ. χ. ο Κοςτις, ι Κινα, ο Βολγας, ο Καφκαςος, ι Μπαικαλι, το Σταλινγρατ κ. τ. λ.

Εκινα τα ονοματα τα υςιαςτικα πυ επορυν να ανικνε ςολια τα οντα κε ταντικιμενα ινος ιδυς, λεχκυνταν *κινα υςιαςτικα ονοματα* κε γραφκυνταν με μικρον γραμαν λ. χ. ταλογον, το ποταμ, ι πολιτια, ι ιςοτιτα, το λιμνιν.

Τα ονοματα τα υςιαςτικα χοριζομε ακομαν ςε ςινκεκριμενα κε αφερεμενα. *Σινκεκριμενα* λεγομε ολια εκινα τα υςιαςτικα ονοματα πυ φανερονε οντα κε αντικιμενα πραματικα κε ιν ατα πυ ελεπομε κεςταvομεςατα. λ. χ. ο μυχτερον, το κςεραντερ, το ςταφιλ, το τςακελ κ. τ. λ.

Αφερεμενα λεγομε τα ονοματα τα υςιαςτικα πυ νια ελεπομε, νια εςθανυμεςατα, παραμονον φανταςκυμεςατα λ. χ. ι επιθεςι, ι οραςι, ο νυς κ. τ. λ.

Απο πυ ιν τα υςιαςτικα τι γλοςαςεμυν.

Σο ρομεικον το ποντεικον τιν γλοςαν τα παραπαν τα υςιαςτικα ιν αςαρχεον τελενικον τιν γλοςαν; αλα με τον τιπον πυ ιχαν κε ατοτες λ.χ. ι γλοςα, ι πετρα, το φιλον, το φιτον κ.τ.λ. κε αλα με νεον τιπον; λ.χ. ο ανθροπος ςαρχεον τιν γλοςαν ο ανθροπον ςεμετερον, ι ελπις (αρχ.) ι ελπιδα, ο πες (αρχ,) ο πεδας, το υς (αρχ.) το οτιν.

Ινε αμαν κε πολα υςιαςτικα ςιν γλοςανεμυν *αςο λατινικον* τιν γλοςαν λ.χ. ι πορτα, ι ςκαλα, το μανικ, το μαντιλ, το κυμυλ, το παντελον, ι ςτρατα κτλ.

Εχομε υςιαςτικα κε *αςο τυρκικον* τιν γλοςαν λ.χ. ι μεζε, το τυφεκ, ι περτε, το πιλαφ, ι μαχαλα, ι εντζερε, το πεςςκιρ, το λειμ κτλ.

Εχομε κε υςιαςτικα ολιγα κε *αςο αρμενικον* τιν γλοςαν λ.χ. το ταν, το παςςκιταν, το τςυχαβελ κ.τ.λ.

Εχομε υςιαςτικα κε *αςιν γλόςαν τεπανάςταςις τι τριγομινα* λ.χ. το ςοβετ, ο πολςςεβικον, ο υταρνικον, το κολχοζ, ι πιατιλετκα κ.τ.λ.

Ντο κατάλικςια έχνε τα υςιαςτικαμυν

Καταλικςια για τα αρς. τα υςιαςτ. ι γλοςαμυν εςς:

ςε *ας* ο πςομας, ο δυλεφτας
ςε *εας* ο γραφεας, ο τιρτεας, ο μαςχαρεας
ςε *ις* ο κεμεντζετζις, ο καικτζις, ο μαθιτις
ςε ον ο ανθροπον, ο ςςιμονκον, ο Μιτον
μονον ςε ς για τς ο αραπς, ο καβαλαρτς, ο μαζαρατς,
ςε *ες* ο χορετες, ο εργατες.

Κατάλικςια για τα θελκα ονοματα

ςε *α* λ.χ. ι μανα, ι γλοςα, ι μια, ι δυλια
ςε *ι* ,, ι τιμι, ι Πινι, ι μιχανι
ςε *ε* λ.χ. ι Ελενε ι μεζε, ι αραχνε
ςε *υ* ,, ι αλεπυ, ι μαιμυ, ι γλοςυ, ι κοςυ
ςε *ο* ,, ι Δεςπο (ςπανια εβριυνταν αικα).

Κατάλικςια για τα υδέτερα υςιαςτικα

ςε *αν* λ.χ. το πραμαν, το γραμαν, το τςακελιζμαν
ςε *ιμον* ,, το ςκαπςιμον, το πεκςιμον, το βρεκςιμον
ςε *ον* ,, το δεντρον, το φιτον, το χαταλον
ςε *ος* ,, το παθος, το παχος, το πλατος
ςο *ιν* ,, το πολιν, το ςςκιλιν, το πεδιν, το λιμνιν).

Χορις καταλιξιν ςο ονομαςτικον τιν πτοσιν λ.χ. το πεγαδ, το αβλαχ, το ςοβετ, το ςοδχοζ, το κυταλ, το πιρον κ.τ.λ.

ΣΙΜ. 1. Ταρχεα αρν. ονοματα υςιαςτ. πυ ετελιοναν σε ος ολια ατορα εμις λεγοματα με *ον* λ.χ. ο ανθροπος (αρχ.) ο ανθροπον, ο ςιντροφος (αρχ.) ο ςιντροφον, ο διαςκαλος (αρχ.) ο διαςκαλον κ.τ.λ. κιατο επιδι το ς ςεμας ιςτερα αςο ονομαν εγρικυματο το παραπαν ος χτιματικον αντονομιαν διλ. ο ανθροπος ον αν λεγομε, ενουμε ςινιθος ο ανθροπος-ςυ. Ο ςιντροφος=ο ςιντροφος-ςυ κτλ. Εκι αμαν οπυ το ονομαν εν κατιγορυμενον τονομαςτικον τιν πτοςιν λεοματο κε με το παλεον τον τιπον λ.χ. Ντο εν ατος πυ ερθεν? ανθροπος εν. Κε κι ςιμεν αδακα ο αθροπος-ςυ, ονταν εν κατιγορυμενον οπος ςαυτο τιν περιπτοςιν. Αν εροτυμε αμαν πιος ερθεν? κι πρεπ να λεομε ο ανθροπος ερθεν, αλα ο ανθροπον ερθεν αν λεομε ο ανθροπος αδακα θα ςιμεν ο ανθροπος-ςυ πρεπ να λεομεν ο ανθροπον διλ. ονταν εν ιποκιμενον το ονομαν, λεχχετε ςονομαςτικον τιν πτοςιν με *ν*

ΣΙΜ. 2. Πολα φορας το καταλιχτικον το ατριφτον ςα αρν τα υςιαςτικα τα ονοματα αποκοφκετε κε ακυςςεφκετε αντι το ς ο φτονκον τς λ.χ. ο καβαλαρις, ο καβαλαρς, ο καβαλαρτς. Ο χαμελεταρις, ο χαμελεταρς, ο χαμελεταρτς κ.τ.λ. Πολα ολιγα φορας απαντυμε, ος εκςερεςιν, κε ονοματα αρν. χορις τα καταλιχτικα ς κε *ν* λ.χ. ο κιρ.

Καταλιξςια για τα θελκα τα υςιαςτικα το ποντεικον ι γλοςα εςς ςε *α* λ.χ. ι μανα, ι χαρα, ι θαλαςα ςε *υ* λ.χ. ι γλοςυ, ι κοςυ, ςε *ι* λ.χ. ι αποκοπι, ι τιμι, ςε *ε* ι νιφε ι καβε.

Το ποντεικον ι γλοςα εςς κε τα θελκα ονοματα πυ ετελιοναν αλοτε ςο ος. Αλα αςατα επεμναν θελκα, ελακςαν αμαν τιν καταλικςινατυν λ.χ. ι διδαςκαλος, ι διδαςκαλτςα, ι διαςκαλτςα, ι ςιντροφος, ι ςιντροφ-ςα; αλα ελακςαν το γενοςατυν κε εγενταν αρνικα λ.χ. ι οδος ο οδος (θα παο ςον οδονατ. Ελακςεν κε ι ςιμαςια ςον οδονατ=ςον τοπονατ) ι προοδος ο προοδος. Τα παραπαν αμαν επικεν υδετερα λ.χ. ι αμπελος ταμπελ, ι ελαφος τελαφ, ι καμιλος το καμελ, ι ταφρος το τραφιν, ι τιμβος το τυμπιν κ.τ.λ.

Το ποντεικον ι γλοςα εςς κε θελκα με τριμενον φτονκον· ατα αμαν ινε ολιγα αμον εκςερεςιν λ.χ. ι κορ λ.χ. Κορ ντο τιλυς κιαποτιλυς τι λετζεκις τα τεκια (λαικον τραγοδια). Ι χαρ λ.χ. χαρ (το χαριζμαν) τεμον πα αςεν ατο.

Καταλιξςια για τα υδετερα τα υςιαςτικα το ποντεικον ι γλοςα εςς: Σε *αν* λ. χ. το γραμαν, το πραμαν. Σε *ον*: το δεντρον, το μιλον. Σε *ιμον* το πεκςιμον το τρεκςιμον. Σε ος: το λαθος, το μερος. Σε *ιν*: το πυλιν το μαλιν κε ςε πολα αλα τριμενα φτονκυς πυ εχαςαν τιν

καταλιξιν *ιν* (γιατι επεκοπεν) κεπεμναν χορις καταλιξιν λ.χ. το πεγαδ, τον πεγαδ(ιν), το ματ, το ματ(ιν), το μαςςερ, το μαςςερ(ιν), το κυταλ, το κυταλ(ιν) κ. τ. λ.

Γιατατο το ποντεικον ι γλοσα εφκολα περ κε τα κςενα ονοματα πυ τελιονε ςε τριμενα φτονκυς λ.χ. το ςοβετ, το τραχτορ, το κολχοζ κ. τ. λ.

ΣΙΜ. Τα τιπυς: το μαςςεριν, το κυταλιν, το ματιν, το πεγαδιν ιν ιδιοματικα; λεγνατα αετς ςο κεραςυντεικον το ιδιομαν κε ι ςυρμενιτ λεγνατα χορις *ν*: πεγαδι, οματι, μαςςερι, κυταλι κ. τ. λ.

ΚΛΙΣΙ ΑΡΣΕΝΙΚΟΝ ΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

Ενικος αριθμος

με *ας*			με *ις*	
ον.	ο δυλεφτας	ο αραπς	ο τογραματζις	ο μαθιτις
γεν.	τι δυλεφτα	ταραπ	τι τογραματζι	τι μαθιτι
ετ.	τον δυλεφταν	τον αραπ	τον τογραματζιν	τον μαθιτιν
κλ.	δυλεφτα —	αραπ	τογραματζι	μαθιτι

Ον.	ο εργατες	ο διαςκαλον	ο αριθμος
γεν.	τεργατε (α)	τι διαςκαλονος	ταριθμυ
ετ.	τον εργατεν	τον διαςκαλον	τον αριθμον
κλ.	εργατε (α)	διαςκαλε	αριθμε

ο Κςανθοπυλον	ο Μιτον
τι Κςανθοπυλονος	τι Μιτονος
τον Κςανθοπυλον	τον Μιτον
Κςανθοπυλε	Μιτο

Πλιθυντικος αριθμος

Ον.	ι δυλεφταδες	ι αραπ	ι τογραματζιδες	ι μαθιταδες
γεν.	τι δυλεφταδιον	ταραπιον	τι τογραματζιδιον	τι μαθιταδιον
ετ.	τι δυλεφταδες	ταραπς	τι τογραματζιδες	τι μαθιταδες
κλ.	δυλεφταδες	αραπ	τογραματζιδες	μαθιταδες

Ον.	ι εργατ	ι διαςκαλ	ι αριθμι
γεν.	τεργατιον	τι διαςκαλιον	ταριθμιον
ετ.	τεργατς	τι διαςκαλτς	ταριθμυς
κλ.	εργατ	διαςκαλ	αριθμ

Ον. ι Κσανθοπυλαντ — ετ. τι Κσανθοπυλιαντ(α)ς
γεν. τι Κσανθοπυλαντιον — κλ. Κσανθοπυλιαντ

Κατα το δυλεφτας κλιςκυνταν κε τα: ο καπνας ο πςαρας, ο πραατας, ο κιδονας, κτλ. Κατα το τογραματζις: τενεκετζις, ο καικτζις, ο ζυρνατζις, ο λιριτζις κτλ. Κατα το μαθιτις: ο φιτιτις, ο φιτεφτις, κτλ. Κατα το ο διαςκαλον : ο ςιντροφον, ο ιπαλιλον, ο ανθροπον κτλ. Κατα τον Κσανθοπυλον: ο Παραςκεβοπυλον, ο Αλεποπυλον κτλ.

Το ονομαςτικον ι πτοςι ςον ενικον αριθμον ςολια τελιον — για ςο ς για ςο *ν*. Το γενικον ι πτοςι τενικυ ταριθμυ χαν το ς τονομαςτικυ τι πτοςις εχι ομος οπυ τονομαςτικον ι πτοςι εςς το *ν* ι γενικι περ το ς. Το ετιατικον ι πτοςι ςον ενικον αριθμον το γνοριζμαναθε εν το *ν* παντυ. Το κλιτικον ι πτοςι αποκοφτ το ς κε εχι πυ εν ςο *ον* ςο ονομαςτικον τιν πτοςιν τιν καταλιкςιν το *ν* κε το καταλιχτικον το ατριφτον αλαζ το *ο* ςε *ε* λ.χ. ο διαςκαλ*ον* *ε* διαςκαλε.

Σον πλιθιντικον αριθμον τα καταλιкςια ςονομαςτικον τιν πτοςιν ινε ιδες, αδες κε ντ. Σο γενικον παντυ εν *ι* καταλικςι *ιον*. Σο ετιατικον τιν πτοςιν καποτε τονομαν εν αμον ντο εν ςο ονομαςτ. Το αθρον μονον αλαζ ςο ετιατικον τιν πτοςιν κε τα ονοματα πυ ςονομ. τιν πτοςιν κεχνε το ς το ετιατικον ι πτοςι περιατο λ.χ. ι διαςκαλ τι διαςκαλτς, ι πεδαντ τι πεδαντς κτλ. Το κλιτικον ι πτοςι εν χορις αρθρον οπος κε τονομαςτικον κε μονον ονταν βαλομε το αρθρον, χοριετε λ.χ. ε τογραματζιδες αρχινεςτε τι δυλιαν.

Ο τονον απομεν ςιν ςιλαβιν ντο εβριετε. Μονον εχι πυ τονομαν εχαςεν τιν καταλικςιναθε ο τονον κατιβεν λ.χ. ο μαςτορας ι μαςτορ (χορις καταλικςιν) κτλ. Ολια ταρ. υςιαςτικα πυ εςαν παροκςιτονα κε επεκοπςαν το καταλιχτικον ατριφτον, εγενταν οκςιτονα (τονιςκυνταν ςιν λιγυςαν) λ.χ. ο αραπις ο αραπς, ο καβαλαρις ο καβαλαρτς. Εχομε ςο ποντειкον τιν γλοςαν αρνικ. ονομ. υςιαςτικα κε με αλα τιπυς, πυ ςπανια απαντιυνταν.

με εας

	Ενικος αριθ.		Πλιθιντικος αριθμος	
Ον.	ο ςινγραφεας	ο γραματεας	ςινγραφιαντ	ι γραματει
γεν.	τι ςινγραφεα	τι γραματεα	τι ςινγραφιαντιον	τι γραματειον
ετ.	τον ςινγραφεαν	τον γραματεαν	τι ςινγραφιαντς	τι γραματεις
κλ.	ςινγραφεα	γραματεα	ςινγραφιαντ	γραματει

Το ποντειχον ι γλοςα εςς τιν ταςιν ναποχοφτ ςα χαταλιχςια τατριφτα τα φτονχυς. Κιαρχινα αςον πλιθιντιχον αριθμον χε παι ςον ενιχον. Κε περιςοτερον επιτιχενιατο ςονομαςτιχον τιν πτοςιν τι πλιθ. αριθμυ οπυ αφιν πολα φορας τιν πτοςιν μονον με τιν ριζαν τι λεχςις χορις χαταλιχςιν λ. χ. ι αραπ, ι διαςχαλ, χ. τ. λ. Χορις χαταλιχςιν αφιν πολα φορας χε το ετιατιχον τιν πτοςιν τενιχυ αριθμυ λ. χ. τον αραπ, τον χαβαλαρ χ. τ. λ.

Επιςις αφιν χορις ατριφτον χε το ετιατιχον τιν πτοςιν τι πλιθ. αριθμυ λ.χ. ταραπς, τι χαβαλαρτς, τι διαςχαλτς. Το ετιατ. τιν πτοςιν αμαν τι πλιθ. αριθμυ χε τονομαςτιχον τιν πτοςιν τενιχυ αριθμυ χιαφιν χαμιαν χορις ς.

Το ς για τονομ. τιν πτοςιν τενιχυ αριθμυ εν ατοςον βαθεα ριζομενον ςο γλοςιχον εςτιμαν τι λαυ, οςτε χε ατοτες ονταν εχροςιζνε τα επιθετατυν λ.χ. ο Γυζοφ, ο Μυρατοφ χ. τ. λ. ςιν ομιλιαν παντα λεγνατα με το χαταλιχτιχον ς λ. χ. ο Μυρατοφς ιπενατο, ο Γυζοφς ερθεν χτλ. Κε τα χςενα ονοματα ο λαον πυ το γλοςιχον εςτιμαν εςς αδολον λεγιατα με το ς λ. χ. ο Σταλιντς, ο Λενιντς χ. τ. λ.

Κλιςι θελχον υςιαςτιχον

Ενιχος αριθμος

Ον.	ι μανα	ι χαρα	ι γλοςα	ι αλεπυ
Γεν.	τι μανας	τι χαρας	τι γλοςας	τι αλεπυς
Ετ.	τιν μαναν	τιν χαραν	τιν γλοςαν	τιν αλεπυν
Κλ.	μανα	χαρα	γλοςα	αλεπυ

Ενιχος αριθμος

Ον.	ι περτε	ι Ελενε
Γεν.	τι περτες	τι Ελενες
Ετ.	τιν περτεν	τιν Ελενεν
Κλ.	περτε	Ελενε

Πλιθιντιχος αριθμος

Ον.	ι μαναδες	τα χαραντας	τα γλοςας	ταλεπυδια
Γεν.	τι μαναδιον	τι χαραντιον	τι γλοςιον	ταλεπυδιον
Ετ.	τι μαναδες	τα χαραντας	τα γλοςας	ταλεπυδια
Κλ.	μαναδες	χαραντας	γλοςας	αλεπυδια

Πλιθιντιχος αριθμος

Ον.	τα περτεδες	Ετ.	τα περτεδες
Γεν.	τι περτεδιον	Κλ.	περτεδες

Ενικος αριθμος

Ον.	ι ςτρομοθικι	ι κυτζι	ι γνος	ι λεκςι	ι χαρ
Γεν.	τι ςτρομοθικις	τι κυτζις	τι γνος	τι λεκςις	τι χαρτς
Ετ.	τιν ςτρομοθικιν	τιν κυτζιν	τιν γνος	τιν λεκςιν	τιν χαρα
Κλ.	ςτρομοθικι	κυτζι	γνος	λεκςιν	χαρ

Πλιθιντικος αριθμος

Ον.	τα ςτρομοθικας	τα κυτζιδια ι κυτζιδες	τα γνοςια	τα λεκςις
Γεν.	τι ςτρομοθικιον	τι κυτζιδον	τι γνοςιον	τι λεκςιον
Ετ.	τα ςτρομοθικας	τι κυτζιδες	τα γνοςια	τα λεκςις
Κλ.	ςτρομοθικας	κυτζιδες	γνοςια	λεκςις

Πλιθιντικος αριθμος

Ον.	τα χαρτα
Γεν.	
Ετ.	τα χαρτα
Κλ.	χαρτα

Λογιος τίπος

Τα θελκα υςιαςτικα ςονομαςτικον τιν πτοςιν τενικυ αριθμυ εφιλακςαν ςκεδον παντυ τα καταλιχτικον τατριφτον *α. υ. ε. ι.* καπυ καπυ αμαν ερχινεςαν ναποκοφνατο λ. χ. ι γνος, ι χαρ.

Σο γενικον τιν πτοςιν ολια περνε το *ς*.

Σο ετιατικον τιν πτοςιν περνε το *ν* ςολια πυ εφιλακςαν το καταλιχτικον τατριφτον κε κι περνατο ςε κινα πυ κεφιλακςανατο λ.χ. ι γνος, ι χαρ (χορις καταλιχτικον ατριφτον) το ετιατ. τιν πτοςιν εφταγνε τιν γνος τιν χαρ χορις *ν*.

Το κλιτικον ι πτοςι ςκιματιετε οπος κε το ονομαςτικον.

Σον πλιθιντικον αριθμον παρατιρυμε πος ολια τα θελκα ονοματα, αναβα εκινα πυ παραςτενε εμπςιχα υδετεροπιυνταν. Αλα μονον ςο αρθρον λ. χ. τα χαραντας τα γλοςας κε αλα ςο αρθρον κε ςιν καταλιξςιν τονοματι λ. χ. ταλεπυδια, τα γνοςια, τα χαρτα. Το *ια* κε *α* εν ι καταλιχςι τυδετεριον. Τα θελκα ονοματα ςον πλιν. αριθ. εχνε ομιον τιν καταλιχςιν ςονομαςτικον τιν πτοςιν κε το ετιατικον.

Ι καταλιχςι τι γενικυ τι πτοςις ςολια εν *ιον* κε ι καταλιχςι τι κλιτικις ςολια εν ομιον με τονομαςτικον.

ΚΛΙΣΙ ΤΥΔΕΤΕΡΙΟΝ

Ενικος αριθμος

Ον.	το γραμαν	το χρεας	το τρεχσιμον	το φιλον
Γεν.	τι γραματι	τι χρεατι	τι τρεχσιματι	τι φιλι
Ετ.	το γραμαν	το χρεας	το τρεχσιμον	το φιλον
Κλ.	γραμαν	χρεας	τρεχσιμον	φιλον

Πλιθιντικος αριθμος

Ο.	τα γραματα	τα χρεατα	τα τρεχσιματα	τα φιλα
Γ.	τι γραματιον	τι χρεατιον	τι τρεχσιματιον	τι φιλιον
Ε.	τα γραματα	τα χρεατα	τα τρεχσιματα	τα φιλα
Κ.	γραματα	χρεατα	τρεχσιματα	φιλα

Ενικος αριθμος

Ον.	το χοριον	το νερον	το σιδερον	το πυλιν	το πεγαδ
Γεν.	τι χορι	τι νερυ	τι σιδερι	τι πυλι	τι πεγαδι
Ετ.	το χοριον	το νερον	το σιδερον	το πυλ ν	το πεγαδ
Κλ.	χοριον	νερον	σιδερον	πυλιν	πεγαδ

Ον.	το χοδον	το παθος	ταπσιμον
Γεν.	τι χοδονι	τι παθι	ταπσιματι
Ετ.	το χοδον	το παθος	ταπσιμον
Κλ.	χοδον	παθος	απσιμον

Πλιθιντικος αριθμος

Ον.	τα χορια	τα νερα	τα σιδερα	τα πυλια	τα πεγαδια
Γεν.	τι χοριον	τι νεριον	τι σιδεριον	τι πυλιον	τι πεγαδιον
Ετ.	τα χορια	τα νερα	τα σιδερα	τα πυλια	τα πεγαδια
Κλ.	χορια	νερα	σιδερα	πυλια	πεγαδια

Ον.	τα χοδονια	τα παθια	ταπσιματα
Γεν.	τι χοδονιον	τι παθιον	ταπσιματιον
Ετ.	τα χοδονια	τι παθια	ταπσιματα
Κλ.	χοδονια	παθια	απσιματα

Κατα το γραμαν κλιυνταν κε το ραμαν, το πραμαν, το στομαν το πλαζμαν κ.τ.λ. Κατα το τρεχσιμον το πεκσιμον, το κλοσιμον, το ραπσιμον, το γραπσιμον κ.τ.λ. Κατα το φιλον — το μιλον, το κσιλον, το σκρινον κ.τ.λ. Κατα το χοριον — το σκολιον, το διβλιον κ.τ.λ. Κατα το χοδον — το πιρον, το σαπον κ.τ.λ Κατα το σιδερον — το χαταλον το μεταλον κ.τ.λ. Κατα το απσιμον. — το πεκσιμον, το σκαπσιμον

κ.τ.λ. Κατα το παθος το πλατος, το λαθος, κ. τ. λ. Κατα το πυλιν — το κυτιν, το τυμπιν, το πεδιν κ.τ.λ. Κατα το πεδαγ — το κυταλ, το ποδαρ, το χαραβ κ. τ λ.

Σα υδετερα τα τρια πτοςια το ον. το ετ. το κλ. ςον εν. κε ςον πλ αρ. ινε τα ιδια.

Σον ενικον αριθ. το ονομ. ι πτοςι το παραπαν εςς καταλικςιν πυ αποτελιτε αςεναν αςατριφτα τα φτονκυς *α ο*, *ι* κε τα τριμενα *ν* κε *ς*. Καποτε αμα λεχκετε το χορις καταλικςιν λ.χ. το πεγαδ (ιν), το πιρυν (ιν), το κυταλ (ιν) κ. τ. λ.

Το γενικον ι πτοςι ι καταλικςιαθε παντα εν *ι* κε ο τονος κατιβεν ςιν λιγυςαν.

Το ονομαςτικον ι πτοςι ςον πλιθ. αριθ τελιον για ςε *α* για ςε *ια*.

Το γεν. ι πτοςι ςον πλιθιν. αρ. τελιον παντα ςε *ιον*.

ΕΠΙΘΕΤΑ

Τα επιθετα επιδι κε ινε λεκςις πυ προςδιοριζνε τα υςιαςτικα μοναχα κι λεχκυνταν. Λεχκυνταν παντα με το υςιαςτικον πυ προςδιοριζνε.

Κεπορυμε να λεγομε μοναχον ο κοκινον, ονταν λεγοματο μοναχον, εν ατοτες υςιαςτικον λ.χ. αντι να λεγομε ο κοκινον ο ςτρατιοτις λεγομε ο κοκινον (ενοιτε ο ςτρατιοτις). Αδακα ι λεκςι κοκινος εν υςιαςτικον πρεπ να λεγομε κε πιος εν κοκινος λ.χ. Το κοκινον ι ςιμεα, το κοκινον το κρινον, το κοκινον το εμαν κ. τ. λ.

Σο αρχεον τιν γλοςανεμυν εςινφοναναν με το υςιαςτικον το γενος λ. χ. ο φιλτατος πατιρ, ι φιλτατι μιτιρ, το φιλτατον τεκνον. Το ιδιον ςινδεν κε ςο κατομεριτκον τιν γλοςαν (διμοτικι) λ. χ. ο αγαπιτος πατερας, ι αγαπιτι μιτερα, το αγαπιτο πεδι. Κε ςεμετερον τιν γλοςαν λ.χ. ο αγαπεμενον ο κιρ, ι αγαπεμεντςα ι μανα, το αγαπεμενον το πεδιν. Αλα ςεμας ατο ι ςινφονια προπολυ εργινεςεν να περιοριςςκετε. Ατορα μοναχον οταν τα επιθετα προςδιοριζνε τα εμπςιχα ςιμφονα το επιθετον με το υςιαςτικον ςο γενος λ. χ. Ι τρανεςα ι νιφε; οταν προςδιοριζνε ομος τα επιθετα αψιχα ι ςινφονια ςατα κεπικρα .ι. Εμις λεγομε ςιν γλοςανεμυν λ. χ. Το τρανον ι αβλι, το ιψιλον ι πορτα, το μαβρον ι θαλαςα κ.τ.λ. Το επιθετον λεγοματο ςο *υδετερον γενος*.

Κε για να εφκολιυμες να λεγομε το επιθετον κε το υςιαςτικον ςε διαφορα γενι, βαλομε κε ςα διο εμπροςτα αρθρα, εκι πυ ι αρχεα κε ι διμοτικι εμεταχιριςκυςαν εναν κινον αρθρον για τα επιθετα κε το υςιαςτικον λ. χ. Ι μαβρι θαλαςα (διμοτικι) το μαβρον ι θαλαςα (ποντεικον). *Καμιαν αμαν ςο ποντεικον τιν γλοςαν κεπορυμε να λεγομε το μαβρο*

θαλαςα, το τρανον πορτα, τεμορφον φοτογραφια διλαδι μεναν αρθρον κινον για τυςιαςτικον κε τεπιθετον.

Ος νοματ εδεβαςαν προςεχτικα πυ εγραπςα παραπαν εφκολα θα εγρικυνε γιατι γινετε αετς.

. Το *υδετερον το γενος εχτοπιξ ταρνικον κε το θελκον κε περ τον τοπονατυν.* Ταρνικον κε το θελκον περιοριςκυνταν ςα εμπιχα. Αμαν εχι πα κι ςταματα ι επιδραςι τυδετερυ. Κε ιδαμε πος τα εμπςιχα πυ παριςτανε τα ζοα υδετεροπιυνταν.

Σιν γλοςανεμυν καθαρα φενετε ι τχςι τυδετερυ τι γενυς να επικρατι περα περυ.

Αρ τα επιθετα πυ υδετεροπιυνταν ατο εν ι ετια. Κε εν το νοςτιμον πυ ι καταλιxςι ος για τα θελκα επιθετα εφιλαεν ας αρχεον τιν γλοςαν υς ατορα ςο ποντεικον τιν γλοςαν μονον κε μονον επιδι προςδιοριζνε εμπςιχα.

Κιαραετς πα εχομε θελκα επιθετα ςε ος ι απροκοφτος, ι απεδεφτος, ι εμποδος, ι νοςτιμος, ι αγιαραεφτος, ι ανιπαντρος, αναxςιος, ι ατιμος, ι ακαματεφτος, ι απαςςαρεφτος κ. τ. λ.

Κε τα θελκα ατα χοριζιατα αςο αρνικον αςο διαφορον το καταλιxτικον το τριμενον τον φτονκον. Ταρνικα εχνε *ν* κε τα θελκα εχνε ς λ. χ. ο ατιμον, ι ατιμος; ο απροκοφτον ι απροκοφτος κ. τ.λ.

Ι αρχεα γλοςα ελεγεν: ο απέδεφτος, ι απέδεφτος, το απέδεφτον
Ι διμοτικι λει: ο απεδεφτος, ι απεδεφτι, το απεδεφτον.
Το ποντεικον ι γλοςα λει: ο απεδεφτον, ι απεδεφτος, το απεδεφτον.

ΚΛΙΣΙ ΤΕΠΙΘΕΤΙΟΝ

Ενικος αριθμος

Ον. ο οχνεας	ι οχνιαρυ — ι οχνιαρια
γεν τοχνεα	τοχνιαρυς — τοχνιαριας
ετ. τον οχνεαν	τιν οχνιαρυν — τιν οχνιαριαν
κλ. οχνεα	οχνιαρυ — οχνιαρια

Πλιθιντικος αριθμος

Ον. ι οχνιαντ	ι οχνιαντ
γεν. τοχνιαντιον (ιδιον)	τοχνιαντιον (ιδιον)
ετ. τοχνιαντας	τοχνιαντς
κλ. οχνιαντ	οχνιαντ

Κατα το οκνεας κλιςκυνταν κε ο γλοςεας, ο γυλεας, ο βραςεας κ.τ.λ

Ενικος αριθμος

Ον. ο απροκοφτον	ι απροκοφτος ι απροκοφτεςα	ταπροκοφτον
γεν. ταπροκοφτονος	ταπροκοφτονος ταπροκοφτεςας	ταπροκοφτονος
ετ. τον απροκοφτον	τιν απροκοφτον τιν απροκοφτεςαν	ταπροκοφτον
κλ. απροκοφτε	απροκοφτος απροκοφτεςα	απρακοφτον

Πλιθιντικος αριθμος.

Ον ι απροκοφτι	ι απροκοφτι	ταπροκοφτα
γεν ταπροκοφτιον (ιδιον)	ταπροκοφτιον (ιδιον)	ταπροκοφτιον (ιδιον)
ετ. ταπροκοφτυς	ταπροκοφτυς	ταπροκοφτα
κλ. απροκοφτι	απροκοφτι	απροκοφτα

Διαφερ ι κλιςι τι θελκυ αςαρνικον μονον ςονομαςτικον κε ςο κλιτικον τιν πτοςιν τενικυ αριθμυ. Το υδετερον διαφερ αςο αρν. ςο κλ. τενικυ αριθμυ κε ςονομ. ςο ετιατ. κε ςο κλιτ. τι πλιθιντικυ αριθμυ. Κατα τον απροκοφτον κλιςκυνταν κε τα: ο απεδέφτον, ο ανοςτον, ο αςςκεμον κ. τ. λ.

Ενικος αριθμος

Ον ο αςπρον	ι αςπρεςα	ταςπρον
γεν. ταςπρονος	ταςπρεςας	ταςπρυ
ετ. τον αςπρον	τιν αςπρεςαν	ταςπρον
κλ. αςπρε	αςπρεςα	αςπρον.

Πλιθιντικος αριθμος.

Ον. ι αςπρι	ι αςπρι	ταςπρα
γεν. ταςπριδιον (ιον)	ταςπριδιον (ιον)	ταςπριδιον (ιον)
ετ. ταςπρυς	ταςπρος	ταςπρα
κλ. αςπρι	αςπρι	αςπρα

Ι κλιςι τι θελ. διαφερ αςιν κλιςιν ταρν. μονον ςον ενικον αριθμον. Ι κλιςι τυδετεριον διαφερ ςο γεν. τιν πτοςιν τεν. αρ. κε τονομ, ετ, κε κλιτ. τι πλιθιν. αριθμ.

Κατα το αςπρος κλινετε κε ο μαβρος.

Ενικος αριθμος.

Ον. ο κοφον	ι κοφεςα	ι κοφι	το	κοφον
γεν. τι κοφυ	τι κοφεςας	τι κοφις	τι	κοφυ
ετ. τον κοφον	τιν κοφεςαν	τιν κοφιν	το	κοφον
κλ. κοφε	κοφεςα	κοφι		κοφον

Πλιθιντικος αριθμος.

Ον.	ι κοφι	ι κοφι	τα κοφα
γεν	τι κοφιδιον(ιον)	τι κοφιδιον (ιον)	τι κοφιδιον (ιον)
ετ.	τι κοφυς	τι κοφυς	τα κοφα
κλ.	κοφι	κοφι	κοφα

Διαφερ ι κλιςι τι θελκυ. ςον εν. αρ. κε ι κλιςι τυδετερυ ςον πλ. αρ. Κατα το κοφος κλιςκυνταν: ο παλαλον, ο στραβον, ο λολον, κε ο κακον κε ο καλον με τιν διαφοραν τα διο τελεφτεα κεχνε τον δεφτερον τον τιπον τι θελκυ λ. χ. κι λεομε καμιαν ι καλι για ι κακι γινεκα ςον εν. αριθ. Παντα λεομε ι καλεςα κε ι κακεςα ι γινεκα. Αμαν ςον πλιθ. αρ. λεομε ι καλι κε ι κακι γινεκ.

Ενικος αριθμος

Εν ο πας̧ς̧ιμενον	ι πας̧ς̧ιμεντς̧α	το πας̧ς̧ιμενον
γεν. τι πας̧ς̧ιμενονος	τι πας̧ς̧ιμεντς̧ας	
ετ. τον πας̧ς̧ιμενον	τιν πας̧ς̧ιμεντς̧αν	το πας̧ς̧ιμενον
κλ. πας̧ς̧ιμενε	πας̧ς̧ιμεντς̧α	πας̧ς̧ιμενον

Πλιθιντικος αριθμος

Ον. ι πας̧ς̧ιμεν	ι πας̧ς̧ιμεν	τα πας̧ς̧ιμενα
γεν. τι πας̧ς̧ιμενιον(ιδιον)	τι πας̧ς̧ιμενιον(ιδιον)	τι πας̧ς̧ιμενιον(ιδιον)
ετ. τι πας̧ς̧ιμεντς	τι πας̧ς̧ιμεντς	τα πας̧ς̧ιμενα
κλ. πας̧ς̧ιμεν	πας̧ς̧ιμεν	πας̧ς̧ιμενα

Διαφερ ι κλιςι τι θελκ. αςιν κλιςιν ταρν. ςον ενικον αριθ. Σον πλιθιν. αρ. το υδετερον αςο αρν. κε το θελκον.

Κατα το πας̧ς̧ιμενος κλιςκυνταν κε: ο χορταζμενον, ο πιναζμενον, ο ςκοτομενον κ.λ.

Ενικος αριθμος

Ον. ο τζεχελτς	ι τζεχελενα	το τζεχελκον
γεν. τι τζεχελ	τι τζεχελενας	
ετ. τον τζεχελ	τιν τζεχελεναν	το τζεχελκον
κλ. τζεχελ	τζεχελεναν	τζεχελκον

Πλιθιντικος αριθμος

Ον ι τζεχελ	ι τζεχελ	τα τζεχελκα
γεν. τι τζεχελιον(ιδιον)	τι τζεχελιον(ιδιον)	τι τζεχελιον(ιδιον)
ετ. τι τζεχελτς	τι τζεχελτς	τα τζεχελκα
κλ. τζεχελ	τζεχελ	τζεχελκα

Κατα το τζεχελτς κλιςκυνταν: ο τεμπελτς, ο ζεδζεκς κλ.

Ενικος αριθμος

Ον. ο εβγενις	ι εβγενιςα	τεβγενιζμενον
(ο εδγενιζμενον)	(ι εδγενιζμεντσα)	
γεν. τον τεδγενιν	τι εβγενιςας	
ετ. τον εδγενιν	τιν εδγενιςαν	τεβγενιζμενον
κλ. εβγενι	εβγενιςα	τεδγενιζμενον

Πλιθιντικος αριθμος

Ον. ι εβγενιδες		τεδγενιζμενα
γεν. τεδγενιδιον	οπος κε ταρνικον	
ετ. τεβγενιδας		τεδγενιζμενα
κλ. εβγενιδες		τεδγενιζμενα

Ενικος αριθμος

Ον. ο μακρις	ι μακρεςα	το μακριν
γεν. τι μακρι	τι μακρεςας	τι μακρι
ετ. τον μακριν	τιν μακρεςαν	το μακριν
κλ. μακρι	μακρεςα	μακριν

Πλιθιντικος αριθμος

Ον ι μακριδες	ι μακριδες	τα μακρεα
γεν. τι μακριδιον	τι μακριδιον	τι μακριδιον
ςτ. τι μακριδας	τι μακριδας	τα μακρεα
κλ. μακριδες	μακριδες	μακρεα

Κατα το μακρις κλιςκυνταν: ο βαθις, ο πλατις. Αναδα το γενικον τιν πτοςιν τι πλιθιντικυ αριθ. ο τονος ςολια ταλα τα πτοςις απομεν ςο ιδιον τιν ςιλαβιν.

Ι ΒΑΘΜΙ ΣΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

Τα επιθετα ςο ποντεικον τιν γλοςαν εχνε τεςερα δαθμυς: τον δαθμον που λει μονον ντο ςιλεγα ινε τα υςιαςτικα κε λεγετε *θετικος βαθμος* λ. χ. ο εργατικος, εςα, ον β) τον δαθμον πυ παραβαλ διο προςοπα για πραματα πυ εχνε το ιδιον τιν ιδιοτιταν, το εναν αςατα αμαν αλο παραπαν εςςατο κε λεχκετε *διικος ςινκριτικος* λ. χ. Ο Νικον εν αλο εργατικος για κιαλο εργατικος αςον Κοςτιν γ) τον βαθμον πυ φανερον πος παραδαλομε πολυς για πολα κε ςεναν αςατυνυς, για αςατα εβρικομε τιν ιδιοτιταν αλο πολα κε λεχκετε ατο ο δαθμον *πλιθιντικος ςινκριτικος* λ. χ. Αςόλια τι ςκολι τα πεδια, ο Νικον εν ςολον για αςολεν ο εργατικος δ) τον βαθμον πυ φανερον πος το υςιαςτικον εςς τιν ιδιοτιταν οςον ντο εν δινατον χορις να ςινκριν με εναν αλο, για με πολα αλα κε ο δαθμον ατο λεχκετε *ιπερθετικος* λ. χ. ο Νικον εν τζιπ εργατικος.

ΠΟΣ ΣΚΙΜΑΤΙΥΝΤΑΝ Ι ΒΑΘΜΙ

Θετικος	*Διικος ςινκρ.*	*Πλιθ. ςινκριτ.*	*Ιπερςεντελικος*
ο φρονιμον	αλο φρονιμος	αςολον φρονιμος	τζιπ φρονιμος
ο εχςιπνον	αλο εχςιπνος	αςολον εχςιπνος	τζιπ εχςιπνος
ο αροςτον	αλο αροςτος	αςολον αροςτος	τζιπ αροςτος
ο καλον	αλο καλος	αςολον καλος	τζιπ καλος

Το παλεον ι γλοςαμυν εςκιματιζεν τι βαθμυς μονολεχτικα διλ. μεναν λεχςιν λ. χ. ο φρονιμος, ο φρονιμοτερος, ο φρονιμοτατος. Το νεον ι γλοςαμυν ςκιματιζιατα περιφραςτικα διλ. με διο λέξςις λ. χ. ο φρονιμον, αλο φρονιμος κ. τ. λ. Κε ςχιματιετε ο διικος ςινκρ. με τον θετικον κε τιν λεχςιν **αλο** ο πλ. ςινκριτικος με τιν λεχςιν *αςολον* κε ο ιπερθετικος με τιν λεχςιν *τζιπ*

Αςον παλεον το μονολεχτικον τροπον εχομε καπια απομιναρια λ. χ. ο καλον, ο καλιον, ο κακον, ςςιρ (χιρον).

Κε ατα ομος μοναχα κι λεχκυνταν καμιαν, παντα με τιν λεχςιν αλο λ. χ. αλο καλιον, αλο ςςιρ. Εχομε ακομαν ο μιζοτερος (παραθετικος αςο τρανος). Λεομε καποτε κε τρανιτερος κε χοντιτερος. Αναβα ατα τα εχςερεςια, ας λεγομε, ολια ταλα τα επιθετα ςκιματιζνε ομαλα τα παραθετικατυν (διλ. τον διικον κε πλ. ςινκριτικον καθος κε τον ιπερθετικον).

Αριθμιτικα

Τα αριθμιτικα διλ. τα λεκςις πυ φανερονε αριθμον ινε επιθετα, υςιαςτικα κε ακλιτα.

Αριθμιτικα επιθετα.

Τα αριθμικα επιθετα ινε τρια λοεν α) απολιτα. Κε λεχκυνταν απολιτα αριθμιτικα ολια εκινα πυ μεταχιριςκυμες για να δικομε μο νον τον αριθμον. Αςατα τα παραπαν ινε ακλιτα; οςα αμαν ινε κλιτα, ινε επιθετα λ. χ. ενας, διο, διακοςςα, ςςιλια κ. λ. Σιμ. Αςα απολιτα, ακλιτα ινε το τεςερα, πεντε, εκς, εφτα, οχτο, ενεα, δεκα, εντεκα, δοδεκα κε τα δεκαδας ικος, τριαντα, ςεραντα, ος τα εκατον κεκινο ενταμαν. Τα αλα κλιςκυνταν. β) τα ταχτικα: Εκινα πυ μεταχιριςκυμες για να δικνομε τιν θεςιν τυςιαςτικυ λ. χ. προτος, δεφτερος, τεταρτος κ.λ. Τα ταχτικα ςκιματιυνταν με τιν καταλιxςιν ος κε ινε ολια επιθετα με τρια γενι κε τρια καταλιxςια: ο τριτον, ι τριτος, το τριτον. Ο τεταρτον, ι τεταρτος, το τεταρτον κ. λ. Λεομε κε ι προτεςα, ι δεφτερεςα, τριτεςα κ. τ. λ. Ο λαοςεμυν χριςιμοπια μονον τα προτα: προτος, δεφτερος, τριτος, τεταρτος. Τα αλα γιά κςαι κι λειατα, για πολα ολιγον Με το ιδιον ομος τον τροπον επορυμε να λεομε κε ταλα κατα κε το προτος, δεφτερος, αετς κε ο πεμτον, εχτον, ο εβδομον κ. λ. π γ)Πολαπλαςιαςτικα: ινε εκινα ταριθμιτικα επιθετα πυ μεταχιριςκυμες για να δικνομε ποςα φορας εναν οντον για αντικιμενον εν κιαλο τρανον αςαλο λ. χ. Αύτο το ραμαν εν μονον ταλο διπλον. Γιαχοτ αυτο εν τριδιπλον, τετραδιπλον κ. τ. λ.

Τα πολαπλαςιαςτικα ινε επιθετα με τρια γενι κε τρια καταλιxςια λ. χ. ο διπλον, ι διπλεςα, το διπλον. Εχνε τα ιδια καταλιxςια πυ εχνε κε τα ταχτικα. Το θελκον εςς μονον τιν καταλιxςιν εςα.

Αςο τριπλον κε πλαν κςαι κι ςινιθιζομε να λεχομε τα πολαπλαςιαςτικα μονολεχτικα κατα κε το ο τριπλον, ο τετραπλον κ. λ. Λεγομε περιφραςτικα (με διο λεκςις) λ. χ. Αυτο το χοραφ, εν τεςερα φορας κιαλο τρανον αςαλο, πεντε φορας, εκς φορας κ. λ. Ακομαν κε το διπλος κε τριπλος κεκινα λεγομε το παραπαν περιφραςτικα λ. χ. διο φορας κιαλο μικρος εν κ. λ.

Τα ταχτικα κε τα πολαπλαςιαςτικα κλιςκυνταν ομαλα αμον τα επιθετα πυ εχνε τα ιδια καταλιxςια.

Πος κλιςκυνταν ταπολιτα αριθμιτικα επιθετα.

Ιπαμε πος τα παραπαν ας απολιτα αριθμιτικα ινε ακλιτα. Κλιτα ος τα εκατον ινε μοναχον: ενας (ινας), εναν. Διο. Τρι. Τεςαρ. Αςα εκατον

αρ. για το α. πρ. το *εμυν*, για το β. πρ. το *εςυν* κε για το γ. πρ. το *ατυν* λ.χ. ο κιριμ, ο κιρις (για ο κιρτς), ο κιρτςατ για ο κιρτςαθε. Ο κιρτςεμυν, ο κιρτςεςυν, ο κιρτςατυν.

Ονταν θελομε να τονιζομε τινος εν εκινο για το οπιον λεγομε, μεταχιριςκυμες τον τιπον τι χτιματικυ ταντονιμιας ολοεν λ.χ. Τεμον εν το χαρτιν (κε οχι ταλινετερον) Μεταχιριςκυμες τολοεν τον τιπον κε ονταν θελομε ναποφεβομε να λεγομε μιαν κιαλο τυςιαςτικον λ.χ. Τινος εν το κοντιλ? Τεμον εν (ενοιτε το κοντιλ).

ΡΟΤΙΜΑΤΙΚΑ

Τα ροτιματικα ταντονιμιας διλ. ταντονιμιας εκινα πυ μεταχιριςκυμες για να εροτυμε ινε διο λοεν:

α. Εκινα με τα οπια θελομε να μαθανομε ντο εν το εναν κε το αλο προςοπον για ταντικιμενον λ.χ. Ντο εν το κρατις? Πιος ερθεν? κτλ.

β. Εκινα πυ μεταχιριςκυμες για να μαθανομε το ποςον λ.χ. Ποςον κερον εκςοδεπςες να μαθαντς το μαθεμας? κ.τ.λ.

Για τα προτα εχομε *τςι* (ταρχεον τις) κε το νεον *πιος* αρν. κε θελ, κε πιον υδετερον. Το *πιος*, εν ακλιτον κε μεταχιριςκυμεςατο αναλαγον κε ςον εν. κε ςον πλ. αρ. λ.χ. Πιος αγυρος ερθεν? Πιος γινεκ καλατζεβνε? Το υδετερον *πιον* ςον πλ. αρ. εφται *πια* λχ. Πιον πεδιν ερυκςεν? Πια πεδια ερυκςαν?

Το *τςι κλίςςκετε αραετς*

Ον. τς(ι) αρν. θελκ. κε υδ.) λχ. Τςι κρυι ςιν πορταν (αγυρος γινεκα, πεδιν)? Τςερθεν? (αγυρον, γινεκα, πεδιν)?

Γεν. τινος (αρν. θελ. υδ.)

Ετ. τιναν „

Πληθυντικος αριθμ.

Ον τς(ι) (αρν. θελκ. υδετ.) λχ. Τςι κρυγνε ςιν πορταν (αγυρ, γινεκ, πεδια)? Τςερθαν (αγυρ, γινεκ, πεδια)?

Γεν. — κεχομε

Ετ. — „



Οταν θελομε να μαθανομε **ντο λοεν** ιν τα πραματα πυ μεταχιριςκυμες, για ντο ανθροπ ινε ατιν για **τοπιυς** καλατζεβομε, μεταχιριςκυμες το εροτιματικον τ.ν αντονιμιαν **ντο** λ χ. Ντο εν ατο ντο κρατ ς? Ντο θελτς? Ντο ανθροπ ινε ατιν? Εμπορυμε το τελεφτεον ατο να λεγομε κε τςινε ατιν? Αμαν το ενδιαφερονεμυν δικομε κιαλο παραπαν ονταν λεγομε: ντο ινε ατιν?

ΑΝΤΟΝΙΜΙΑΣ

Ταντονιμίας διλ. τα λεκςις πυ μεταχιριςκυμες για ναποφεγομε ςιν ομιλιαν κε ςιν γραφιν τιν επαναλιπςιν τυςιαςτικα ινε:

Προςοπικα

Προςοπικα λεχκυνταν ταντονιμιας πυ μεταχιριςκυμες για να δικομε προςοπον. Κε ινε τρια γιατι κε τα προςοπα ςιν ομιλιαν ινε τρια: προτον, δεφτερον κε τριτον.

Εν. αρ.

	α! προςοπον	β! προςοπον	γ! προςοπον
Ον.	εγο	εςι	ατος, ατε, ατο,
Γεν.	—	—	—
Ετ.	εμεναν, με, μ,	εςεναν, ςε, ς.	ατον(αν), ατεν (αν), ατο.

Πλ. αρ.

Ον.	εμις	εςις	ατιν (αρν. κε θελκ.), ατα.
Γεν,	—	—	—
Ετ.	εμας κε μας	εςας κε ςας	ατ(υνυς) (αρν. κε θελκ) ατα

Τα προςοπικα ταντοτιμιας ςιν γλοςανεμυν εφιλακςαν ταρχεον τιν ςινταχςιν: ακολυθυν το ριμαν οπος εγίνυτον κε ςαρχεον τιν γλοςαν κε αντιθετα με κινο πυ γινετε ςο διμοτικον, οπυ το προςοπικον ι αντονιμια παι εμπροςτα αςο ριμαν λ. χ. Ι αρχει ελεγαν: Παρακαλῶ ὑμᾶς. Εμις λεγομε με το ιδιον τιν ςινταχςιν. Παρακαλοςας. Ι κατομεριτ λεγνε: ςας παρακαλο επιρεαζμεν αςα λατινικα τα γλοςας je vous pris (γαλικον) Προτα ι αντονιμια κε ιςτερα το ριμάν. Σε μας προτα το ριμαν κιςτερα ι αντονιμια.

ΧΤΙΜΑΤΙΚΑ

Τα χτιματικα ταντονιμιας διλ. ταντονιμιας εκινα πυ φανερονε ςα πιον ανικ κατ, επεμνανεμας ταρχεα χτιματικα ταντονιμιας λ.χ. Ι παλειεμυν ελεγαν: ο εμος, ι εμι, το εμον για το α.) πρ. ςον εν. αρ. κε ςον πλ. αρ. ὁ ἡμέτερος, ἡ ἡμετέρα, το ἡμετὲρον. Για το β.) πρ. ο ςος, ι ςι, το ςον, ο ὑμέτερος, ι ὑμετέρα, το ὑμὲτερον. Ατα εςςατα κε το ποντεικον ι γλοςα. Λεγομε διλ. κε εμις τεμον τεςον, τεμετερον, τεςετερον με τι διαφοραν, οπος ελεπετεν, μονον ςο υδετερον το γενος. Αδακα πα το υδετερον το γενος εχτοπςεν τα αλα κε επεμνεν μοναχον λ.χ. Ιπαλειεμυν ελεγαν: *ο εμος πατηρ, η εμὴ μητηρ, το εμον τεκνον*; εμις τα ιδια ατα λεγομε: *τεμον ο κιρ, τεμον ι μάνα, τεμον το πεδιν*.

Το ιδιον γινετε κε για το β) προς. καθος κε για το προτον κε δεφτερον προσοπον τι πλιθ. αρ. Λεγομε διλ. *τεςον ο κιρ, τεςον ι μανα, τεςον'το πεδιν. Τεςετερον ο κιρ, τεςετερον ι μανα, τεςετερον το πεδιν.* Εχομε διλ. εναν τιπον, τον τιπον τυδετεριον για ολια τα γενιταρν. το θελκ. κε τυδετερον.

Εναν κιατο αςα πολα κατορθοματα πεκικεν το υδετερον το γενος για να επικρατι πανιυ.

Αντονιμιας χτιματικα εχομε τεςερα λοεν

1. Εκινα πυ φανερονε εναν χτιτοραν κε εναν χτιμαν
2. Οςα φανερόνε πολυς χτιτορας κε ενα χτιμαν
3. Οςα φανερονε εναν χτιτοραν κε πολα χτίματα
4. Οςα φανερονε πολυς χτιτορας κε πολα χτίματα.

1. χτιματικα αντ. πυ φανερονε εναν χτιτοραν κε εναν χτιμαν

) πρ. τεμον λ. χ. τεμον ο κιρ, ι μανα κε το πεδιν.
) „ τεςον „ τεςον „ „ „
) „ τεκινυ (αρν.) τεκινυ „ „ „
τεκινες (θελκ) τεκινες „ „ „
τεκινεθι(υδετ) τεκινεθι „ „ „

2. χτιματικα αντονιμιας πυ φανερονε εναν χτιτοραν κε πολα χτιματα.

α) πρ. τεμα λ.χ. τεμα τα β βλια τα τετραδια κε τα κοντιλια
β) „ τεςα „ τεςα „ „ „
γ) „ τεκινυ (αρν)τεκινυ „ „ „
τεκινες (θελκ) τεκινες „ „ „
τεκινεθι (υδετ) τεκινêθι „ „ „

3. χτιματικα αντονιμιας πυ φανερονε πολυς χτιτορας κε ενα χτιμαν.

α) πρ. τεμετερον λ.χ. Τεμετερον το χοραφ, το τραχτορ, το ςαραι
β) „ τεςετερον „ „ „ „ „
γ) „ τεκινετερον „ „ „ „ „

4. Χτιματικα αντονιμιας πυ φανερονε πολυς χτιτορας κε πολα χτιματα.

α) πρ. τεμετερα λ. χ. Τεμετερα τα παπια, τα κοςαρας, τα πετιναρια
β) „ τεςετερα „ τεςετερα „ „ „
γ) „ τεκινετερα „ τεκινετερα „ „ „

Το παραπαν αμαν μεταχιριςκυμες ςιν ομιλιαν κε ςιν γραφιν ταποκομενα προςοπικα ταντονιμιας ςον εν. αρ. για το α) πρ. το *μ* κε *εμ*, για το β) πρ. το ς κε *ις* κε για το γ) πρ το *ατ* για *αθε*. Σον πλ.

αρ. για το α. πρ. το *εμυν*, για το β. πρ. το *εςυν* κε για το γ. πρ. το *ατυν* λ.χ. ο κιριμ, ο κιρις (για ο κιρτς), ο κιρτςατ για ο κιρτςαθε. Ο κιρτςεμυν, ο κιρτςεςυν, ο κιρτςατυν.

Ονταν θελομε να τονιζομε τινος εν εκινο για το οπιον λεγομε, μεταχιριςκυμες τον τιπον τι χτιματικυ ταντονιμιας ολοεν λ χ. Τεμον εν το χαρτιν (κε οχι ταλινετερον) Μεταχιριςκυμες τολοεν τον τιπον κε ονταν θελομε ναποφεβομε να λεγομε μιαν κιαλο τυςιαστικον λ.χ. Τινος εν το κοντιλ? Τεμον εν (ενοιτε το κοντιλ).

ΡΟΤΙΜΑΤΙΚΑ

Τα ροτιματικα ταντονιμιας διλ. ταντονιμιας εκινα πυ μεταχιριςκυμες για να εροτυμε ινε διο λοεν:

α. Εκινα με τα οπια θελομε να μαθανομε ντο εν το εναν κε το αλο προςοπον για ταντικιμενον λ.χ. Ντο εν το κρατις? Πιος ερθεν? κτλ.

β. Εκινα πυ μεταχιριςκυμες για να μαθανομε το ποςον λ.χ. Ποςον κερον εκςοδεπςες να μαθαντς το μαθεμας? κ.τ.λ.

Για τα προτα εχομε *τςι* (ταρχεον τις) κε το νεον *πιος* αρν. κε θελ, κε πιον υδετερον. Το *πιος*, εν ακλιτον κε μεταχιριςκυμεςατο αναλαγον κε ςον εν. κε ςον πλ. αρ. λ.χ. Πιος αγυρος ερθεν? Πιος γινεκ καλατζεβνε? Το υδετερον *πιον* ςον πλ. αρ. εφται *πια* λχ. Πιον πεδιν ερυκςεν? Πια πεδια ερυκςαν?

Το *τςι κλίςςκετε αραετς*

Ον. τς(ι) αρν. θελκ. κε υδ.) λχ. Τςι κρυι ςιν πορταν (αγυρος γινεκα, πεδιν)? Τςερθεν? (αγυρον, γινεκα, πεδιν)?
Γεν. τινος (αρν. θελ. υδ.)
Ετ. τιναν „

Πλιθιντικος αριθμ.

Ον τς(ι) (αρν. θελκ. υδετ.) λχ. Τςι κρυγνε ςιν πορταν (αγυρ, γινεκ, πεδια)? Τςερθαν (αγυρ, γινεκ, πεδια)?
Γεν. — κεχομε
Ετ. — „



Οταν θελομε να μαθανομε *ντο λοεν* ιν τα πραματα πυ μεταχιριςκυμες, για ντο ανθροπ ινε ατιν για *τοπιυς* καλατζεβομε, μεταχιριςκυμες το εροτιματικον τ.ν αντονιμιαν *ντο* λ χ. Ντο εν ατο ντο κρατ ς? Ντο θελτς? Ντο ανθροπ ινε ατιν? Εποριμε το τελεφτεον ατο να λεγομε κε τςινε ατιν? Αμαν το ενδιαφερονεμυν δικομε κιαλο παραπαν ονταν λεγομε: ντο ινε ατιν?

Το εροτιματικον ποςον εν επιςις ακλιτον κε το ιδιον κε για τα τρια γενι λχ. Σον ενικ. αρ. Ποςον κοζμος εν? Ποςον πετραν ετςακοςαν? Ποςον μελαν εκςςιεν? Σον πλ. αρ. λ χ. Ποςα κοζμυς εχαλαγαν? Ποςα πετρας ετςακοθαν? Ποςα ζαβοτια εχτιγαν κτλ.

Εχομε κε εροτιματικα επιθετα: Νταγνος, νταγνεςα, νταγνον. Ντο ςιλεγος, ντο ςιλεγεςα, ντο ςιλεγον.

ΔΙΧΤΙΚΑ

Τα διχτικα ταντονιμιας διλ. εκινα πυ μεταχιριςκυμες για να δικομε προςοπα κε πραματα για τα οπια καλατζεβομε ινε: Αυτος, αυτε αυτο Εκινος, εκινε, εκινο. Ατοςος, ατοςεςα, ατοςον. Αικος, αικςα, αικον.

Το αυτος κλιςςκετε αραετς:

Εν. αρ.			*Πλ αρ.*
Ον. αυτος	αυτε	αυτο	αυτιν (αρν. κε θελκ.) αυτα
Γεν. ταυτυνυ	ταυτινες	τατινεθι	ταυτινετερον κε τα τρια γενι
Ετ αυτον	αυτεν	αυτο	ατυνυς (αρν. κε θελκ.) αυτα

Το θελκον ςον πλ. αρ. κλιςςκετε αμον ντο κλιςςκετε κε ταρνικον.

Το εκινος κλιςςκετε αραετς.

Ενικος αριθμος			Πλιθ. αριθμος
Ον. εκινος,	εκινε,	εκινο	εκιν (αρν. κε θιλ.). εκινα
Γεν. τεκινυ,	τεκινες,	τεκινυ,	τεκινετερον για τα τρια γενι
Ετ. εκινον,	εκινεν,	εκινο,	εκινυς (αρν. κε θελ.), εκινα.

Το θελκον ςον πλιθ. αριθμον κλιςςκετε αμον ντο κλιςςκετε κε ταρνικον. Το γενικον τιν πτοςιν τυ αυτος κε εκινος ςον. ενικ. κε πλιθ. αριθ. μεταχιριςκυμες ος κτιματικα αντονιμ. Ταλα τα διχτικα ταντονιμιας κλιςκυνταν ομαλα. Σον πλιθ. το αρν. κε το θελκον ινε ομια.

ΑΟΡΙΣΤΑ

Τα αοριςτα ταντονιμιας διλ. εκινα πυ λεγνε αοριςτα για προςοπα κε πραματα ινε:

Ινας (αρν. κε θελκ.), εναν (υδετ.).
Κανις κε κανινας κε κανενας (αρν. κε θελ.), κανεναν (υδετε.).
Καθαινας (αρν. κε θελ.), καθαεναν (υδετ.).
Καπιος (αρν. κε θελκ.), καπιον (υδετ.).
Ο γιτενον, ι γιτενος (εςα), το γιτενον.

Αλος,	αλε,	αλο.
Μονον,	μονος,	μονον

Καμποςος, καμποςεςα, καμποςον.
Ολος, ολε, ολον κ. τ. λ.

Ο ινας, ο καθενας ο καθαινας, κλιςκυνταν οπος κε το ινας κε το εναν. Ολ:α τα αλα κλιςκυνταν ομαλα οπος τα επιθετα πυ εχνε τα ιδια κατακλιχςια.

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ

Τα αναφορικα ταντονιμ:ας διλ. εκινα πυ μεταχιριςκυμες για να κρυνε ςον νυνεμον προςοπα κε πραματα πυ κιαλαπαν ενεφεραμε, ινε:

Πυ για τα τρια γενι κε ακλιτον λ. χ. Ο ανθροπον πυ ιδα . . . Ι γ:νεκα πυ επεραςεν . . . Το πεδιν πυ ερτε . . .

Ιντςαν κε για τα τρια γενι λ. χ. Ιντςαν θελ (αντρας, γινεκα, πεδιν ςον ενικ. κε ςον πλΐθιντικον αριθμον). Εςς ετιατ. *ιντιναν* (ςον εν. αριθ.) λ. χ. Ιντιναν (αγυρον, γενικαν, πεδιν) θελτς, επαρ κελα.

Οςος, οςεςα, οςον. Κλιςςκετε ομαλα. Το θελκο ςον πλιθ. αριθ. κλιςςκετε αμον το αρν. λ. χ. Οςι (αγυρ κε γινεκ) ινε, ας ερχυν. Εχομε κε το *ντο* για τα υδετερα λ.χ. Το βιβλιον ντο εγοραςα. Το πεδιν ντο εκαλάτζεβεν, ετον μαθιτις. Ατο το *ντο* αντιςτιχι ςαρχεον ο οπιος. Εχομε κε αλο *ντο* (οτι) λ. χ. Ντο ιδα, λεγο. Πιςον ντο θελτς κ. τ. λ.

ΙΔΙΟΠΑΘΑ

Τα ιδιοπαθα ταντονιμιας διλ. ταντονιμιας πυ μεταχιριςκυμες οςα φορας θα λεγομε κατ για τεμας ινε:

Ο εαφτοςιμ, ο εαφτοςις, ο εαφτοςατ
Εγο--εμεν, εςι—εςεν, ατος—ατον, ατε—ατε, ατο—ατο.

Το εαφτοςιμ κλιςςκετε αραετς

Ενικ. αριθ.

Ον.	ο εαφτοςιμ	ο εαφτοςις	ο εαφτοςατ
Γεν.	τι εαφτυμ	τι εαφτυς	τι εαφτυατ
Ετ.	τον εαφτομ	τον εαφτος	τον εαφτονατ

Πλιθ. αριθμος

Ον.	ο εαφτοςεμυν	ο εαφτοςεςυν	ο εαφτοςατυν
Γεν.	τι εαφτυεμυν	τι εαφτυςεςυν	τι εαφτυατυν
Ετ.	τον εαφτονεμυν	τον εαφτονεςυν	τον εαφτονατυν

Το εγο — εμεν, εςι — εςεν, ατος — ατον κι κλιςςκετε; εςς αμαν πλιθ. αριθμον. Εμις — εμας, εςιν — εςας, ατιν — ατυνος (για ταρν. κε το θελκ. κε ατα — ατα για το υδετερόν).

ΡΙΜΑΤΑ

Τα ριματα διλ. τα λεκςις πυ φανερονε ντο εφται (χτιζο), για ντο παθαν (βρεχυμε), για ςα πιον καταςτασιν εν το ιποκιμενον (ζο) ιν το παραπαν ας αρχεον τελενικον τιν γλοςαν. Εχομε αμαν κε αςα κςενα γλοςας αρκετα πυ επικαματα τεμετερα κε χορις εκινα κι γινυμες ατορα λ. χ. κυμυλιαζο (λατινικον), γιαραεβο (τυρκικον), πρινιμαρο (ρυςικον). Σιμ. Αςα κςενα ριματα πυ εχομε τα παραπαν ιν αςο τυρκικον τιν γλοςαν. Εφκολα κανενας εγρικατο, γιατι πολα χρονια εζιςαμε με τι τυρκς. Για τεμας αμαν ολια ατα ιν ατορα ατοςον κςενα, οςον ινε κςενα για τον ρυςον τα λεκςις: география, физика, геометрия, κ.τ.λ. Κε αμον ντο κεχομε εμις δικεομαν να λεγομε το ρυςον για ταλτς τεβροπεις πυ μεταχιριςκυνταν ατα τα λογια: „Σταθεςτεν ατυκες μι κρυτεν, ατα τεμετερα ιν; πετενεςιν τεςετερα" .Για τον ιδιον λογον κεςς κανις δικεκεομαν να λειμας: „Ατα τα λογια ντο λετεν τυρκικα, για ρυςικα ιν, πετεν τα ρομεικαςυν„. Οςα λογια ο λαος εχονεπςεν διλ. εβαλενατα ςε κινυ το καλυπ κε ι παραπαν λεγνατα, τεκινυ ινε. Αν θαρχινυμε να αραεβομε δικεοματα ιδιοχτιςιας κε ςα λεκςις, πολα πυ εθαρυμε γνιςια τεμετερα, θα εβγενε κςενα, επιδι κε κανενας λαος κεζιςεν απομονομενος αμον τον Ροβινςον Κρυζο ςεναν νιςιν. Εζιςεν περικικλομενος ας αλτς τι λαυς κε επιρεαςεν ςε κινυς, αλα κε επιρεαςτεν αςεκινυς. Κε ι επιδραςι ατο φανερυτε κε ςιν γλοςαν.

Σα ριματα διακρινομε: 1. μορφας (αλοτε ελεγανατα φονας) 2. χρονυς 3. τροπυς. (αλοτε ελεγανατα ενκλιςια). 4. προςοπα 5. αριθμυς.

Μορφας εχομε διο: α) το ενεργιτικον τιν μορφιν κε β) το παθιτικον τιν μορφιν.

Τα ριματα πυ τελονε ςο προτον ενικον προςοπον τενεςτοτα ςε ο ινε ςο ενεργιτικον τιν μορφιν κε κοφτα λεγοματα *ενεργιτικα*.. Ολια αμα ενεργιτικα ςο νοιμαν κινε λ.χ. ιπαρχο. Πολα ομος αςατα φανερονε πος το ιποκιμενον ενεργι λ.χ. ςςκιζο. ραφο, κλοθο, πλεκο, τρεχο κ.τ.λ.

Τα ριματα πυ τελιονε ςο προτον εν. πρ. τενεςτοτα ςε *ομε* κε *υμε* ινε ςο παθιτικον τιν μορφιν κε κοφτα λεγοματα *παθιτικα*. Λεομε κιατα πα παθιτικα, επιδι κε πολα αςατα ακομαν κιατορα φανερονε πος το ιποκιμενον κατ παθαν λ.χ. βρεχυμε, ςςονιυμε, τιριανιυμε κ.τ.λ. Εχομε αμαν ριματα παθιτικα πυ κι φανερονε παθεμαν, αλα ενεργιαν λ.χ. εργαζομε. Αλα φανερονε καταςτασιν λ.χ. ςτρεχκυμε.

Ι πραξι το παθεμαν κι γινταν παντα ςον ιδιον κερον; γιατατο κε ςο ριμαν διακρινομε διαφορα χρονυς. Τα χρονυς κιριος ινε τρια: 1. Το ατοριζνον 2. Το μελυμενον κε 3. Το περαζμενον.

Το ατοριζνον εν εκινο πυ φανερον πος ι πραξι, για το παθεμαν γινετε τιν ςτιγμιν πυ καλατζεβομε κε λεγοματο με ταρχεον τονομαν. *Ενεςτοτας* λ.χ. γραφο, δεβαζο, τραοδο, πιαςςκυμε, ςςκιυμε κ.τ.λ. κε ςον χρονον τον ενεςτοταν

Το μελυμενον διλ εκινο πυ φανερον πος κατ πυ κεγεντον ακομαν, θα γινετε. Σκιματιζοματο αςον ενεςτοταν κε μεναν *θα* κε λεγοματον με ταρχεον τονομαν μελοντας. Τα ριματα πεγραπςα κιαλ απαν αμον ντο θα βαλομε εμπροςτατυν το θα, θα γινταν μελονταδες. λ.χ. θα γραφο, θα δεβαζο, θα τραοδο, θα πιαςςκυμε, θα ςςκιυμε κ.τ.λ.

Ι γλοςαμυν εναν μελονταν εςς; αντιθετα με το κατομεριτκον πυ εςς διο: τον εκςακολυθιτικον κε τον ςτιγμικον.

Περαζμενα χρονυς εχομε *τεςερα*: τον παρατατικον, τον αοριςτον, τον παρακιμενον κε το ιπερςιντελικον.

Ο *παρατατικος* (ας αρχεον τιν λεκςιν παρατινο=μακρινο) φανερον πος εναν πραμαν εγινυτον αδιακοπα λ.χ. εγραφα, εδεβαζα, επιαςκυμ, εςςκιυμ κ. τ. λ.

Ο αοριςτον (αρχεον λεκςιν ςιμεν πος κι οριζ) κι λεγ ποτε εγεντον ι πραξι, για το παθεμαν. Καποτε εγεντον. Κε πολα πα κεκρατεςεν. λ. χ. εγραπςα, εδεβαςα, επιαςτα, εςςκιγα (ολια ατα καποτε εγενταν κε επεραςαν.)

Περαζμενα χρονυς ινε κε ο παρακιμενον κε ο ιπερςιντελικον. Ατα αμαν ςο ενεργιτικον τιν μορφιν κςαι κινε. Ινε μονον ςο παθιτικον. Σκιματιγονταν με το βοιθιτικον ριμαν *ιμε*. *Ο παρακιμενον* φανερον πος ι δυλια πολα κεν ας εγεντον κε ετελιοςεν λ.χ. ιμε γραμενος, ιμε δεβαζμενος ιμε πιαζμενος, ιμε ςςκιζμενος. κ. τ. λ. *Κε ο ιπερςεντελικον* φανερον πος ι δυλια εμπροςτα εγεντον κε ετελιοςεν λ.χ. εμ γραμενος, εμ δεβαζμενος, εμ ςςκιζμενος κ. τ. λ. Σιν γλοςανεμυν διακρινομε εκς τροπυς ςα ριματα: α)Το *οριςτικον τον τροπον* διλ. τον τροπον πυ οριζομε (διλ φανερονομε, καθαρα) ντεφται, ντεπικεν, για ντο θεφται το ιποκιμενον λ. χ. γραφο: εγραφα, θα γραφο. β) Τον *ιποταχτικον τον τροπον* διλ.τον τροπον πυ λικ ντο εν ιποχρεομενος να εφται κανις λ. χ. ιπατον *να γραφ*. γ) Το *προςταχτικον τον τροπον* διλ τον τροπον εκινον πυ με ταχ ριςκυμες κιριος ονταν θελομε να προςταζομε, να παρακαλυμε, για να τυρτεβομε ταλυνυς ςιν δυλιαν. λ.χ. γραπςον, δεβαςον, ας δεβαζνε κ.τ.λ. δ) Το *ιποθετικον τον τροπον* διλ τον τροπον εκινον πυ φανερον πος ι δυ-

λια θα εγινυτον, αν ιχαμε καπιον βοιθιαν λ.χ. θα εγραφα, αν ιχα μελαν κε χαρτιν. Θα εδεβαζα, αν ιχα χαρτιν κε κερον κ.τ.λ. ε)Το *εφχτικον τον τροπον* διλ. τον τροπον πυ φανερον πος το ιποκιμενον κεπικεν τιν δυλιαν, εθελνεν αμαν νεφταιατο λ.χ. ας εγραφα, ας εδεβαζα, ας επιαςκυμ, ας εςςκιυμ κ.τ.λ. ζ)Το *απαρεμφατον* λ. χ. το να γραφο, το να χορεβο κ.τ.λ.

Σα ριματα διακρινομε κε τρια προσοπα: προτον, δεφτερον κε τριτον: λ.χ. γραφο (*εγο*), γραφς (*εςι*), γραφ (*εκινος*).

Διακρινομε κε διο αριθμυς: ενικον κε πλιθιντικον λ.χ. γραφο, γραφς, γραφ (εν. αρ.) γραφομε, γραφετε, γραφνε (πλ. αρ.).

Οκςιτονα κε παροκςιτονα ριματα

Τα ριματα χοριζοματα αναλογα με τον τονον πυ περνε ςο προτον εν. προσοπον τενεςτοτα ςο ενεργιτικον τιν μορφιν. Αν τονιςκυνταν ςιν λιγυςαν, ονομαζοματα **οκςιτονα** λ.χ. πολεμο, ςςερετο κ.τ.λ. Αν τονιςκυνταν ςιν παραλιγυςαν, ονομαζοματα *παροκςιτονα* λ.χ. δυλεβο, πλεκο, πεδεβο κ.τ.λ.

Το αλαγμαν τι ριματιον αναλογα με το προσοπον κε τον αριθμον ονομαζοματο *ςκιματιζμον*.

Βοιθιτικα ριματα

Τα ριματα εχο κε ιμε βοιθυν να ςκιματιζνε τα ριματα καπια χρονυςατυν (τον παρακιμενον κε ιπερςιντελικον) κε γιατατο λεχκυνταν βοιθιτικα ριματα.

Πριν να δικομε πος ςκιματιυνταν τα ριματα, ας δικομε αδακα πος ςκιματιυνταν τα ριματα *ιμε* κε *εχο*

Ενεςτοτας	*Παρατατικος*
Ιμε, ιςε, εν, ιμες, ιζνε, ινε.	Εμ (εμνε), ες, ετον, εμες, εζνε, εςαν.
εχο, εις, εςς, εχομε, εςςετε, εχνε	ιχα, ιςςες, ιςςεν, ιχαμε, ιςςετε, ιχαν

Τα παροκςιτονα ριματα ςκιματιυνταν αραετς.

Ενεργιτικον μορφι

	Οριςτικον			*Ιποταχτικον*
Ενεςτοτ.	*Μελοντας*	*Παρατατ.*	*Αοριςτος*	
γραφ (ο)	θα γραφο	εγραφα	εγραπςα	να γραφ (ο)
γραφς	θα γραφς	εγραφες	εγραπςες	να γραφς
γραφ (ι)	θα γραφ	εγραφεν	εγραπςεν	να γραφ (ι)
γραφομε	θα γραφομε	εγραφαμε	εγραπςαμε	να γραφομε
γραφετε	θα γραφετε	εγραφετε	εγραπςετε	να γραφετε
γραφνε	θα γραφνε	εγραφαν	εγραπςαν	να γραφνε

Ιποθετικον

Προςταχτικον	*Παρατατ.*	*Αοριςτος*
ας γραφ (ο)	θα εγραφα	θα εγραπςα
γραπςον	θα εγραφες	θα εγραπςες
ας γραφ (ι)	θα εγραφεν	θα εγραπςεν
ας γραφομε	θα εγραφαμε	θα εγραπςαμε
γραπςτεν	θα εγραφετε	θα εγραπςετεν
ας γραφνε	θα εγραφαν	θα εγραπςαν

Εφχτικον

Παρατ.	*Παρακιμενος*	*Απαρεμφατον*
ας εγραφα	ας ιχα γραπςνε	το να γραφ (ο)
ας εγραφες	ας ιςςες γραπςνε	το να γραφς
ας εγραφεν	ας ιςςεν „	το να γραφ
ας εγραφαμε	ας ιχαμε γραπςνε	το να γραφομε
ας εγραφετε	ας ιςςετε „	το να γραφετε
ας εγραφαν	ας ιχαν „	το να γραφνε

Σιμίοματα ςα χρονυς τοριςτικυ τροπυ

Το προτον εν. προς. τενεςτοτα λεχκετε κε με τιν καταλιкςιν ο κε χορις τιν καταλικςιν. Με τιν καταλικςιν λεχκέτε, ονταν ακλυθα λεκςι πυ αρχιζ με τριμενον φτονκον λ. χ, γραφο καλα, γραφο πολα, γραφο ςοςτα κ. τ. λ. Αμαν ονταν το ριμαν ακλυθα ι αντονιμια ατος ι καταλικςι ο τι ριματι παραλιπετε λ. χ. γραφατον (εγο) να ερτε. Γραφατς (εγο) να ερχυν. Κε ςαικον περιπτοςιν κι περδεφκετε το α. προςοπον με το γ. πρ. τεν. αρ. επιδι κε το τριτον πρ. ςαικον ςτιγμιν περ το χαμενον τιν καταλικςιναθε το ι πυ προφερκετε ος διφτον κος με το κατοπινον τατριφτον λ. χ. Γραφατον (εγο) να ερτε κε γραφιατον (εκ.νος) να ερτε. Γραφατς (εγο) να ερχυν κε γραφιατς (εκινος) να ερχυν.

Οπος ιπαμε κιαλο.παν ο μελοντας ςκιματιετε με τον ενεςτοταν κε το θα. Κανεναν διςκολιαν κι παρυςιαζ ςον ςκιματιζμοναт λ. χ. γραφο (ενεςτ.), θα γραφο (μελοντας).

Σον παρατατικον κε ςον αοριςτον ελεπομε εμπροςτα ςιν ριζανατυν εναν παραπαν φτονκον, τον ε. Ατο το ε το παραπαν ιςςενατο κε το παλεον ι γλοςαμυν κε ελεγενατο αφκςιςιν (τρανιγμαν). Αετς πα θα λεγοματο κε μις. Ι αφκςιςι ατο ςο διμοτικον τιν γλοςαν ςχεδον εχαθεν ας ολια τα ιπερδιςιλαβα ριματα. Επεμνεν μονον ςα διςιλαβα λ. χ. βρεχο, εβρεχα. Πεζο επεζα κ. τ. λ. Κε ςατα αμαν χατε ςον πλιθ. αριθ. επιδι

κε ο τονος ρυζ ςαλο τιν ςιλαβιν λ. χ. εγράφαμε (διμ) γιατατο κε εκιν το ε κι λεγνατο. Λεγνε μονον γραφαμε χορις ε. Εμις αμα το ε τονιζομε γιατατο κε το ε ι αφκςιςι ςολια κες επεμνεν κε χορις ατο κι λεγομε καμιαν νια τον παρατατικον, νια τον αοριςτον.

Το παλεον ι γλοςαμυν ιχεν διο λογεν αφκςιςιν: το ςιλαβικον κε το χρονικον. Σιλαβικον ελεγαν εκινο τιν αφκςιςιν πυ επεριςεβεν εναν ςιλαβιν λ. χ. βρε-χο, ε-βρε-χα. Ι αφκςιςι ε περιςεβ κε τα ςιλαβας τι λεκςις. Χρονικον αφκςιςιν ελεγαν τιν αφκςιςιν οπυ ςιλαβας κεπεριςεβαν, αμαν το βραχιν (κοντον) το ατριφτον εγινυτον ςον παρατατικον μακριν λ. χ. το α κε το ε εγινυςαν η. Το ο εγινυτον ω. Αγαπῶ ηγαπων. Ερεβνῶ ηρεβνων κ.τ.λ. Το ποντεικον ι γλοςα εφιλακςεν απομιναρια ας χρονικον τιν αφκςιςιν. Λεγομε κατα κανονα: αχπανο εχπανα, αςπριζο εςπριζα, αχπαραζο εχπαραζα κ. τ. λ. Ενοιτε πος μονον τα ριματα παρχινυν αςο α ςον παρατατικον περνε αφκςιςιν κε γινταν ε. Οςα ινε με το ε αετς πα απομενε. Ι γλοςαμυν εφιλακςεν κε τιν αφκςιςιν πυ εγινυτον απες ςιν λεκςιν; εςοθεν οπος ελεγανατα. Ι εςοθεν αφκςιςι εγινυτον κε γινετε κε οςιμερον ςα ριματα πυ εχνε εμπροςτατυν προθεμαν (προβαλμαν). Κε ςαικα περιπτοςια περ μαλιςτα ι γλοςαμυν τιν αφκςιςιν κε εςοθεν κε εκςοθεν (κιαποπες κιαπεκς). Αποφεβο, επεφιγα. Αποχερετιζο, επεχερετςα. Αποχαντεβλυμε, επεχαντεβλοθα. Απαντο, επεντεςα. Απομενο, επεμνα. Σα καπια αςατα ενεςπαλθεν ι εςοθεν αφκςιςι ος αφκςιςι κε επεμνεν κε ςον ενεςτοταν λ. χ. επεβγαλο (αςο αποβγαλο επεβγαλα).

Καπια παλιν προβαλματα ενεςπαλθαν ος προβαλματα κε εκι πυ ιν ενομενα με τα ριματα λογαριαςκονταν αχοριςτα αςο θεμαν κε λεγοματα χορις εςοθεν αφκςιςι μονον με εκςοθεν αφκςιςιν λ. χ. καταφερο εκαταφερα. Αλα παλιν χορις εςοθεν κε εκςοθεν αφκςιςιν λ. χ. ιπομενο, ιπομενα, ιποφερο ιποφερα, κ. τ. λ. Αφκςιςιν περνε ο παρατατικον κε ο αοριςτον. Ο αοριςτον εςς τα καταλιχςια τι παρατατικυ κεναν ς παραπαν λ. χ. εγραφα παρατ., (εγραφςα) εγραπςα ο αοριςτος. Οπυ εν φ κε ς ςιν γλοςανεμυν εδιχςαμε κιαλαπαν πος το φ γινετε π γιατι ταιχα κςακολυθιτικα κι τεριαζνε με κςακολυθιτικον, αλα με ςτιγμικον.

Σιμιοματα για ταλα τα τροπυς.

Το κιριοτερον ο τροπος εν το οριςτικον. Ταλα τα τροπυς ςχεδον καταλικςια τεκινετερα κεχνε. Εχνε τα καταλικςια τοριςτικυ τροπυ. Για τον ςκιματιζμονατυν μεταχιριςκυμες τα βοιθιτικα τα λεκςις να, θα, ας, λ. χ. Το ιπ ταχτικον ο τροπος ςκιματιεστε με τι λεκςιν να κε τον ενε-

ςτοτα τοριςτικυ λ. χ. να γραφο. Το προςταχτικον ο τροπον ςκιματιετε αςον ενεςτοταν κςαν τοριςτικυ κε τιν λεκςυλον **ας** λ. χ. ας γραφο. Εκςερεςιν εφται ςον ςκιματιςμον το β. προς. τεν. κε πλιθ. αριθμυ πυ ςκιματιετε μονολεχτικα κε με τιν καταλιχςιν ταοριςτονος ταρχευ. Το β. προς. τεν. αριθ. μαλιςτα εν ολος διολυ διαφορετικον αςο διμοτικον. Τεμετερον εν ι καταλιχςι *ον* κε το διμοτικον *ε*. Παραβαλον γραπςον κε γραπςε. Σον ιποθετικον τον τροπον εχομε διο χρονυς τοριςτικυ τροπυ τον παρατατικον τον αοριςτον με το θα λ. χ. θα εγραφα, θα εγραπςα. Σον παρατατικον τον ιποθετικον τιν ιποθεςιν εφταμε με καπιον βεβεοτιταν λ. χ. θα εγραφα διλ. επορνα να εγραφα, αν ιχα τα χριαζύμενα. Σον αοριςτον τον ιποθετικον τιν ιποθεςιν εφταμε με παραπαν αβεβεοτιταν λ. χ. θα εγραπςα. Ιμε ςα διχοτα εγραπςα γιοκςαμ κεγραπςα. Το εφχτικον ο τροπον ςκιματιετε με τον παρατατικον τοριςτικυ κε τα λεκςια *ας* λ. χ. ας εγραφα. Το εφχτικον ο τροπον εςς κε παρακιμενον πυ ςκιματιετε περιφραςτικα: με το *ας* κςαν τον παρατατικον τι ριματι εχο κε τον αρχεον παρακιμενον ταπαρεμφατυ λ.χ. ας ιχα γραπςνε (κε γραπςινε). Ι καταλιχςι *νε*, *ινε*, κε *ανε*, ινε ταρχευ απαρεμφατυ.

Το απαρεμφατον ςκιματιετε με τον ιποταχτικον τροπον κε το αρθρον *το* λ. χ. το να γραφο κ.λ.

Παθιτικον μορφι

Ενεςτοτας	*Μελοντας*	*Παρατατ*	*Αοριςτος*	*Παρακιμ.*	
γραφκυμε	θα γραφκυμε	εγραφκυμ	εγραφτα	ιμε	γραμενος
γραφκεςε	θα γραφκεςε	εγραφκυς	εγραφτες	ιςε	„
γραφκετε	θα γραφκετε	εγραφκυτον	εγραφτεν	εν	„
γραφκυμες	θα γραφκυμες	εγραφκυμες	εγραφταμε	ιμες	γραμεν
γραφκεζνε	θα γραφκεζνε	εγραφκυζνε	εγραφτετε	ιζνε	„
γραφκυνταν	θα γραφκυνταν	εγραφκυςαν	εγραφταν	ινε	„

Ιπ·ϱσεντελ.		*Ιποταχτικον*	*Προςταχτικον*	*Ιποθετικος. Παρατ.*
εμ	γραμενος	να γραφκυμε	ας γραφκυμε	θα εγραφκυμ
εςυν ί ες	«	να γραφκεςε	γραφτ	θα εγραφκυς
ετον	«	να γραφκετε	ας γραφκετε	θα εγραφκυτον
εμες	γραμεν	να γραφκυμες	ας γραφκυμες	θα εγραφκυμες
εζνε	«	να γραφκεζνε	γραφτεςτεν	θα εγραφκυζνε
εςαν	«	να γραφκυνταν	ας γραφκυνταν	θα εγραφκυςαν.

Ιποθ. αορ.	*Εφχτ.* Παρατ.	*Εφχτίκ.*	*Παρακ.*	Απαρεμφατον
θα εγραφτα	ας εγραφκυμ	ας ιχα	γραφτινε	το να γραφκυμε
θα εγραφτες	ας εγραφκυς	ας ιςςες	„	το να γραφκεςε
θα εγραφτεν	ας εγραφκυτον	ας ιςςεν	„	το να γραφκετε
θα εγραφταμε	ας εγραφκυμες	ας ιχαμε	γραφτινε	το να γραφκυμες
θα εγραφτετεν	ας εγραφκυζνε	ας ιςςετε	„	το να γραφκεζνε
θα εγραφταν	ας εγραφκυςαν	ας ιχαν	„	το να γραφκυνταν

ΟΚΣΙΤΟΝΑ ΡΙΜΑΤΑ

Ενεργιτικον μορφι

Ενεςτοτας		*Παρατατικος*	
α) τιπος αγαπο	β) τιπος κρατο	α) τιπος εγαπανα	β) τιπος ας εκρατνα
αγαπας	κρατις	εγαπανες	εκρατνες
αγαπα	κρατι	εγαπανεν	εκρατνεν
αγαπυμε	κρατυμε	εγαπαναμε	εκρατναμε
αγαπατεν	κρατιτε	εγαπανετεν	εκρατνετε
αγαπυν(ε)	κρατυν(ε)	εγαπαναν(ε)	εκρατναν(ε)

Αοριςτος		*Προςταχτικος τροπος*	
α) τιπος εγαπεςα	β) τιπος εκρατεςα	α) τιπος ας αγαπο	β) τιπος ας κρατο
εγαπεςες	εκρατεςες	αγαπα	κρατ
εγαπεςεν	εκρατεςεν	ας αγαπα	ας κρατι
εγαπεςαμε	εκρατεςαμε	ας αγαπυμε	ας κρατυμε
εγαπεςετεν	εκρατεςετε	αγαπατε	κρατεςτεν
εγαπεςαν	εκρατεςαν	ας αγαπυν(ε)	ας κρατυνε

Ολια ταλα τα χρονυς ςκιματιυνταν ομαλα ας αρχικα: τον ενεςτοταν, τον παρατατικον κε τον αοριςτον.

Ο παρατατικον εμπροστα αςο ςινιθιζμενον τιν καταλικςιναт το α περ εναν προςφιμαν: το *ν*.

Ο αοριςτον εμπροστα αςο ςινιθιζμενον τιν καταλικςινατ το ςα περ το ε το η ταρχεον.

ΟΚΣΙΤΟΝΑ

Παθιτικον *μορφι.*

α. τιπος

Ενεςτοτας	Παρατατικος	Αοριςτος	Προςταχτικι
αγαπιυμε	αγαπιυμ	εγαπεθα	ας αγαπιυμε
αγαπιεςε	αγαπιυς	εγαπεθες	αγαπεθ
αγαπιετε	αγαπιυτον	εγαπεθεν	ας αγαπιετε

αγαπιυμες	αγαπιυμες	εγαπεθαμε	ας αγαπιυμες
αγαπιεζνε	αγαπιυζνε	εγαπεθετεν	αγαπεθεςτε
αγαπιυνταν	αγαπιυςαν	εγαπεθαν	ας αγαπιυνταν

β. τιπος

Ενεςτοτας	Παρατατικος	Αοριςτος	Προςταχτικε
κιμυμε	εκιμυμ	εκιμεθα	ας κιμυμε
κιμαςε	εκιμυς	εκιμεθες	κιμεθ
κιματε	εκιμυτον	εκιμεθεν	ας κιματε
κικυμες	εκιμυμες	εκιμεθαμε	ας κιμυμες
κιμαζνε	εκιμαζνε	εκιμεθετεν	κιμεθεςτεν
κιμυνταν	εκιμυςαν	εκιμεθαν	ας κιμυνταν

Ολια ταλα τα χρονυς ςκιματιυνταν ομαλα ας αρχικα.

Μερικα ανομαλα ριματα

Ενεςτοτας	Παρατατ.	*Αοριςτος*	*Ενεςτοτ.*	Παρατατ.	*Αοριςτος*
1) Ακυο	εκυα	εκςα	2) βαλο	εβαλνα	εβαλα
ακυς	εκυες	εκςες	βαλτς	εβαλνες	εβαλες
ακυι	εκυεν	εκςεν	βαλ	εβαλνεν	εβαλεν
ακυομε	εκυαμε	εκςαμε	βαλομε	εβαλναμε	εβαλαμε
ακυτε	εκυετεν	εκςετεν	βαλετεν	εβαλνετε	εβαλετε
ακυγνε	εκυαν(ε)	εκςαν(ε)	βαλνε	εβαλναν(ε)	εβαλαν(ε)
3) Διγο	εδινα	εδοκα	4) ελεπο	ελεπα	ιδα
δις	εδινες	εδοκες	ελεπς	ελεπες	ιδες
δι	εδινεν	εδοκεν	ελεπ	ελεπεν	ιδεν
διγομε	εδιναμε	εδοκαμε	ελεπομε	ελεπαμε	ιδαμε
διτε	εδινετεν	εδοκετεν	ελεπετε	ελεπετεν	ιδετεν
διγνε	εδιναν(ε)	εδοκαν(ε)	ελεπνε	ελεπαν(ε)	ιδαν(ε)
5) εβρικο	εβρικα	εβρα για ιβρα	6) ερχυμε	ερχυμ	ερθα
εβρικς	εβρικες	εβρες	ερςςεςε	ερχυς	ερθες
εβρικ	εβρικεν	εβρεν	ερτε	ερχυτον	ερθεν
εβρικομε	εβρικαμε	εβραμε	ερχυμες	ερχυμες	ερθαμε
εβρικετε	εβρικετεν	εβρετεν	ερςςεζνε	ερχυζνε	ερθετε
εβρικνε	εβρικαν(ε)	εβραν(ε)	ερχυνταν	ερχυςαν(ε)	ερθαν(ε)

7)

εφταγο	επινα	επικα
εφτας	επινες	επικες
εφται	επινεν	επικεν
εφταμε	επιναμε	επικαμε
εφτατε	επινετεν	επικετεν
εφταγνε	επιναν(ε)	επικαν(ε)

8)

θελο	εθελνα	εθελεςα
θελτς	εθελνες	εθελεςες
θελ	εθελνεν	εθελεςεν
θελομε	εθελναμε	εθελεςαμε
θελετεν	εθελνετεν	εθελεςετεν
θελνε	εθελναν(ε)	εθελεςαν(ε)

9)

καθυμε	εκαθυμ	εκατςα
καθεςε	εκαθυς	εκατςες
καθετε	εκαθυτον	εκατςεν
καθυμες	εκαθυμες	εκατςαμε
καθεζνε	εκαθυζνε	εκατςετεν
καθυνταν	εκαθυςαν	εκατςαν

10)

κεο	εκεγα	εκαπςα
κεις	εκεγες	εκαπςες
κει	εκεγεν	εκαπςεν
κεομε	εκεγαμε	εκαπςαμε
κεετε	εκεγετε	εκαπςετε
κεγνε	εκεαν	εκαπςαν

11)

κλεο	εκλε(γ) α	εκλαπςα
κλες	εκλεες	εκλαπςες
κλει	εκλεεν	εκλαπςεν
κλεομε	εκλεαμε	εκλαπςαμε
κλετεν	εκλεετεν	εκλαπςετε
κλεγνε	εκλεαν	εκλαπςαν(ε)

12)

κρυο	εντυνα	εντοκα
κρυς	εντυνες	εντοκες
κρυι	εντυνεν	εντοκεν
κρυομε	εντυναμε	εντοκαμε
κρυτεν	εντυνετεν	εντοκετεν
κρυγνε	εντυναν(ε)	εντοκαν(ε)

13)

λεο	ελε(γ)α	ιπα
λες	ελεες	ιπες
λει	ελεεν	ιπεν
λεομε	ελεαμε	ιπαμε
λετεν	ελεετεν	ιπετεν
λεγνε	ελεαν(ε)	ιπαν(ε)

14)

παγο	επεγνα	επιγα
πας	επεγνες	επι(γ)ες
παι	επεγνεν	επιεν
παμε	επεγναμε	επι(γ)αμε
πατεν	επεγνετεν	επιγετεν
παγαε	επεγναν(ε)	επιγαν(ε)

15)

περο	επερνα	επιρα
περτς	επερνες	επιρες
περ	επερνεν	επιρεν
περομε	επερναμε	επιραμε
περετε	επερνατε	επιρετεν
περνε	επερναν(ε)	επιραν(ε)

16)

στεκο	εςτεκα	εςταθα
στεκς	εςτεκες	εςταθες
στεκ	εςτεκεν	εςταθεν
στεκομε	εςτεκαμε	εςταθαμε
στεκετε	εςτεκετεν	εςταθετεν
στεκνε	εςτεκαν(ε)	εςταθαν(ε)

17)

πινο	επινα	επα
πιντς	επινες	επες
πιν	επινεν	επεν
πινομε	επιναμε	επαμε
πινετεν	επινετεν	επετε
πινε	επιναν(ε)	επαν(ε)

18)

ςςερυμε	εςςερυμ	εχαρα
ςςερεςε	εςςερυς	εχαρες
ςςερετε	εςςερυτον	εχαρεν
ςςερυμες	εςςερυμες	εχαραμε
ςςερεζνε	εςςερυζνε	εχαρετεν
ςςερυνταν	εςςερυςαν(ε)	εχαραν(ε)

19)	τρογο	ετρογα	εφαγα	20)	φεβο	εφεϐα	εφιγα
	τρος	ετροες	εφαες		φεβς	εφεβες	εφι(γ)ες
	τροι	ετροεν	εφαεν		φεϐ	εφεβεν	εφι(γ)εν
	τρο(γ)ομε	ετροαμε	εφααμε		φεβομε	εφεβαμε	εφι(γ) αμε
	τροτεν	ετροετεν	εφαετεν		φεβετε	εφεβετεν	εφιετεν
	τρογνε	ετρο(γ)αν(ε)	εφα(γ)αν(ε)		φεϐνε	εφεβαν(ε)	εφι(γ)αν(ε)

21)	φερο	εφερα	ενκα
	φερτς	εφερες	ενκες
	φερ	εφερεν	ενκεν
	φερομε	εφεραμε	ει καμε
	φερετεν	εφερετεν	ενκετε
	φερνε	εφεραν(ε)	ενκαν(ε)

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΙ ΤΙ ΛΟΓΥ

Προθεματα

Τακλιτα τα λὲκςις πυ εμπενε εμπρὸςτα ςαλα τα λὲκςις λεγκυνταν προθεματα.

Σιν γραφινεμυν ολα τα προθεματα ςκεδὸν ινε ας αρχεον τελινικον τιν γλοςαν λ. χ. αντι, προς, κατα κ. τ. λ. Ινε αμα κε προθεματα νεα λ. χ. εκςον.

Εκινα πυ ινε ας αρχεον τελινικον τιν γλοςαν, αλα ινε αετς οπος εςαν κι ατοτες λ. χ. κατα; κε αλα παραλαγμενα λ. χ. για (απο, δια). Σολον τα ςινιθιζμενα τα προθεματα ςο ρομεικον τιν γλοςαν ινε:

1. Το *απο* με διο μορφας α) *Απο* οπος ελεγανατο κε ςαρχεον τιν γλοςαν ος ςτεριτικον λ. χ. Δελιαζο αποδελιαζο. Φολιαζο, αποφολιαζο. Φυςκονο, αποφυςκονο. Κλοθο, αποκλοθο. Φυμιζο, αποφυμιζο. Χολιαςκυμε, αποχολιαςκυμε. Ιπα, επιπα. (το ε αδακα εν αφκςιςι).

Κιαρ το μαςςερ ντεςιρθανε κινο ν*απο*ςτομυτε
κε το χαλκον ντεπςεθανε κινο ν*απο*κολυτε
κε το τραπεζιν ντεπεςαν κινο ν*απο*καρφυτε.

(Ταγρελαφον λαικα τραοδια;).

β) Το *απο* παραλαγμενον ος *ας* παντα με το αρθρον λ. χ. αςο ςπιτ (απο το ςπιτι), αςι μανας*ιμ* μερεαν (απο τις μανας μυ το μερος), αςα κςιλα εφταμε μοπιλα (απο τα κςιλα εφταμε μοπιλα). Το απο αδακα αν κε παραλαγμενον με την μορφιν *ας* εςς ταρχεον τιν ςιμαςιαν Δεοματο *ας* εμπροςτα αςα αρθρα κε ταντονιμιας λ. χ. αςον πατεραμ αςιν θαλαςαν, αςο χοριον, ας εμα, ας εςα, ας εκινετερα κ. τ.

Με ταρχεον τιν σιμασιαν κε τιν μορφιν το *απο* λεχκετε μπροστα ασα επιριματα λ. χ. απαδα, απακι, απολιγον, απο πολα, αποβραδις, αποπυρνυ, αλα κε ας οπςε κιαν, ας οπερτς, ας αροπςεκες κ.τ.λ.

2. Το *εις* ταρχεον με εναν μορφιν ς. Το ς ατο εμπεν σο ετιατκιον τιν πτοςιν εμπροστα ςαρθρα κε διεςς το τ ταρθρυ λ. χ. σον υρανον (αντι στον υρανον) ςιν γιν (αντι στιν γιν), ςο χομαν (αντι στο χομαν)· Κε εμπροστα ςαντονιμιας λ.χ. ςαλυνυ (αντι σταλυνυ), ςεμετερα, (αντι στα εμετερα), ςεςετερα (αντι στα εςετερα) κτλ.

Το ς εις ταρχεον τιν ςιμασιαν.

3. Το *κατα* με ταρχεον τιν μορφιν κε *τιν* ςιμαςίαν. λ.χ. Κατα κε τιν γνομιμ αετς πρεπ να γινετε. Τερεν κεπαρ κατα κε τιν γνομις ςιντροφον κτλ.

4. Το *αντις* λ.χ. Αντις εμεναν ας παι εκινος. Αντι ο ίδιον να ερτε, εςιιλεν ταλτς.

5. Το *προς* λ.χ. προς εμεναν ατο πα καλον εν.

6. Το *μετα* με διο μορφας: *μετ* (μπροστα ςιν λεκςιν παρχινα με ατριφτον). λ.χ. Ελα μετεμας. Ας παι κιατο μετεκινο. β) μετα κε με λ.χ. Μετα κανεναν κι τεριαζ (κε με κανεναν κι τεριαζ). Σιμεν κε ςα διο τα περιπτοσια ενταμαν.

7. Το *για*; το αρχεον *δια* με διο μορφας κιατο α) *γιατ* λ.χ. Γιατεμεναν κεν ατο β) *για* λ.χ. Το γραμαν εν για τον Κοςτιν. Εφιλακςεν ταρχεον τιν χριςιναθε.

8. Αναβα κε εκςον. Εχνε ςκεδον κε τα διο το ίδιον τιν ςιμασιαν. λ.χ. Αναβα εμεν ολ ι αλ εςαν ςιν ςινεδριαςιν. Επορυμε αμαν να λεγομε. Εκςον εμεν ολ ι αλ εςαν ςιν ςινεδριαςιν. Αναβα ολια ατα τα προθεματα πυ ςον λογον λεχκυνταν χοριστα, εχομε κε προθεματα πυ μοναχα κι λεχκυνταν, αλα παντα ινε ενομενα με ταλα τα λεκςις. Κιατα ινε ολια τα προθεματα, πεπεμνανεμας αςο αρχεον τιν γλοςαν

δια λ.χ διαφερο, διαχοριζο κτλ

περι λ.χ. περιπεζο, περιςτασι.

ςιν „ ςιντροφος, ςινελκον.

επι „ επιδεκςςαζμενος, επαναςτασι.

ιπο „ ιποχρευμε, ιπογραφο.

εν „ ενκαλο, εμπενο (εμβενο).

μετα „ μεταφιτεδο, μεταβαλκομε.

παρα Με τρια ςιμαςιας α) το *παρα*=*ιπερ* λ.χ. παρεφαγα, παρεδεδα, παρεριγαςα, παρεχτελεςα.

Σι Δεςπινιςιμ τιν αβλιαν τραπεζια γυρεμενα.

Ιντςαυ *επαρεπινασεν*, ας παι εκι να τροι.

Σι Δεςπινιςιμ τιν αβλιαν πεγαδια τιζεμενα.
Ιντςαν *επαρεδιπςαςεν*, ας παι εκι να πινι.
Σι Δεςπινις ιμ τιν αβλιαν κρεβατια ιν ςτρομενα
Ιντςαν επαρενςτακςεν, ας παι εκι κιματε.
(Ι Δεςπινι: λαικα τραοδιας).

β, *παρα*= ςυμα λ.χ. παραβαλο, παραφερο, παρεβγαλο, κτλ. Με το *παρα* φανερονομε κε λιφτασεαν. λ.χ. Ι ορα δοδεκα παρα καρτον.

ΕΠΙΡΙΜΑΤΑ

Κε τα επιριματα, τακλιτα λεκςις που προςδιοριζνε τα ριματα, ινε ςκεδον ολια ας αρχεον τελενικον τιν γλοςαν κε ινε:

Επιριματα *τοπικα*: Αδα, ακι, αδακα, ατυ, ατυκα, ατυκεκα, αλυ, αλυκεκα, ανθεν, καθεν, απανκεκα, αποκαθενκιαν, πυ, πυδεν, εμπροςτα, εμπρι, οπις, δεκςςια, ζεβρια, ολοερα, αντικρι, περαν, ςυμα, κοντα, μακρα, αφκα, αλαφκα, απαν, απες, εκι, καταγις, χορια, διπλα.

Χρονικα: οςιμερον, αβριον, οπςες, πυρνον, βραδον, ςιναβγα, ολιμερα, ολονιχτα, ςινιχτα, ςινπιρνα, οφετος, οπερτς, αροπερτς, ατορα, ιςτερνα, απιςτερνα, επεκι, καποτες, οςπυ, ατοτες, καποτε, παντα, παρορας, αποβραδις

Ποσοτικα: Πολα, ολιγον, παραπολα, επει, κςαι, ατοςον, απαναφκα.

Τροπικα: Αετς, αετς κιαετς, καπος, καθος, ίςος, ιςα-ιςα, διλαδι, τεα, τεαςι, εκςιχορα, μαςχαρεφτα, καλα, αςςκεμα. Αςολια τα επιθετα επορυμε να εφταμε επιριματα τροπικα. με τιν καταλικςιν *α* Χοριυνταν αςον πλιθιντ. αρ. τυδετερυ γενυς, επιδι κε τα επιριματα προςδιοριζνε το ριμαν κε τα επιθετα το υςιαςτικον λ.χ. Τα *καλα* πεδια. Καλατζεβο *καλα*. Το προτον το *καλα* εν επιθετον κε το δεφτερον επιριμαν.

ΣΙΝΔΕΖΜΙ.

Τακλιτα τα λεκςις που ενονε λεκςιν με τιν λεκςιν κε φραςιν με φραςιν, λεχκυνταν ςινδεζμι.

Ι *ςινδεζμι ινε:*

α. *Σιμπλεχτικα*: κε, νια (τυρκ.), πα.
β. *Χοριςτικα:* για, γιαχοτ (τυρκ.), ι, ιτε.
γ. *Εναντιοματικα*: αμαν, αν, κε, αλα, κιαν. (λ. χ. κιαν κι θελ)
δ. *Σιμπεραζματικα:* αρ, (αρα το αρχεον), οςτε, λιπον.
ε: *Ετιολογικα*: γιατι, επιδι.
ζ. *Χρονικα*: ονταν, πριχυ, προτυ, οςπυ, αφυ, αμον ντο, οζνα, τομυ, κε

θ. *Ιποθετικα:* ί, αν

ι. *Τελικα:* να, για να

κ. *Ιδικα:* πος, οτι.

λ. *Διςταχτικα:* γιαμ κι

Ο ςινδεζμον *κε* πορι να περδεφκετε με το αρνιτικον κι· εποραμε αμαν να κςεχοριζοματα ονταν εκςερομε πος, ο ςινδεζμον εν *κε* το αρνιτικον εν *κι* λ.χ. *Κι* θελο να παο. *Κε* θελο να παο *κε κι* θελο να παο. Αρ οντα, το ακολυθον ι λεκςι αρχιζ με τριμενον φτον ον, οποςεδικςαμε ςα παραδιγματαμυν εφκολα χοριετε ι αρνιςι αςον ςινδεζμον. Ο ςινδεζμον εν παντα *κε* κε ι αρνιςι κ. Κι χοριετε εφκολα, ονταν το ακολυθον ι λεκςι αρχινα με ατριφτον. λ.χ. *Κε* εθελεςα να παο. οΚεθελεςα, να παο Κε εθελεςα να παο κε κεθελεςα Κιαμον ατον ιν κ ι α. Σαικον περιπτοςιν το *κ* εν ςινδεζμος, ονταν ενον ονοματα, αντονιμιας, ριματα κ.αλ. Ιαρνιςι ςαικα περιπτοςια κι περδεφκετε με τονςινδεζμον. Εποpι να περδεφκετε ι αρνιςι με το ςινδεζμον εμπροςτα μονον ςα ριματα. λ. χ. Κεθελεςα, κεποpεςα, κεπιγα. (αρνιςι). Αδακα αμαν εποpι να εν κε: κε εθελεςα, κε εποpεςα κε επιγα (καταφαςι). Σαικα περιπτοςια το *κε* το ςινδεζμον λεγοματο ολοεν κε τιν αρνιςιν *κε* χοριc το *ι κ*. Εκςον ατο ι αρνιςι, για ι καταφαςι εγρικιετε κε αςιν ςιραν τι λογυ. Κε αν λεγοματα προφορικα εγρικυματα ακομαν κε αςον τονον.

Επιφονιματα

Τα ακλιτα λεκςις πυ φανερονε: χαραν, πονον, φοβον, λιπιν, θαμαζμον, ενθυςιαζμον λεχκυνταν επιφονιματα.

Τα επιφονιματα ςιν γλοςανεμυν τα παραπαν λεγοματα με τα ονοματα (υςιαςτικα κε επιθετα) κε ταντονιμιας.

Εχομε αμα κε ολιγα πυ λεγομε κε χοριςτα.

Ατα ινε: Ο! Αχ! βαχ! κριμαν! Υφ! χαχα! Εκς!

Ενομενα μαλα λεκςις εχομε: Αιλι (εμεν, εςεν, ατον, εμας, εςας, ατυνυς). Να ςαν (εμεν, εςεν, ατον κ.τ.λ.) Ντ (εμορφον εν, αςςκεμον, τρανον κ.τ.λ.) Νε (Γιανκο! νεπε! νεκυτζι!) Εκς (απαδαπες, αςο ςπιτ κτλ).

Επιφονιματα καταντιςαν κε τα κλιτα τα λεκςις πυ μεταχιριςκυμες για να εφκυμες: λ.χ. ςο καλον, καλιμερα, καλοςοριςες, εφχαριςτο.

Το επιταχτικον ι αρνιςι μι.

Ιπαμε κιαλαπαν πος ι αρνιςι ςεμας γινετε με ταρχεον τιν λεκςιν (ου)κ πεχαςεν τον φτονκον ου κε επερεν μετα το *κ* το φτονκον *ι* κιαραετς πα εγεντον *κι* λ.χ. κι θελο, κεποpο κ.τ.λ. Εχομε αμαν κιαλο λεκςιν για να δικομε αρνιςιν. Εν ατο ι λεκςι *μι* λ.χ. Μι πας. Μερςςεςε.

Το *μι* ατο οπος κε το *κι* ονταν ακλυθα λεκσιν πυ αρχινα ασα τριμενα τα φτονκυς, ακυςςεφκετε ολοεν λ.χ. Μι χρυς το πεδιν! Μι νονιις πολα! Μι ςτενοχορεφκεςε! Ονταν ακλυθα το *μι* λεκσιν πυ αρχινα με ατριφτον φτονκον διο λοεν παθεματα παθαν:

α) Αν το αρνιτικον *μι* ακλυθα λεκσιν παρχινα με ατριφτον ε για *ι*, ατοτες το *ι* τυ *μι* ολος διολυ χατε λ.χ. Μεφτας ατο! Μεβρικς ατον! κ.τ.λ.

β) Αν το αρνιτικον *μι* ακλυθα λεκσιν παρχινα με ατριφτον *α*, *ο*, *υ*, διλ. δινατα ατριφτυς το *ι* τι *μι* χατε αμαν μαλακον τιν φονιν τι *μι* λ.χ. Μι αχπαραεςε! Μι οκνις! κ.τ.λ.

Το αρνιτικον *μι* εμπεν παντα εμπροστα ςα ριματα κε δι τονον επιταχτικον (προςταχτικον) ςιν φραςιν. Ι φραςι λ.χ. Μι αχπαραετε κε ι φραςι κι αχπαραετε (κε ςα διο αρνιςι) εχνε ατο τι διαφοραν αναμεςατυν, οτι ςο προτον τιν φραςιν παρακινυμε, διαρμενεβομε να μι αχπαροετε; ενο ςο δεφτερον τιν φραςιν λεγομε μοναχον εκινο πτο κι παθαν.

Το *ςτεριτικον α*

Σιν γλοςανεμυν επεμνεν ας αρχεον τιν γλοςαν κε το ακλιτον το λεκςοπον (μοριον) *α* πυ μεταχιριςκυςανατο ι παλίεμυν, ονταν εθελναν να φανερονε πος καπιον ιδιοτιταν πυ εςς εναν προςοπον για πραμαν, λιφταςςκετιατο καπιον αλο λ.χ. δινατος κε αδινατος.

Κε επεμνεν ατο το *α* οχι μονον ςα αρχεα τα λεκςις πυ ακομαν ζυνε ςο ςτομαν τι λαυεμυν λχ. Ικανος ανικανος. Δικεος αδικος. Χορταζμενος αχορταγος. Πεδεμενος απεδεφτος κτλ.

Εχομε το *α* το ςτεριτικον κε ςα λεκςις πυ ενεςπαλθεν το προτον ι λεκςιατυν λ.χ. απορος (πυ κεςς πορυς κε τελεφτεα ςε μας με τιν ςιμαςιαν αναπιρος, ςακατς), ατεκνος (πυ κεςς τεκνα = πεδια), αδυλος (πυ κεςς βυλιν = θελιςιν) κ λ.

Εχομε ακομαν το *α* το ςτεριτικον ςε πολα με ριζαν ελενικον πυ κιχανατα εμπροστα λχ. ανονιγος (εκινος πυ κεςς νυν), αναγαπετος (πυ κεν να αγαπιετε), ανεγρικιςτος (πυ κεγρικα), ανεβρετος (πυ κεβριετε), ανεβγαλτος (πυ κεκςεβεν κε κιδεν κε κεμαθεν οςα ι αλ.)

Εχομε το *α* το ςτεριτικον κε ςα κςενα τα λεκςις πυ εχονεπςεν ι γλ·ςαμυν κεπικενατα τεκινες λ.χ. παςςαρεμενος απαςςαρεφτος. Κυμολιαζμενον, ακυμολιαγον. Τυρολεμενος, ατυρολεφτος.

Το *α* το ςτεριτικον περ εναν *ν* ςο γιαναθε, ονταν ακλυθατο λεκςι πυ αρχινα ας ατριφτα τα φτονκυς λ χ. ανοματος (πυ κεςς οματια), ανακςιος (πυ κεν ακςιος), ανοκνος (πυ κεν οκνεας κτλ).

ΜΕΡΟΣ Γ.

Λεχτικον

Το λεχτι·ον τι γλοςαςεμυν το παραπαν αποτελυν ταρχεα τελεντιν γλοςαν, εχομε κε ελενικα λεχςις πυ μονον ςεμετερον τιν γλοςαν επεμνανε λ. χ. ανεμολιγμετος (ανεμπλιος), κορομενον (κορος = χορτανια), διονιζο (αςιν λεχςιν Διονιςος θεος τι μεθιςι), κατοθιρ (κατω+θυρα = κατοφλι διμ), λελεβο (λιλεομε), ποδεδίζο (ποδας+ιζο = καθυμε ςα ποδαρια = παρακαλο), χτυπιζο (εκτοπιζο), χαταλον (ἄτταλος), αχπανο (αποςπο), γριζεβο (εκριζο), διακλιζο (διιλιζο,) διαρμενεβο (ερμινεβο), ονιδιζο (ονιδος), κανιτε (ικανον+εςτιν), καταταυμε (καταταγομε), ςτερεαμ (ςτερεομα-μυ) κτλ. κα τα λεχςις. Κε αναβα τα λεχςις εκινα ν·ο ενοθανε ςο κατομεριτκον

ΣΙΜ. Ολια ατα αναφερομστα για να δικομε ποςον πολα αςο διμοτικον τιν γλοςαν κιαλο ςυμα ςιν αρχεαν εν το ποντεικον. Ατο ςιμεν πος τεμετερον ι γλοςα αλο ενεκςελεχτον επεμνεν αςο διμοτικον.

ΣΙΜ. Κι πρεπ να εθαρι κανις πος τα λεχςις ατα επεμναν ολια με ταρχεον τιν ςιμαςιανατυν. Σαλα λεχςις εγεντον μεταθεςι νοιματι λχ. χτυπιζο, κορομενον λ. χ. κτλ. ςαλα εγεντον περιοριζμος τι νοιματι λ. χ. χαταλον ἄτταλον. Αλοτε ελεγαν ολτς μικρυς τρανυς πυ κεκανιτονάτς ο νοςατυν ἄτταλους, ατορα μονον τι μικρυς. Αλα ελακςαν τιν ςιμαςιανατυν κιαλο πολα λ. χ. διαρμενεβο = ςιμβυλεβο, ενο αλοτε εςιμενεν εκςιγο. Πολα αμαν εφιλακςαν το παλεον τιν ςιμαςιανατυν λ. χ. γριζεβο, αχπάνο, κατοθιρ.

Εχομε λεχςις κε αςα κςενα γλοςας οπος εδικςαμε κε παραπαν. Κε τα λεχςις ατα επεραμε αςι λαυς, με τιναν εζιςαμε κε τον πολιτιζμον τινον εδεχταμε. Κε ατιν ιν με τιν ςιραν: ι λατιν, ι τυρκ, κε ταλα τα αςιατικα τα εθνι. Αςολια τα γλοςας παραπαν επίδραςεν ςιν διαπλαςιν τι γλοςαςεμυν το τυρκικον. Ας ατο εχομε τα παραπαν τα κςένα τα λεχςις. Ι επιδραςι αμαν ντο επινεν ςιν γλοςανεμυν το τυρκικον επαπςεν, αμον ντο επαπςεν κε ι επιδραςι τι λατινικυ κε οςιμερον αςολια τα γλόςας κιαλο πολα επιδρα ςεμετερον, ι γλοςα τεπαναςταςις τι τριγομινα. Τα νεα τα λεχςις: μπολςςεβικος, ςοβετ, ιςπολκομ, ςελςοβετ, υταρνικος κ. αλ. εςεβαν ςιν γλοςανεμυν κε εκαλοκατςαν αετς, πυ κανεναν μανια „καθαριςτι" να εβγαλιατα κεπορι.

Ι γλοςαμυν αφομιοςενατα κε επικενατα τεκινες. Κςενα α·ορα κινε για τιν γλοςανεμυν

Ι γλοςα παρχινα να καλιεργιετε τον πλυτον το λεχτικον ντο εςς κι πρεπ να περιφρονυματο. Πρεπ να τοπλαςβιατο. Κιαπαν ςατο να χτίζ

κε να παι. Διαφορετικα κε ατοτες ονταν χτιζ, το χτιριον θαπομεν σον αεραν χορις τεμελια κε εναν μικρον αεροπον θα κρεμιζιατο.

Ι αναπτιξι τι παραγογικον διναμεον κε το ικονομικον ι αναπτιξι τι λαυ οδιγα κε σιν καλιεργιαν τι γλοσας; ι μαλον το δεφτερον εν αποτελεζμαν τι προτυ. Ενταμαν με τα νεα τα ιδεας κε τα γνοσια πυπερ ο λαος θα διμιυργα κε ταντιστιχα λεξις για να περιατα ετιμα ασον διαςκαλονατ. Σατο τιν δυλιαν (σιν καλιεργιαν τι γλοσας) εμπρολατ θα ιν ι νειεμυν πυ μαθανε κε σπυδαζνε κε ολεν το προλεταρικονεμυν ι ιντιλιγεντσια. Ι ιντελιγεντσια αμαν πυ κι περιφρονα τιν γλοσαν απεναντιας αγαπατο κε τιν αγαπνατς δικ εμπραχτα σιν δυλιανατς. Υς ατορα το ποντειχον ι γλοσα ετον περιφρονιμενον κε εκιν ι ολιγ πυ εγραπσανατο, εσαν πολα μικρον μερος ασεκινα ντο εγραπσαν γενικα, σκεδον κσαι κε καλιεργισανατο. Γιατι κιατιν εγραφαν σιν γλοσανεμυν τα εργατατυν μονον ατοτες, ονταν ελογαριαζαν πος εφκολα μετατο θεδγενε αποφκα λ. χ. κατ τραοδοπα το παραπαν σατιρικα κε καπυ καπυ εναν διο δραματοπα κε κομοδοπα. Αμον ντο ετον κανεναν σοβαρον, οπος ελογαριαζανατο εκιν, εργον, εκλοθαν τιν γλοσανατυν σιν καθαρέβυσαν εμπροστα κε σο διμοτικον τελεφτεα. Κιαραετς πα ι γλοσαμυν επεμνεν ακαλιεργιτον υς ατορα ασιν ιντελιγεντσιαν.

Ο λαος αμαν εκαλιεργανενατο οσον ντεπορνεν αν κε ατος πα εμαθεν ασι δεβαζμεντσατ να περιφρονατο. Χριασσκεκε ατορα ολια τα εργαζομενα μαζας σσερ με σσερ να καλιεργυνε τιν γλοσανατυν ντο επεμνεν οπις σιν αναπτιξιναθε ετια τα κινοτικο-ικονομικα σινθικας. Να καλιεργυν ατο θα ιπι πλυτενατα σα λεξις κε σιν φρασεολογιαν.

Αδακα θα λεγομε ολιγα για τα λεξις κε για τιν φρασεολογιαν αργοτερα.

Μετα ασο αποφασιστικον κε το ιστορικον τιν στροφιν πυ επικεν „ο Κομυνιστις", σο ζιτιμαν τι γλοσας απατορα κιστερνα ι γλοσα ατο θα καλιεργιετε.

Κε το ποντειχον ι γλοσα θα καλιεργιετε. Ι καλιεργια ερχινεσεν απο-τορα. Επερασεν ι εποχι πυ εκιν πυ εργαφαν σον „ Κομυνιστις" εμετριυσαν σα δαχτιλα. Ατορα εκατονταδες ινε ατιν. Κε σατυνυς κεκα ερχινεσαν να φενυνταν ι σινγραφιαντ ασα εργοστασια κε ασα κολχοζια. Το καστρον τι φιλολογιας, τιν ιδιοχτισιαν καπιον, ερχινεσαν να καταχτυνατο τα εργατοαγροτικα μαζας.

Καλον αρχι. Κε πρεπ ολ οσι επορυν να βοιθυν σατο τι δυλιαν, προθιμα νεφταγνατο. Αν ατιν υς ατορα εβοιθαναν εσσκενκιλιαν ι δυλια προπολυ θα εμπροπερνεν. Το καλιεργιμαν καλον, αμαν πρεπ να εκσερκανις κι κρυι μακελεας για να μι τσακον τα σσερια κε τα ποδαρια τε-

κινυ κε ταλινετερον πυ θα δυλεβνε με τατο ενταμαν. Γιατι κεμπροπερ ι δυλια με τιν προθιμιαν μονον. Πρεπ να εκσερ κανις πος πρεπ να δυλεβ για να φερ οφελος ςιν δυλιαν. Εκινος πυ θα γραφ το ποντεικον τιν γλοςαν πρεπ προτα-πολα να εκσερ το λεχτικον τον πλυτοναθε, για να χρισιμοπιατο ςο καταλιλον τιν ςτιγμιν. Ινε αμαν πολι πυ γιατατο κςαι κι νενκαςκυνταν. Για ταικς εφαρμοςςκετε ι παριμια πυ λει: „Ο οκνεας ερυκςεν κα, κιπεν χα κε ντεθελνα." Ατιν πα ονταν λεγομε ποντεικον γλοςαν, εθαρυνε πος πρεπ να γραφνε κε να καλατζεβνε οπος ο καθενας επορι χορις να τςακον ολιγον το κιφαλνατ, για να εβρικ τιν λεκςιν πυ λει το παραπιν ο λαον. Κι πρεπ να ςιρ εκς οτι ερτε ςο ςτομανατ. Εκινος πυ ακυγιατον πρεπ να εγρικατον κε να εφχαριςτιετε ακομαν. Οπος ερτε ριαςτια κι πρεπ να καλατζεβ. Διο ρομεικα, τρια, ρυςικα, διο τυρκικα αςεκινα πυ ο λαον κι λει, για λεγνατα ι ολιγ κε κινα πα χορις να φροντιζ ολιγον πολα να ςινορθιαζιατα. Αικον ο ανθροπον τιν εφκολιανατ τερι. Κε κι νυνιζ πος ι εφκολια τινος ονταν εν διςκολια για τι πολυς, εν κε διςκολια για τατον τον ιδιον. Αν αετς αμον ντο νυνιζ ατος, θα ενυνιζαν κε ολ ι αλ, εφαγαμε κεπαμε ετον. Θα ιχαμε ατοςα γλοςας ος νοματ ινε πυ καλατζεβνε τιν γλοςανεμυν. Κιαετς αν θα δυλεβομε, επορυμε να εφτανομε ςεναν αικον ςιμιον, πυ ο ενας τον αλον κι θεπορυμε να εγρικυμε. Κε ι γλοςα εν να ενον ολτςεμυν κε ο ενας τον αλον να εγρικυμε κε οχι να χοριζμας. Πρεπ ςον λογονεμυ, γραπτος εν, προφορικος εν, να ματαχιριςκυμες λεκςις λαικα εκι οπυ ινε κε αικα λαικα λεκςις πυ λεγνατα ι παραπαν ι ρομει. Κε τα διο ατα ορυς πυ βαλομε κι λιυνταν αετς εφκολα. Μετο να εν μιτρικον γλοςαμυν το ποντεικον ι γλοςα, τρανον βεβεα εφκολια, μετατο κε μεροςεν. Θελ ατο ι δυλια κοπον, ςιςτιμαν εργαςιας κε κερον για ςπυδιν. Κε ςολικ ατα απαν αγαπιν κε ςεβας. Κεν εφκολον βεβεα να εκςερ κανενας πιον λεκςιν μεταχιριςκυνταν ι περιςι ι ρομει. Για να εκςερ ατο, πρεπ να εκςερ τι ρομεις, τιν ζοινατυν, τα παραγογικα ςκεςιςατυν, τιν ιςτοριανατυν κε τατοριζνον το περιβαλονατυν. Ατα αμαν ςκονε κερον; κε κινος πυ θελ να γραφ κι πρεπ να περμεν. Γιατατο διγοματον αδακα εναν αλο πραχτικον προςορας ςινβυλιν, να μιμιτε τιν γλοςαν τεκινετερον πυ εγραπςαν ςιν γλοςανεμυν τα καλιτερα εργατα: ο Γεργον κε ο Γιανκον ο Φοτιαδις κε ο Εριςτεας.

Κε αςολον ο καλιον ο διαςκαλον ςατο το ζιτιμαν εν ο λαος. Πρεπ να εκςερ αμαν κανενας πος να εφταιατον διαςκαλονατ. Γιατι ατος ταλτς τι διαςκαλτς κιομιας. Κε ι ανανκι αδακα να τονιζομε πος εκινος πυ θελ να γραφ, πρεπ να εςς κε τιν ιπομονιν κε τιν θελιςιν να γινετε τεχνιτες ςο λογον.

Ας ερχομες ατορα να εκςεταζομε ντο πρεπ νεφταμε για τα λεκςις πυ κεχομε. Αικον λιφταςεα ολια τα γλοςας εδοκιμαςαν κε δοκιμαζνατο κε επιτιχιμενα πολεμυνατο. Οπος εκινα πολεμυνατο, αετς θα πολεμυματο κε εμις. Αμον ντεπιραν διλ. ολ κε επλυτιςαν τιν γλοςανατυν θα πέρομε κε θα πλυτενοματο κε μις.

α. Απο πυ θα περομε τα λεκςις ντο κεχομε.

1. Θα περομε αςεκινα ντο ιχαμε κε εχαςαμε. Ενουμε αδακα, ταρχεα τα λεκςις ντο ενεςπαλθαν οςιμερον, επιδι κε ο πολιτιζμοςεμυν εκςεπεςεν; λ χ οπτικ', εςτιςι, αφι, γεομετρια, φιςικι, κ. τ. λ.

Σιμ. Καπια αςατα τα λεκςις εγενταν διεθνικα λ. χ. οπτικι, γεομετρια, βοτανικι κ. τ. λ. κε οφελιυμες διπλα ονταν περομ ιτα. Εμ νεα λεκςις μαθανομε, εμ λεγοματα αμον ντο λεγιατα ολεν ο κοζμον. Καπια αςατα τα λεκςις αν κεπεμναν τα ιδια, ι ριζατυν επεμνεν κε εφκολα εποραμε να αςελκεβοματα κε να πιανε: λ. χ. διναμι εχομε, επορυμε να λεγομε ι δινατοτιτα. Φενομε, το φενομενον. Εροτο, ι εροτιςι, κε εροτίματικον κ. τ. λ. Εποραμε αμαν να περομε αςαρχεον τιν γλοςαν εκςις κε πυ νια διεθνικα ινε, νια ι ριζατυν ενοθεν ςιν γλοςανεμυν λ.χ. περιπτοςι. εκδιλοςι εφαρμοζο, ιπολογιζο, κ.τ.λ.

2 Θα περομε αςι λαυς πυ με τον πολιτιζμονατυν επιρεαςανεμας λ.χ. αςο ςοβετικον το λεκςιλογιυν επιραμε κε θα περομε ακομαν λεκςις πυ εχονεπςαματα κε μεταχιριςκυμεςατα ατορα ςαμπος παντα τεμετερα να εςαν.Π.χ. Σοβετ, ςοβετικος κε ςοβετοπιιςι, μπολςςεβικος, μπολςεβικοπιιςι μπολςςεβιζμος κ.τ.λ.Σιμ. Αδακα πρεπ να λεγομε ολιγα για τεκινυς πυ, εχομε κεχομε λεκςις απο επιδικςιν ιντερνατςιοναλιζμυ περνε λεκςις κςενα λ.χ. υροζζαι, μινκιν, ντχοτ, ραςχοτ κ.τ.λ. Μεταικον τροπον τα μακελεας κρυγνε ςα ποδαρεας τι γλοςας κεφταγνατο κοτςον κε απορον.

β. Πος θα περομε τα νεα τα λεκςις.

Οπος ιν παντα κι πρεπ να περοματα. Νια ταρχεα τελενικα, νια τα κςενα τα λεκςις. Πρεπ να περομε παραδιγμαν αςον λαον κε νεφταμε οτι εφται κεκινος. Εκινος διλ. ο λαος ςαικον περιπτοςιν αν τεριαζνε με το καλυπ τι γλοςαςατ καλα, κιαν οχι κανονιζιατα, βαλιατα διλ. ςο καλυπ τι γλοςαςατ. Το ιδιον πρεπ νεφταμε κεμις. Τα λεκςις πυ τεριαζνε με το καλυπ τεμετερον τι γλοςας, τιν γραματικιν, θαφινοματα οπος ινε κε θα κανονιζομε εκινα πυ κι τεριαζνε: λ.χ. αφι θα περοματο αετς οπος εν; ί οραςις αμαν ταρχεον πρεπ τα εφταματο οραςι χορις ς για να ριζον κε να

κλαδον ςιν γλοςανεμυν. Το ιδιον πρεπ να γινετε κε για τα κςενα τα λεκςις λ.χ. κι θα λεγομε ο πολςςεβικι, αλα θα λεγομε ο πολςςεβικον με τιν καταλικςιν *ον*, να τεριαζ με το ο ανθροπ*ον*, ο διαςκαλ*ον*, ο ςιντροφ*ον* κ.τ.λ. Μεταιχον τροπον τα κςενα τα λεκςις χονεφκυνταν κε γιντιν εναν κεναν μετεκινα πυ λογαριαζομε 100 % τεμετερα.

Παραγογα.

Κεν *αλαφκα* ςιν πλαςτικοτιταν ι γλοςομυν αςο διμοτικον. Με πιλα τρανον εφκολιαν ας εναν ριζαν λεκςις εφται εναν ςιριν παραγογα (εβγολ νεα λεκςις). Κὲ εφται παραγογα οχι μονον ας εκινα τα λεκςις πυ εκλιρονομεςεν αςαρχέον τιν γλοςαν, αλα κε αςα κςενα τα λεκςις πυ αφομιοςεν, (εχονεπςενατα). Κε ατυχα πολα εβοιθεςαν τιν γλοςανεμυν ι φτονκολογιαθε κε το τιπικοναθε. Ι φτονκολογιοθε, γιατι το ποντειχον ι γλοςα εκατορθοςεν ναποχτα ολια τα κιριοτερα τα φτονκυς πεχνε τα εβροπεικα κε ταςιατικα τα γιτοναδικα τα εθνι κε αλ εφκολα δεχκετε κε αφομιον το κςενον τιν λεκςιν. Κεπεκι το τιπικον εφκολιν κιαλο πολα τιν αφομιοςιν, επιδι κεν αςινκλιςτον αμον το κατομεριτκον πυ ςα ονοματα κεκα ολια τα κςενα τα λεκςις βαλιατα ςε πολα περιοριζμενον καλυπ, ενο το ποντειχον ι γλοςα εςς το πλεονεχτιμαν τα καλυπιαθε να ιν κιαλο πολα κε διαφορα λ.χ. Ι γλοςαμυν για τυδετερυ τονομαν, κε τα υδετερα ινε τα παραπαν, επορι να εςς οπιον θελετε καταλικςιν τριβαμενυ φτονκυ.

Αναβα τα ςινιθιζμενα καταλικςια τι διμοτικις *α*, *ο*, *ος*, *ι*, *ιμο*, εςς κε καταλικςια ςε, *π*, *γ*, *δ*, *γ*·κ.τ.λ. λ.χ. το πεγα*δ*, το κυτα*λ*, το πιρο*ν*, το το*π*, το παπο*ρ*, το ςε*τ*, κ.τ.λ. Κε αν θα περομε ιποπςιν τιν ταςιν τονοματιον να υδετεροπιυνταν, θα εγρικυμε ποςον τρανα δινατοτιτας εςς ι γλοςαμυν ναφομιον τα κςενα τα λεκςις,

Σιμ. Αδακα πρεπ να τονιζομε ποςον αςςκεμα εφταγνε καπιι πυ λεγνε κε γραφνε το ιδιοματικον (αλ ολιγ λεγνατο) ο πλανον ο παλτον, ο τρενον, αντι το κινον κε το ςοςτον το πλανον, το παλτον, το τρενον κ.τ.λ.

Παραγογα αςα λεκςις πυ εχνε ριζαν ελενικον.

Ανιγο, ανιγαρ, ανιχτος, ανικςι, ανιγμαν.

Πλινο, πλιςιμον, πλιςταριον, πλιςτρα, πλιμενον, απλιτος.

Δυλεβο, δυλος, δυλεφτις, δυλια, δυλεμενον, αδυλεφτον.

Παραγογα αςα λεκςις πυ εχνε ριζαν κςενικον.

Κύμυλ, κυμυλιαζο, κυμυλιαζμενον, ακυμυλίαγον (λατ.)

Γιρυτεβο, το γιρυτεμαν, γιτυρεμενος, αγιτυρεφτος. (τυρκικα)

Σοβετ, ςοβετικος. ςοβετοπιςι ςοβετοπιο, (*ρυςικα*.)

Παραγογα εχομε α) ασα υσιαστικα λ.χ. δαχτιλον, δαχτιλιτρα. Θεμον, θεμονιαζο: Χτεν χτενιζο. Κρεας, κρεατενεν. Σιδερον, σιδερενεν. β.) ασα ριματα λ.χ. γραφο, γραμαν. Πεζο, πεγνιδια. Πορπατο, πορπατεμαν. Τραοδο, τραοδια. Σσιλανιζο, σσιλανιζμαν κ.τ.λ. γ) ασα επιριματα λ.χ. συμα, συμονο. Αντικρι, αντικριζο. Αργος, αργεβο. Τζαρπεφτα, τζαρπεβο κ. τ. λ.

Σινθετα

Τρανον σινκολιτικον διναμιν εσς το ποντεικον ι γλοσα. Κε σινκολιζ υσιαστικα με υσιαστικα, επιθετα με υσιαστικα, υσιαστικα με ριματα, επιθετα με ριματα κε ριματα με ριματα.

Τα σινθετα πυ μαικον τροπον σκιματιυνταν ινε: α) υσιαστικα, β) επιθετα κε γ) ριματα.

Α. Σινθετα υσιαστικα.

Σινθετα υσιαστικα σκιματιυνταν: α) υσιαστικον με υσιαστικον λ. χ. θαλασοπυλ (θαλασα + πυλιν), πριντσογαλαν (πριντς + γαλαν), κιφαλοπονος (κιφαλ + πονος), ροσσοτοπ (ρασσιν + τοπος), μασσεροπιρονα (μασσερια + πιρονια), απολαδοστομος (απολαδια + στομαν), φαγοποτια (φαγια + ποτια) κ. τ. λ. β) επιθετον με υσιαστικον λ. χ. ασπροκατς (ασπρον + κατσιν), ανιχτοματς (ανιχτα + οματια), βαθιριμ (βαθιν + ρεμαν), αγραπ (αγρεν + απιδ), ζαροσσιλτς (ζαροτα + σσιλια), κ. τ. λ. γ) υσιαστικον με ριμαν λ. χ. μασσεροβγαλτες (μασσερια + εβγαλο), πετσογλιφτες (πετσια + γλιφτ), πυμπακοσφαχτες (πυ σπαζ με πυμπακια = σκλιρος), φασυλοφαγας (φασυλια + τροι), στομοκρατορας (στομαν + κρατο) κ. τ. λ.

Β. Σινθετα επιθετα.

Σινθετα επιθετα σκιματιυνταν: α) επιθετον με επιθετον λ. χ. ασπροκοκινος (ασπρος + κοκινος), μαβροκιτρινος (μαβρος + κιτρινος), β) με δεφτερον σινθετικον ριματικον επιθετον πυ μοναχοναθε παντα κι λεχκετε λ. χ. καλογελαστος (καλος + γελαστος), κακοζοετος (κακος + ζοετος), καλοπεραστος (καλος + περαστος), νεοφερμενος (νεα + φερμενος), κεραμιδοστεγαστον (κεραμιδια + στεγαστον), ανθροποχτιστος (ανθροπος + χτιζο), γινεκοπιστος (γινεκα + πιστος), ασπροφορετος (απρος + φορετος), νεοφορεμενος (νεα + φορεμενος) κ. τ. λ.

Γ. Σινθετα ριματα

α. Υσιαστικον κε ριμαν λ. χ. λογοφερκυμε (λογος + φερκυμε), αρχοντοπορεφκυμε (αρχοντας + πορεφκυμε), λογοπιασκυμε (λογος + πιασκυ-

με), χορολανκεβο (χορος+λανκεβο) κ. τ. λ. β) απο επίθετον κε ριμαν λ. χ. κσενοδυλεβο (κσενος+δυλεβο).

γ) Απο επιριμαν κε ριμαν λ. χ. χαμοπετο (χαμο+πετο) μαβροζο (μαβρα+ζο), στραβοτερο (στραβα=τερο), καλοπερο (καλα+περο), κοντοστεκο (κοντα+στεκο), εμπροδιαβενο (εμπρος+διαβενο), κ. τ. λ. δ). Απο ρίματα λ. χ. εμπενοβγενο (εμπενο+βγενο), κλοθογιριζο (κλοθο γιριζο).

Πος *γινετε ι σινκολισι* (σινθεσι)

Ι σινκολισι γινετε με διο τροπυς. *α)* Σινιθος το προτον σινθετικον χαν τι καταλικσιναθε κε σον τοπoναθε περ εναν ο λ. χ. μασσερια+πιρονια=μασσεροπιρονα, φαγια+ποτια=φαγοποτια, πριντζ+γαλαν=πριντζογαλα.

β) Αλα κε τα διο σινθετικα καταλικσια λ χ. καλον+γνομι=καλογνομος, απολαδια+στομαν=απολαδοστομος, θαλασα+πολιν=θαλασοπολ. *Σιμ* 1. Φιλατ το καταλεχτικον τατριφτον το προτον σινθετικον, αν τελιον σε *ι* λ. χ. βαθιριμ (βαθιν+ρεμαν), πασσοτσιμιδος (πασσιν+τζιμιδ), κσιγαλαν (οκσιν+γαλαν) κ. τ. λ. *Σιμ* 2. Ι καταλικσι σο νεον τιν λεκσιν πυ σκιματιεν εν για τα υσιαστικα *ας*, *ες*, *ος*, κε διαφορα αλα τριβαμενα φτονκυς λ. χ. ο στομοκρατορας, ο κυλακογλιφτες, το ματοπονον (το ματοπονιον), το αγραπ, το πσιλοπυλ κ. τ. λ. Για τα επιθετα ι καταλικσι εν *ον* κε *ος* λ. χ. ο καλοζοετον, ο πετροχτις, ο μαβροπρασινον κ. τ. λ. Για τα ρίματα ιν ί καταλικσι τι ριματιον λ.χ. ασπροφερο, πσιλοτραοδο, χοντροκαλατζεβο κ.τ.λ.

Μεγαλοτικα

Ιδιετερα καταλικσια για να φανερονομε πος εναν οντον για εναν πραμαν εν πολα τρανον σκεδον κεχομε σιν γλοσανεμυν. Σαικα περιπτοσια καταφεβομε σιν περιφρασιν (με πολα λογια) λ. χ. Ενας τρανος γαρταλος (με επιθετον), για απαδα κιαπαν (κε χορις να διχομε) ενας γαρταλος. Σπανια μεταχιρισκυμες κε τιν καταλικσιν *ας* σονομαν κεκα λ. χ. ο κιλαρας, ο φαγας κ. τ. λ.

Μικριντικα

Τα σινιθιζμενα καταλικσια για τα μικριντικα ινε:

1. Για ταρσενικα α) *ικας* λ. χ. ο Γιορικας, ο Πανικας, ο Κοστικας, β) *ικον*. λ. χ. Ο Μορικον, ο πσιλικον, ο μικρικον, ο Μιδικον (Αρχιμιδις), ο Παβλικον. γ) *ιτσον* λ. χ. ο πυλιτσον, ο νιφιτσον, ο πεδιτσον- ο κοκιτσον (ο κοκιτσον χαιδεφτικα τιν αροστιαν ασιν προλιπσιν) ο Γεριкιτσον. κ. τ. λ.

2) Για τα θελκα *ιτςα* λ.χ. ι Πινιτςα, ι κυτζιτςα, ι Αβγιτςα, ι κοςαριτςα, ι κατιτςα κ.τ.λ.

3) Για τα υδετερα *οπον* λ.χ. το κυτοπον, το πεδοπον, το σπιτοπον, το ςςκιλοπον, το ςςεροτοπον κ.τ.λ.

Ομοιχα λεκςις.

Σςιλια (αριθμος) προατα. *Σςιλια* (χιλι) βαμενα.

Κερος (ορα) εν να παι. Καλον *κερος* εν.

Εκςιςα το *μολιβιμ*. Δινε το *μολιβ* (μεταλον)

Το τζακ εβγαλ πολα *καπνον*. Εφιτεπςα *καπνον* (φιτον).

Εφαγα εναν *μιλον* (φρυτον). Το *μιλον* τι καβες.

Χαλανο τοςπιτ. *Χαλανο* ςιν τςιοπιαμ.

Σαρεβο το κεπιν. *Σαρεβμε* το φαιν.

Τα ιδια τα λεκςις πυ εχνε διαφορετικον νοιμαν κατα κε τιν φραςιν λεχκυνταν ομοιχα.

Σιντραβιγμος

Ονομαζομε ςιντραβιγμον το φενομενον εκινο τι γλοςαςεμυν, ονταν διο ατριφτα πεδριυνταν το εναν ςαλο κεκα, αν ινε κε τα διο ομια απομεν εναν αςατα; κε αν ινε διαφορετικα το ενον αςατα χατε κε ταλο απομεν. Ατο γινετε για ναποφεβομε τιν κακοφονιαν πυ γινετε με τα διο τατριφτα.

Κε ο ςιντραβιγμος γινετε:

1. Σα αρθρα κε τα ονοματα πυ ςινοδεβνατα λ.χ. Τι αδελφυμ, ταδελφυμ. Τι Ελενες, τΕλενες. Τι ανιγαρι, τανιγαρι, το αγμον, ταγμον. το υραδ, τυραδ. Το αλο ταλο. Το εναν, τεναν κ. τ. λ.

Σολια ατα τα περιπτοςια το αρθρον χαν τατριφτοναθε κε γραφκετε ενταμαν με τονομαν.

2. Σα ονοματα κε ςα χτιματικα ταντονιμιας πυ ςινοδεβνατα λ. χ. Τα πεδια εμυν, τα πεδιαμυν. Τα κολχοζια εμυν τα κολχοζιαμυν. Τα τραχτορια εμυν τα τραχτοριαμυν. Αλα ι υταρνικιεμυν το χτιματικον ι αντονιμια ςαυτο τιν περιπτοςιν ολοεν απομεν; επιδι κε το ατριφτον ι τυςιαςτικυ (υταρνικι) τονιςςκετε κε αετς πα για χονεδ τον ακολυθον ατριφτον, για χονεφκετε ας εκινον.

Γραφοματα ενομενα ςον ςιντραβιγμον.

3. Σιν προθεςιν ςε λ.χ. ςε αλα, ςαλα. Σε ολια, ςολια. Σι (ςτυ) υρανυ, ςυρανυ. Σι (ςτις) Ελενες, ςΕλενες. Συ (ςτυ) ιχοχιρ, ςιχοχιρ.

Παντα χα ε το ε τι προθεςις κε ι προθεςι γραφκιτε παντα ενταμαν με τιν λεκςιν πυ ςιντραβιετε.

4. Σαρνιτικα μορια *κι μι* λ.χ. Μι απλοντς μιαπλοντς. Μι εφτας μεφτας. Κι αγοπο κιαγαπο. Κι εθελεςα κεθελεςα. Κι επορο κεπορο κ.τ.λ.

5. Σον ςινδεζμον κε λ.χ. Ο Νικον κε ι Ελενε. Ο Νικον κ ι Ελενε. Οπςε ολεν τιν ιμεραν εδεβαζα κε εγραφα, οπςε ολεν τιν ιμεραν εδεβαζα κεγραφα.

Ο Γριγορις, ι Ζογια κε αλα πεδια επεζαν ςιν αβλιν. Ο Γριγορις, ι Ζογια κιαλα πεδια επεζαν ςιν αβλιν. Ας ερχουν κε ολ ι αλ αδα. Ας ερχυν κιολ ι αλ αδα.

Σιμ. Τον ςινδεζμον κε καμιαν κενονομε με ταρθρον.

6. Σαντονιμιας τςι, ντο, πα *λ.χ.* Τςερθαν Ντεπικες (Ντο επικες). Πυ ιν ατιν πεκαλατζεβαν (πυ εκαλατζεβαν).

Ταντονιμιας τςι, ντο πυ ονταν ςιντραβικνταν γραφκυνταν παντα ενταμαν.

7. Σιντραβιυνταν επιςις κε τα καταλικςια τι ριματον με τακολυθα προςοπικα ταντονιμιας λ.χ. Γραφο ατον γραφατον. Γραφνε ατυνυς γραφνατς κ.τ.λ.

Γραφομε κιατα ενομενα ςον ςιντραβιγμον.

8. Σιτραβιυνταν κε τα λεκςοπα *θα, να,* ονταν ινε εμπροςτα αςα ριματα παρχινυν με ατριφτον φτονκον, λ.χ. θα αγαπο, θαγαπο. Να αχταλεβο, ναχταλεβο. Γραφκυνταν παντα ενταμαν ςαικον περιπτοςιν.

Για τον ςιντραβιγμον κανεναν ςιμαδ κι βαλομε.

Ответ. редак. КАЧАЛОВ

Технический редактор ГРИГОРИАДИ Ф.	Сд. в набор 7 IV 1932г. Сд. в печать 14 IV 1932.

Упол. Крайлит 0969 Ст Ф. А5 148 x 210. Заказ 329 Тираж 4000
Типография Греческого Издательства „Коммунистис"

ТІМІ 40 КАП.

ЦЕНА 40 Коп.